

2024

Yükseköğretim Değerlendirme ve Kalite Güvencesi

DURUM RAPORU

2024
YÜKSEKÖĞRETİM
DEĞERLENDİRME VE KALİTE GÜVENCESİ
DURUM RAPORU

Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanlığı

Adres: Üniversiteler Mah. 1600 Cad. No:10 06800 Bilkent - Çankaya/ Ankara

Tel: 0312 266 38 22 - 0312 266 39 31 - 0312 266 39 320

E-posta: yokak@yokak.gov.tr

İnternet Erişim: <https://yokak.gov.tr/>

Hazırlayanlar

Prof. Dr. Ümit KOCABIÇAK - Başkan

Prof. Dr. Mustafa ÇUFALI - Başkan Yardımcısı

Mehmet YILMAZ - Genel Sekreter

Prof. Dr. Hüseyin AĞIR - Akademik Uzman

Prof. Dr. Yunus Nadi YÜKSEK - Akademik Uzman

Doç. Dr. Songül VARGÜN - Akademik Uzman

Doç. Dr. Resul TELLİ - Akademik Uzman

Dr. Öğr. Üyesi Meryem Ayşegül KOZAK ÇAKIR - Akademik Uzman

Dr. Mustafa ÇOLAK - Hazine ve Maliye Uzmanı

Arş. Gör. Sena ÇATAL - Akademik Uzman

Ömer Faruk YILDIZ - Şube Müdürü

Aykut BÖCÜKCÜ - YÖKAK Uzman Yardımcısı

Hatice MENDİL - YÖKAK Uzman Yardımcısı

Mustafa ÖZCAN - YÖKAK Uzman Yardımcısı

Muzaffer Mert TOPUZ - YÖKAK Uzman Yardımcısı

Gülşah SAYDAN - Endüstri Mühendisi

Züleyha KOL - Mütercim/Tercüman

Semih TOPÇU - Bilgisayar İşletmeni

Editör

Prof. Dr. Hüseyin AĞIR

Dizgi ve Görsel Tasarım:

Mücella YAZICI

Bu raporun elektronik kopyasına karekodu okutarak ulaşabilirsiniz.

ISBN: 978-975-7912-73-6

Prof. Dr. Ümit KOCABIÇAK

Başkan

Önsöz

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarının iç ve dış kalite güvencesi sistemlerinin hayata geçirilmesi süreci Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) sorumluluğunda yürütülmektedir. YÖKAK Türkiye’de eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdüren yükseköğretim kurumlarında kalite güvence sisteminin kurulması, geliştirilmesi ve sürekli iyileştirilmesi; yükseköğretim kurumlarına program akreditasyonu veren ulusal akreditasyon kuruluşlarının faaliyetlerinin yetkilendirilmesi ve izlenmesi ile uluslararası akreditasyon ajanslarının tanınma faaliyetlerini üstlenmektedir.

YÖKAK, Türkiye’de yükseköğretim alanında kalite güvencesi sisteminin kurulması ve güçlendirilmesi için 23.07.2015 tarihinde Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından kurulmuştur. 2016 yılında dış değerlendirme faaliyetlerine başlayan YÖKAK, 01.07.2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 7033 sayılı “Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’na eklenen Ek Madde 35 hükümlerine göre yeniden yapılandırılmıştır. Söz konusu yasal düzenleme ile YÖKAK, idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli bir yapı haline gelmiş, yönetmeliği 23.11.2018

tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. YÖKAK, yükseköğretim kurumlarında Bologna sürecinin önemli bileşenlerinden biri olan kalite güvencesi sisteminin kurulması, güçlendirilmesi, içselleştirilmesi ve kalite kültürünün yaygınlaştırılmasını amaçlamaktadır. YÖKAK’ın misyonu, yükseköğretim kurumlarının sürekli gelişimine ve bireylerin evrensel yeterliliklere ulaşmasına katkı sağlamak üzere yükseköğretim kalite güvencesi sistemini güçlendirmek; vizyonu ise, yükseköğretim kalite güvencesi alanında etkin ve uluslararası düzeyde tanınan bir kurum olmaktır.

YÖKAK, misyonu doğrultusunda, Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergesi (ESG-2015) çerçevesini benimseyerek ve Türk Yükseköğretim Sisteminin temel karakteristik özelliklerini de dikkate alarak geliştirdiği dış değerlendirme ve akreditasyon programları aracılığıyla faaliyetlerini sürdürmektedir. YÖKAK yaptığı çalışmalar neticesinde, 2020 yılından itibaren Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Birliğinin (ENQA) tam üyesidir. 3 Mart 2023’ten itibaren Avrupa’da yükseköğretim kalite güvencesinin sorumlu kuruluşlarından biri olan Avrupa Kalite Güvencesi Tescilinde (EQAR) kayıtlı bir kuruluştur. Ayrıca Asya-Pasifik Kalite Ağı (APQN), Yükseköğretim Kalite Güvence Ajansları Uluslararası Ağı (INQAAHE), Amerikan Yükseköğretim Akreditasyon Kurulu Uluslararası Kalite Grubu (CHEA/CIQG) ve İslam Ülkeleri Kalite Güvence Ajansları Birliğine (IQA) üyedir. Diğer taraftan YÖKAK Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Yükseköğretim Planlama, Denetleme, Akreditasyon ve Koordinasyon Kurulu (YÖDAK), Azerbaycan Eğitimde Kalite Güvencesi Ajansı (TKTA), Bosna-Hersek Yükseköğretim ve Kalite Güvencesi Geliştirme Ajansı (HEA), Kazakistan Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi, Kuzey Makedonya Yükseköğretim Kalite Ajansı (AQHE), Türkiye Maarif Vakfı, Moritanya Kalite Ajansı (AMAQ-ES), Moldova Cumhuriyeti Ulusal Eğitim ve Araştırma Kalite Güvence Ajansı (ANACEC), gibi kuruluşlarla da iş birliklerini sürdürmektedir.

YÖKAK yükseköğretim kurumlarının değerlendirilmesinde sürdürdüğü, Kurumsal Dış Değerlendirme Programı (KDDP); İzleme Programı; Kurumsal Akreditasyon Programı (KAP) ve Ara Değerlendirme Programı’na (ADP) kurumları hazırlamak amacıyla yıllık olarak hazırlanılacak Kurum İç Değerlendirme Raporları’nın (KİDR) oluşturulmasına rehberlik etmektedir. 2024 yılındaki değerlendirmeler Kurum İç Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu Sürüm 3.2 ve Değerlendirme Programları Kılavuzu Sürüm 3.1.1 kapsamında yürütülmüştür. Söz konusu değerlendirme programları için, bağımsız değerlendirici takımları oluşturularak saha ziyareti organizasyonları yapılmıştır. KDDP süreci sonunda kurumlar için,

Kurumsal Geri Bildirim Raporu (KGBR) hazırlanmakta; kurumun gelişmeye açık yönlerinin iyileştirilip iyileştirilmediğini değerlendirmek amacıyla Kurumsal İzleme Programı yapılarak İzleme Raporu hazırlanmaktadır. Daha sonra KAP sonrasında hazırlanan Kurumsal Akreditasyon Raporu'na (KAR) göre, YÖKAK tarafından ilgili kuruma tam akreditasyon, koşullu akreditasyon ya da akreditasyonun reddi kararlarından biri verilmektedir.

KAP sürecinden geçirilerek akredite edilen yükseköğretim kurumları, iki yıl sonunda ADP'ye alınmaktadır. Bu programda kurumun güçlü yönlerinin sürdürülüp sürdürülmediği, gelişmeye açık yönlerinin iyileştirilip iyileştirilmediği gözden geçirilmektedir. ADP sonrasında Ara Değerlendirme Raporu (ADR) hazırlanmakta ve buna göre tam akreditasyonu olan kurumlarda akreditasyonun devamına ya da sonlandırılmasına; koşullu akreditasyonu olan kurumlarda ise bunun tam akreditasyona çevrilmesine ya da akreditasyonun sonlandırılmasına yönelik yeni bir karar verilmektedir.

2016-2024 yılları arasında yükseköğretim kurumlarından 196'sı KDDP; KDD yapılanlar arasından 175'i İzleme Programı; KDDP ile KAP süreçleri kapsamında değerlendirilmesi tamamlananlar arasından 109'u KAP ve KAP sonrasında toplam 16 kurum da ADP kapsamında değerlendirilmiştir. 2024 yılı içerisinde ise, KDDP için 4'ü Vakıf olmak üzere 5 yükseköğretim kurumu; İzleme Programı için 3'ü Devlet olmak üzere 5 yükseköğretim kurumu; KAP için 23'ü Devlet olmak üzere 35 yükseköğretim kurumu ve ADP için 10'u Devlet olmak üzere 13 yükseköğretim kurumunun değerlendirme süreçleri tamamlanmıştır.

YÖKAK Türkiye'de yükseköğretim alanında program akreditasyonu yapan ulusal kuruluşların yetkilendirilmesi ve izlenmesinde, uluslararası kuruluşların tanınmasında yetkili otoritedir. Biri 2024 yılında olmak üzere, 2024 yılı itibarıyla YÖKAK tarafından toplam 25 adet ulusal kuruluş yetkilendirilmişken, biri 2024 yılında olmak üzere toplam 14 adet uluslararası ajans tanınmıştır. Söz konusu bu kuruluşlar tarafından 2024 yılı itibarıyla Türkiye'de toplam 1776 adet programın akredite edildiği görünmektedir.

YÖKAK, yıllık olarak yürüttüğü çalışmaları sonucu elde ettiği bulguları analiz ederek yükseköğretim sistemindeki paydaşlarını bilgilendirmek amacıyla Yükseköğretim Değerlendirme ve Kalite Güvencesi Durum Raporunu (Durum Raporu) yayımlamaktadır. 2024 yılı Durum Raporu'nun yükseköğretimin tüm paydaşlarına yararlı ve yol gösterici olmasını dileriz.

Yönetici Özeti

YÖKAK kuruluşundan itibaren benimsediği ölçütler çerçevesinde, yükseköğretim kurumlarının kendi misyon, vizyon ve hedefleri doğrultusunda yürüttüğü faaliyetlerinin değerlendirilmesi; bağımsız dış değerlendirme ve akreditasyon kuruluşlarının tanınması izlenmesi ve yetkilendirilmesi faaliyetleriyle yükseköğretimde kalite güvencesi kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması üzerine çalışmalar yürütmektedir. YÖKAK, yıllık olarak yürüttüğü bu çalışmalar neticesinde elde edilen bulguları analiz ederek yükseköğretim sistemindeki paydaşlarını bilgilendirmek amacıyla mevzuatı gereği Durum Raporu yayımlamaktadır. 2024 yılı faaliyetlerini kapsayan bu raporda, YÖKAK'ın çalışmaları hakkında bilgi verilmekte, iç ve dış değerlendirmelerden elde edilen bulgular paylaşılmakta ve yükseköğretim sistemindeki program akreditasyonunun mevcut durumu değerlendirilmektedir.

YÖKAK KDDP, İzleme Programı, KAP ve ADP çerçevesinde, uygulamalarından elde ettiği tecrübeleriyle, belirli aralıklarla güncellenen Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Ölçütleri (KDDAÖ) ile Kurumsal Dış Değerlendirme Akreditasyon ve İzleme Programları Kılavuzuna göre, yükseköğretim kurumlarının Kurumsal Dış Değerlendirme (KDD) faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. YÖKAK dış değerlendirme sürecinde yükseköğretim kurumlarından, kendilerinin güçlü ve gelişmeye açık yönlerini tanımak, iç değerlendirme süreçlerini izlemek ve iyileştirmelerine katkı sağlaması amacıyla, kurumun dış değerlendirme süreçlerinde esas alınmak üzere yıllık olarak KİDR hazırlamalarını istemektedir. KDD süreçleri, bütüncül bir bakış açısıyla “Liderlik, Yönetişim ve Kalite; Eğitim ve Öğretim; Araştırma ve Geliştirme ile Toplumsal Katkı” şeklindeki 4 ana başlık altında 14 ölçüt ve olgunluk düzeylerinin değerlendirildiği 46 alt ölçüt çerçevesinde yürütülmektedir. YÖKAK uyguladığı değerlendirme ölçütlerinde uluslararası kalite süreçlerini de takip edip bunları geliştirip iyileştirerek yeni değerlendirme sürümlerini yürürlüğe koymaktadır.

YÖKAK, yükseköğretim kurumlarının kendi kalite güvence sistemlerini kurmalarına destek olarak, bu kurumların ihtiyaçları doğrultusunda misyon ve vizyon belirlemeleri hususunu teşvik etmektedir. Yine ilgili kanun gereğince devlet üniversitelerinin stratejik plan hazırlamalarına, vakıf üniversitelerinin de stratejik plan veya ilgili raporlarının oluşturulmasına yardımcı olmaktadır. Beş yıllık dönemler için hazırlanan stratejik plan veya belgelerin amaç ve hedeflerini kalite güvence sistemleri ile ilişkilendirerek belirlenen

gösterge hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını tespit edebilmek için YÖKAK, kurumların sistematik izleme sistemleri kurmalarına; yükseköğretim kurumlarının bölgesel, ulusal ve uluslararası gelişmeleri göz önüne alarak kalite güvence sistemlerini geliştirmelerine önem vermektedir.

Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği ile Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurumsal Dış Değerlendirme Yönergesi gereğince; YÖKAK ilk olarak KDDP'yi başlatmaktadır. 2016 yılından beri sürdürülen KDDP, esas olarak bir yükseköğretim kurumunun kendi iç kalite güvence sisteminin, YÖKAK ölçütleri doğrultusunda ve sürekli iyileştirme yaklaşımıyla, güçlü ve gelişmeye açık yönlerinin bağımsız değerlendirme takımları tarafından değerlendirilmesi süreci olarak ifade edilebilir. Süreç sonunda değerlendirme takımı tarafından Kurumsal Geri Bildirim Raporu (KGBR) hazırlanarak Kurul onayından sonra YÖKAK resmi internet sitesinde yayımlanmaktadır. 2024 yılında 5 üniversitenin KDDP kapsamında değerlendirilmesiyle birlikte 2016-2024 arasında toplam 196 yükseköğretim kurumu KDDP'den geçirilmiştir. KDDP sürecinden geçirilen kurumların oranı ise %94'e ulaşmıştır.

KDDP kapsamında değerlendirilen kurumlardaki gelişmeleri izlemek üzere 2020 yılından itibaren İzleme Programı uygulanmaktadır. KDDP'ye alınan yükseköğretim kurumları, değerlendirmeyi izleyen en erken ikinci yılda izleme sürecine dahil edilmektedir. İzleme Programı, yükseköğretim kurumunun gelişmeye açık yönlerinin iyileştirilip iyileştirilmediğini ve güçlü yönlerinin sürdürülüp sürdürülmediğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bağımsız değerlendirme takımları tarafından yürütülmekte olan değerlendirmeler, program sonunda, Kurul kararı ile İzleme Raporu yayımlanması ile sonuçlanmaktadır. 2024 yılında 5 yükseköğretim kurumu izleme programına alınmıştır. 2024 yılı itibarıyla de, başlangıcından beri toplam 175 yükseköğretim kurumunun izleme sürecinden geçirildiği görülmektedir. Tüm yükseköğretim kurumları içinde izleme programından geçenlerin oranı %84'e ulaşmıştır. İzleme Raporlarının değerlendirilmesi sonucunda, kurumlara yapılan önerilerin sistematik olarak iyileştirildiği ve güçlü yönlerinin de sürdürüldüğü anlaşılmaktadır.

2020 yılında başlayan ve karar içeren diğer bir dış değerlendirme programı türü ise KAP'tır. Bu program, değerlendirme ölçütleri bakımından KDDP ile benzer olmasına karşın, KAP sonunda akreditasyona ilişkin bir kararının verilmesi bakımından farklılık arz etmektedir. 2024 yılı da dahil olmak üzere yükseköğretim kurumlarından 109'u KAP kapsamında

değerlendirilmiştir. Bunlardan 72'sine koşullu akreditasyon, 28'ine tam akreditasyon ve 9'una da akreditasyon reddi kararları verilmiştir. 2024 yılında ise KAP sürecinde değerlendirilen toplam 35 yüksek öğretim kurumunun 4'üne tam akreditasyon 27'sine koşullu akreditasyon ve 4'üne de akreditasyon reddi kararları verilmiştir. Yükseköğretim kurumlarından KAP kapsamında değerlendirmesi yapılan kurumların oranı ise %52'ye ulaşmıştır.

2024 yılı KAP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumlarının KAR'ları, Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Komisyonu (KDDAK) tarafından incelenmiştir. Sonuçta akreditasyon sürecini tamamlayan kurumların büyük bir bölümünün, alt başlıklardaki değerlendirmelerinde belli bir gelişim seviyesine eriştiği görülmektedir. Bununla birlikte, Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al (PUKÖ) döngüsünün bütüncül bir şekilde işletilebilmesi için izleme ve sürekli iyileştirme süreçlerinin istikrarlı biçimde sürdürülmesi gerekliliği de vurgulanmaktadır.

Daha önce yapılan KAP sonrasında akreditasyon kararı verilen yükseköğretim kurumlarından toplam 16'sı ADP kapsamında değerlendirilmiştir. 2024 yılında ise 13 yükseköğretim kurumu ADP'ye dahil edilmiştir. Bu kurumlar arasından koşullu akreditasyona sahip 5 yükseköğretim kurumuna ADP sonucunda tam akreditasyon verilmiş; tam akreditasyona sahip 7 yükseköğretim kurumunun akreditasyonunun devamına karar verilmiş; koşullu akreditasyona sahip 1 yükseköğretim kurumunun ise akreditasyonu reddedilmiştir.

Yükseköğretim kalite güvencesi sisteminde önemli bir adım olan program akreditasyonu, ulusal ve uluslararası bağımsız akreditasyon kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir. Ulusal akreditasyon kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve izlenmesi; uluslararası akreditasyon ajanslarının tanınması YÖKAK'ın çalışma alanları içerisindedir. YÖKAK ulusal akreditasyon kuruluşlarını ESG ile uyumlu 7 ölçütü göz önünde bulundurarak 2 yıl veya 5 yıl yetkilendirebilmektedir. Uluslararası akreditasyon ajansları ise yine ESG ile uyumlu 5 ölçüt göz önünde bulundurularak 5 yıl süre ile tanınabilmektedir. Her iki süreç Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Kuruluşlarının Yetkilendirilmesi, Tanınması ve İzlenmesine İlişkin Kılavuz Sürüm 2.1.'deki ilke ve ölçütler kapsamında yürütülmektedir.

2024 yılı itibariyle program akreditasyonu düzeyinde yetkilendirilen ulusal kuruluşların sayısı 25'e ulaşmış, bunlardan 1'i 2024 yılında yetkilendirilmiştir. Tanınan uluslararası program akreditasyonu yapan ajans sayısı 2024 yılında bir yeni kuruluş ve yeniden tanınan kuruluşlarla birlikte 14'e ulaşmıştır. 2024 yılı itibariyle uluslararası akreditasyon

kuruluşları tarafından 301 adet, ulusal akreditasyon ajansları tarafından da 1475 adet olmak üzere toplam akredite program sayısının 1776'ya ulaştığı görülmektedir. 2024 yılında akredite program sayısı 15 ve daha fazla olan 39 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Bunlardan 26'sı Devlet, 13'ü Vakıf yükseköğretim kurumlarıdır. Genel olarak değerlendirildiğinde, yükseköğretim kurumlarının program akreditasyon sayılarını artırmak için bir motivasyon içerisinde oldukları ifade edilebilir.

Yükseköğretimde kalite güvencesi sisteminin temel paydaşlarından biri öğrencidir. YÖKAK, kalite kültürünün yükseköğretim kurumlarında geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında öğrenci katılımını öncelikli bir unsur olarak görmekte ve bu katılımı sistemli bir şekilde teşvik etmektedir. Bu çerçevede, YÖKAK Öğrenci Komisyonu, kalite kültürünün öğrenciler arasında benimsenmesi ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması için çalışmalarını 2024 yılı boyunca da etkin biçimde sürdürmüştür.

Komisyon, yıl boyunca öğrencilere yönelik çeşitli eğitimler, çalıştaylar ve paydaş toplantıları düzenlemiş; kalite güvencesi süreçlerinde öğrenci farkındalığını artırmayı ve katılımı güçlendirmeyi hedeflemiştir. 2024 yılı içerisinde iki çevrim içi Kalite Elçisi Eğitimi düzenlenmiş ve yükseköğretimin farklı kademelerinden gelen başvurular sonucunda toplam 240 öğrenci bu eğitimlere katılmıştır. Bu eğitimlerin ardından düzenlenen Kalite Elçisi Çalıştay'ında ise 86 öğrenci aktif rol almıştır. Ayrıca, Değerlendirici Başlangıç Eğitimlerine katılarak süreci başarıyla tamamlayan ve belge almaya hak kazanan öğrenci sayısı 39 olmuştur.

Öğrenci Komisyonu, kalite kültürünün yaygınlaşmasına yönelik bilgilendirme ve görünürlük çalışmalarını sürdürmüş, yıl boyunca farklı kurumların düzenlediği seminer ve paydaş toplantılarına katılım sağlayarak öğrenci odağının devamlılığına destek vermiştir. 2024 yılı boyunca yürütülen faaliyetler, öğrencilerin kalite güvencesi süreçlerine etkin katılımını sağlama ve yükseköğretimde kalite bilincinin yaygınlaştırılması açısından önemli kazanımlar ortaya koymuştur. 2024 yılında, "Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Sistemine Öğrenci Katılımı Faaliyet Raporu"nu hazırlamıştır. İlk defa 2022 yılında hazırlanan "Kalite Elçisi El Kitabı", öğrenci geri bildirimleri ve önerileri doğrultusunda 2024 yılında güncellenerek 3.0 sürümüyle yayınlanmıştır. Avrupa Öğrenci Birliği (ESU) Kalite Güvencesi Uzman Havuzuna, 4'ü YÖKAK Öğrenci Komisyonu üyesi olmak üzere 9 üyelik başvurusu kabul edilmiştir.

YÖKAK, yükseköğretim kalite güvencesi alanında uluslararası faaliyetleri yakından takip ederek ulusal sistemin uluslararası düzeydeki güncel yaklaşımlarla geliştirilmesini de önemsemektedir. Bu doğrultuda YÖKAK, kalitenin çeşitli uluslararası çatı kuruluşlarına üye olarak iletişim ağını genişletmekte ve çeşitli uluslararası iş birlikleri ile çalışmalar yürütmektedir.

YÖKAK için en önemli gelişmelerden biri, EQAR'da kayıtlı olmasıdır. Avrupa'da yükseköğretim kalite güvencesinin sorumlu kuruluşlarından biri olan EQAR'da kayıtlı bir kuruluş olmak, ulusal kalite güvencesi sisteminin görünürlüğü ve Avrupa Yükseköğretim Alanı (AYA) geçerliliğini arttırması bakımından önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir. 2023 yılından itibaren YÖKAK dış değerlendirme programlarına alınan kurumların değerlendirme raporları, EQAR resmi internet sayfasında da yayınlanmaya başlanmıştır.

YÖKAK, AYA kalite güvencesinin önemli diğer bir çatı kuruluşu olan ENQA'nın da tam üyesi konumundadır. YÖKAK bu üyelik için gerekli ön koşul olan düzenli dış değerlendirmelerden geçerek kendi ölçüt ve süreçlerini, ESG doğrultusunda güvence altına almaktadır. YÖKAK'ın tam üyesi olduğu diğer kuruluşlar ise, APQN, INQAAHE, CHEA/CIQG ve IQA olarak sıralanabilir.

Uluslararasılaşma faaliyetleri kapsamında YÖKAK, Türkiye Cumhuriyeti ile KKTC arasında 2022 yılında imzalanan, İktisadi ve Mali İş Birliği Anlaşması'nın ekinde yer alan Türkiye Cumhuriyeti ve KKTC İş Birliği Çerçeve Belgesi Eylem Planı kapsamında kalite güvence çalışmalarını sürdürmektedir. Ayrıca Kazakistan Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi, AQHE, Türkiye Maarif Vakfı, AMAQ-ES, ANACEC, HEA gibi kurumsal yapılarla başlatılan ilişkiler sürdürülmektedir. YÖKAK, bu kapsamda dış taleplere bağlı olarak gelecek yıllarda Uluslararası Akreditasyon Faaliyetleri de yapmak üzere hazırlıklarını tamamlamıştır.

2024 yılında YÖKAK uluslararasılaşma vizyonunun önemli adımlarından biri olarak Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı'nı (UKAP) geliştirmiş, programın metodolojisi, ölçütleri ve süreçleri hazırlanmıştır. ESG temelinde tasarlanan UKAP, yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesini güçlendirmeyi hedefleyen bir dış değerlendirme faaliyetidir. Kurumların eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı faaliyetlerini yönetim, kalite, iç değerlendirme ve sürekli iyileştirme ilkeleri çerçevesinde inceleyen program, YÖKAK'ın önem verdiği uluslararasılaşma faaliyetlerinden biri olarak konumlanmaktadır. Ayrıca, ESG uyumunun tescil edilmesi amacıyla YÖKAK'ın

EQAR kaydının yenilenmesi sürecinde gerçekleştirilen ENQA dış değerlendirmesinde UKAP bir program olarak eklenmiş, böylece uluslararası tanınırlık ve güvenilirliğin pekiştirilmesi sağlanmıştır.

YÖKAK, ulusal ve uluslararası görünürlüğünü artırmak amacıyla çeşitli etkinlikler gerçekleştirmektedir. 2024 yılında gerçekleştirilen en önemli etkinliklerden biri 25-26 Nisan tarihlerinde Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi (HBV) iş birliğiyle düzenlenen Uluslararası Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Konferansı olmuştur. Konferansta Türkiye’den 120 üniversite rektörü dahil yükseköğretim kurumlarının üst yöneticileri, paydaşlar, kalite koordinatörleri, YÖKAK uzmanları, öğrenci komisyonu üyeleri, kalite elçileri, değerlendiriciler, akademisyenler, YÖKAK’ın yetkilendirdiği ve tanıdığı kuruluşların temsilcileri ve diğer dinleyicilerden oluşan 1000’in üzerinde ulusal ve uluslararası katılımcı yer almıştır. Etkinlikte 70 bildiri sunulmuş, 10 davetli konuşmacıya yer verilmiş ENQA yönetim kurulu üyesi ve EQAR başkanı sunumlar gerçekleştirmiştir. YÖKAK’ı temsilen danışman ve akademik uzmanlar, kalite süreçleriyle ilgili çeşitli konulardaki çalışmalarla organizasyona katkılarda bulunmuştur. TKTA, YÖDAK ve HEA temsilcileri ile gerçekleştirilen yuvarlak masa toplantıları kurumlar arası deneyim paylaşımı ve ortak vizyon geliştirilmesi bakımından önemli olarak değerlendirilmiştir. Bu ilişkilerin yakın gelecekte yeni iş birliklerinin yapılmasına ortam hazırladığı ifade edilebilir. Konferans, yalnızca ulusal kalite güvencesi kültürünün pekiştirilmesiyle kalmamış uluslararası ölçekte bilgi ve deneyim aktarımına da imkân sağlayarak, YÖKAK’ın uluslararasılaşma vizyonuna hizmet eden önemli bir platform işlevi görmüştür.

YÖKAK uluslararası görünürlüğünü artırmak ve kalite güvencesi alanındaki tartışmalara doğrudan katkı sunmak amacıyla Kasım 2024’te Hollanda’da yapılan ve yükseköğretimde kalite güvencesi alanının önemli ve prestijli uluslararası buluşmalarından biri olan Avrupa Kalite Güvencesi Forumu (EQAF) etkinliğine katılmıştır. Avrupa’daki yükseköğretim kurumları, kalite ajansları, öğrenci birlikleri ve akademisyenleri bir araya getiren bu forumda, YÖKAK’ı temsilen bildiriler sunulmuştur. Forumda yer almak Kurul adına önemli bir faaliyet olarak değerlendirilebilir.

YÖKAK 2024 yılı içerisinde ENQA, INQAAHE, APQN, CHEA/CIQG, Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA), The Global Academic Integrity Network (GAIN) gibi uluslararası kuruluşların düzenlediği webinar ve çevrim içi toplantılara katılım sağlanmıştır. Kalite güvencesinde yeni gelişmeler, mikro-yeterlilikler ve araştırma, kalite güvencesi gibi konularda yürütülen

çalışma gruplarında aktif görevler alınmıştır. Söz konusu katılımlarla, hem Avrupa’da hem de küresel düzeyde kalite güvencesi alanındaki güncel eğilimler ve iyi uygulamalar yakından takip edilerek, elde edilen deneyimler süreçlere yansıtılmak amacıyla değerlendirilmeye başlanmıştır. YÖKAK’ın uluslararası tanınırlığını pekiştiren en önemli araçlardan biri de EQAR veri tabanı olan Database of External Quality Assurance Results’ta (DEQAR) görünüm sağlanmış olmasıdır. 2024 yılı boyunca kurumsal akreditasyon ve dış değerlendirme raporları düzenli olarak DEQAR’a yüklenmiş ve Türkiye’deki üniversitelerin yaklaşık %37’si bu platformda görünür hale gelmiştir. DEQAR kaydı, diploma ve akademik derecelerın Avrupa’da tanınırlığı, öğrenci ve akademisyen hareketliliği açısından önem taşımakta, Türkiye’nin Bologna süreci kapsamındaki uyum göstergelerini de üst seviyeye çıkarmaktadır.

YÖKAK’ın medya görünürlüğü kapsamında Interpress Raporlarından elde edilen verilere göre, 2024 yılında YÖKAK faaliyetleri ile ilgili yazılı basında 75 ulusal, 112 bölgesel, 1.388 yerel haber; 24 KKTC basınında olmak üzere 1.599 haber yayımlanmıştır. Dijital haber mecralarında toplam 8.240 haber, televizyon kanallarında ise 159 haber yayımlanmıştır. Öte yandan YÖKAK sosyal medya hesaplarından da paydaşlarına ulaşabilmek amacıyla farklı platformlarda aktif olarak bulunmaktadır.

YÖKAK itiraz ve şikâyet süreçlerini de yönergeler ve ilgili komisyonu aracılığıyla yönetmektedir. YÖKAK’ın yürüttüğü dış değerlendirme faaliyetleri ve akreditasyon kuruluşlarının tanınması ve yetkilendirilmesi kararlarına yönelik olan itirazlar ile yürütülen hizmetlere yönelik şikayetleri değerlendirmektedir. YÖKAK’a kalite yönetimi bilgi sistemi ve CİMER üzerinden toplam 388 adet başvuru gelmiş bunlar 12 öneri; 34 şikâyet; 182 bilgi talebi; 148 istek ve 12 itiraz şeklinde kategorize edilmiştir.

İçindekiler

Önsöz.....	III
İçindekiler	XIII
Şekiller.....	XVI
Tablolar	XVII
Kısaltmalar.....	XVIII
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Genel Tanıtım ve 2024 Yılına Bakış.....	3
2.2. Uluslararası İlişkilere Yönelik Faaliyetler.....	6
2.2.1. ENQA ve EQAR Yenileme Süreçleri.....	7
2.2.2. Yeni Bir Dış Değerlendirme Programı: UKAP	7
2.2.3. Uluslararası Etkinlikler ve İş Birlikleri	8
2.2.4. 2025 Hedefleri.....	9
2.3. Kurumsal Göstergelerin İzlenmesi	9
2.4. Türk Yükseköğretim Sisteminde Güncel Sayılar	11
3. KURUM İÇ DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİ	12
3.1. İç Değerlendirme Çalışmalarına Katkı Faaliyetleri	12
3.2. KİDR Geri Bildirim Raporları	12
4. KURUMSAL DIŞ DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİ.....	15
4.1. Dış Değerlendirme Programları.....	15
4.1.1. Kurumsal Dış Değerlendirme Programı	15
4.1.2. İzleme Programı	15
4.1.3. Kurumsal Akreditasyon Programı	16
4.1.4. Ara Değerlendirme Programı	18
4.2. Dış Değerlendirme Programlarına Alınan Kurumların Profili.....	18
4.2.1. Kurumsal Dış Değerlendirme Programına Alınan Kurumlar	18
4.2.2. İzleme Programına Alınan Kurumlar	19
4.2.3. Kurumsal Akreditasyon Programına Alınan Kurumlar	19
4.2.4. Ara Değerlendirme Programına Alınan Kurumlar.....	21
4.3. Değerlendiriciler	22
4.3.1. Kurumsal Dış Değerlendirme Programı Değerlendirme Takımları.....	23
4.3.2. İzleme Programı Değerlendirme Takımları	23
4.3.3. Kurumsal Akreditasyon Programı Değerlendirme Takımları	23
4.3.4. Ara Değerlendirme Programı Değerlendirme Takımları	23
4.4. Raporların Değerlendirilmesi.....	24
4.4.1. Kurumsal Akreditasyon Raporlarının Değerlendirilmesi	24
4.4.1.1. Liderlik, Yönetişim ve Kalite	27
4.4.1.1.1. Liderlik ve Kalite	28

4.4.1.1.2. Misyon ve Stratejik Amaçlar	29
4.4.1.1.3. Yönetim Sistemleri.....	29
4.4.1.1.4. Paydaş Katılımı.....	29
4.4.1.1.5. Uluslararasılaşma	29
4.4.1.2. Eğitim ve Öğretim.....	32
4.4.1.2.1. Programların Tasarımı, Değerlendirilmesi ve Güncellenmesi	32
4.4.1.2.2. Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme).....	33
4.4.1.2.3. Öğretim Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri	33
4.4.1.2.4. Öğretim Kadrosu	33
4.4.1.3. Araştırma ve Geliştirme	35
4.4.1.3.1. Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları.....	35
4.4.1.3.2. Araştırma Yetkinliği, İş Birlikleri ve Destekler	36
4.4.1.3.3. Araştırma Performansı.....	36
4.4.1.4. Toplumsal Katkı.....	37
4.4.1.4.1. Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi	38
4.4.1.4.2. Kaynaklar	38
4.4.1.4.3. Toplumsal Katkı Performansının İzlenmesi ve Değerlendirilmesi.....	39
4.4.1.5. Gelişmeye Açık ve Güçlü Yönler.....	39
4.4.1.6. Akreditasyon Alan Kurumlarda Ortalama Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması	42
4.4.1.7. Kurumsal Akreditasyon Programı Değerlendirme Tutarlılığı.....	45
4.4.2. Ara Değerlendirme Raporlarının Değerlendirilmesi	45
4.4.2.1. Liderlik, Yönetişim ve Kalite	47
4.4.2.1.1. Liderlik ve Kalite	48
4.4.2.1.2. Misyon ve Stratejik Amaçlar	48
4.4.2.1.3. Yönetim Sistemleri.....	48
4.4.2.1.4. Paydaş Katılımı.....	48
4.4.2.1.5. Uluslararasılaşma	49
4.4.2.2. Eğitim ve Öğretim.....	51
4.4.2.2.1. Programların Tasarımı, Değerlendirilmesi ve Güncellenmesi	51
4.4.2.2.2. Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme).....	52
4.4.2.2.3. Öğretim Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri	52
4.4.2.2.4. Öğretim Kadrosu	52
4.4.2.3. Araştırma ve Geliştirme	54
4.4.2.3.1. Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları.....	54
4.4.2.3.2. Araştırma Yetkinliği, İş Birlikleri ve Destekler	55
4.4.2.3.3. Araştırma Performansı.....	55
4.4.2.4. Toplumsal Katkı.....	56
4.4.2.4.1. Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları	57
4.4.2.4.2. Toplumsal Katkı Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi	57
5. YETKİLENDİRİLEN VE TANINAN AKREDİTASYON KURULUŞLARI	59
5.1. Genel Bilgiler.....	59

5.2. Yetkilendirilen Akreditasyon Kuruluşları.....	60
5.3. Tanınan Akreditasyon Kuruluşları.....	63
5.4. Akreditasyon Kuruluşları İzleme Raporlarının Değerlendirilmesi	64
5.5. Akredite Edilen Programlara İlişkin İstatistikler.....	65
6. ÖĞRENCİ KATILIMI	72
6.1. Komisyon Faaliyetleri	72
6.1.1. Eğitimler.....	72
6.1.2. Çalıştaylar	76
6.1.4. Yayınlar	79
6.1.5. Paydaş Toplantıları, Seminerler ve Konferanslar	79
6.2. Yükseköğretim Kurumlarında Öğrenci Katılımına İlişkin Faaliyetler.....	81
6.2.1. Kalite Toplulukları	82
7. YÖKAK FAALİYETLERİNİN PAYDAŞLAR TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	84
7.1. Medya ve Çevrim İçi Görünürlük	84
7.2. Eğitsel Etkinliklerin Değerlendirilmesi.....	84
7.3. Değerlendirme Takımlarının Değerlendirilmesi	86
7.3.1. Değerlendiricilere İlişkin Bulgular	88
7.3.2. Takım Başkanlarına İlişkin Bulgular	88
7.3.3. YÖKAK Süreç ve Kaynaklarına İlişkin Bulgular	89
7.3.4. Açık Uçlu Yanıtların Öne Çıkan Temaları.....	89
7.3. Talep, Öneri ve Şikayetler	89
8. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	91
8.1. Sonuç	91
8.1.1. Liderlik, Yönetişim ve Kalite.....	92
8.1.2. Eğitim ve Öğretim	93
8.1.3. Araştırma ve Geliştirme	94
8.1.4. Toplumsal Katkı	94
8.2. Öneriler.....	95
8.2.1. Politika Geliştiriciler ve Karar Alıcılar	95
8.2.2. Yükseköğretim Kurumları	97
8.2.3. Akreditasyon Kuruluşları	99
8.2.4. İş Dünyası ve Mezunlar	100
8.2.5. Öğrenciler	101

Şekiller

Şekil 1.	YÖKAK Çalışma Alanları	4
Şekil 2.	Yükseköğretim Dış Değerlendirme Döngüsü	5
Şekil 3.	Kurumsal Akreditasyon Programı Puan Dağılımı	17
Şekil 4.	Kurumsal Akreditasyon Raporları'nın Ana Başlıklar Seviyesinde Olgunluk Düzeyleri	26
Şekil 5.	Liderlik, Yönetişim ve Kalite Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	28
Şekil 6.	Liderlik Yönetişim ve Kalite Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	31
Şekil 7.	Eğitim ve Öğretim Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	32
Şekil 8.	Eğitim ve Öğretim Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	34
Şekil 9.	Araştırma ve Geliştirme Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	35
Şekil 10.	Araştırma ve Geliştirme Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	37
Şekil 11.	Toplumsal Katkı Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	38
Şekil 12.	Toplumsal Katkı Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	39
Şekil 13.	Koşullu ve Tam Akreditasyon Alan Kurumlarda Liderlik, Yönetişim ve Kalite Süreçlerinin Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması	42
Şekil 14.	Koşullu ve Tam Akreditasyon Alan Kurumlarda Eğitim Öğretim Süreçlerinin Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması	43
Şekil 15.	Koşullu ve Tam Akreditasyon Alan Kurumlarda Araştırma ve Geliştirme Süreçlerinin Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması	44
Şekil 16.	Koşullu ve Tam Akreditasyon Alan Kurumlarda Toplumsal Katkı Süreçlerinin Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması	45
Şekil 17.	Ara Değerlendirme Raporları'nın Başlıklar Seviyesinde Olgunluk Düzeyleri	46
Şekil 18.	Liderlik, Yönetişim ve Kalite Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	47
Şekil 19.	Liderlik, Yönetişim ve Kalite Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	50
Şekil 20.	Eğitim ve Öğretim Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	51
Şekil 21.	Eğitim ve Öğretim Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	53
Şekil 22.	Araştırma ve Geliştirme Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	54
Şekil 23.	Araştırma ve Geliştirme Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	56
Şekil 24.	Toplumsal Katkı Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	57
Şekil 25.	Toplumsal Katkı Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi	58
Şekil 26.	Akredite Program Sayıları (2018-2024)	66
Şekil 27.	2024 Yılı Alan Bazlı Program Akreditasyonu	67
Şekil 28.	KEP'24 Geri Bildirimleri	75
Şekil 29.	Yıllar İçinde KEÇ'e Öğrenci Katılımı	77
Şekil 30.	KEÇ'24 Geri Bildirimleri	77
Şekil 31.	Öğrenci Kalite Toplulukları Sayısı	82
Şekil 32.	Talep Öneri ve Şikayetler	90

Tablolar

Tablo 1.	Değerlendirme Programlarına Alınan Kurum Sayıları	6
Tablo 2.	Kurumsal İç Değerlendirme Raporu Geri Bildirim Puan Değişimi	14
Tablo 3.	2024 Kurumsal Dış Değerlendirme Programı'na Alınan Kurumlar	18
Tablo 4.	2024 İzleme Programı'na Alınan Kurumlar	19
Tablo 5.	2024 Kurumsal Akreditasyon Programı'na Alınan Kurumlar	20
Tablo 6.	2024 Ara Değerlendirme Programı'na Alınan Kurumlar	22
Tablo 7.	2024 Yılı Kurumsal Akreditasyon Programı Göstergeleri	24
Tablo 8.	Koşullu Akreditasyon Alan Kurumların Güçlü ve Gelişmeye Açık Yönleri	40
Tablo 9.	Tam Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumlarının Güçlü ve Gelişmeye Açık Yönleri	41
Tablo 10.	Kalite Değerlendirme Tescil Belgesine Sahip Ulusal Akreditasyon Kuruluşları	60
Tablo 11.	YÖKAK Tarafından Tanınan Uluslararası Akreditasyon Kuruluşları	63
Tablo 12.	2024 Yılı, ISCED-F 2013 Gruplandırmasına Göre Alan Bazlı Akredite Sayıları	68
Tablo 13.	2018-2024 Yılları Program Bazlı Akredite Sayıları	68
Tablo 14.	Akredite Program Sayısı 15 ve Daha Fazla Olan Kurumlar	69
Tablo 15.	Akredite Program Sayısının Ön Lisans ve Lisans Programı Toplamına Oranı %30'dan Fazla Olan Kurumlar	70
Tablo 16.	Öğrenci Komisyonu Tarafından Düzenlenen Eğitim Faaliyetleri	73
Tablo 17.	KEP'24'ü Başvuru Yapan Öğrencilere İlişkin Dağılım	73
Tablo 18.	KEP'24'e Katılım Sağlayan Öğrencilere İlişkin Dağılım	74
Tablo 19.	KEP'24'ü Başarıyla Tamamlayan Öğrencilere İlişkin Dağılım	74
Tablo 20.	Değerlendirici Başlangıç Eğitimine Katılım	78
Tablo 21.	Yükseköğretim Kurumlarında Öğrenci Katılımlı Kalite Güvencesi Uygulamaları	81
Tablo 22.	360 Değerlendirme Anketlerine Katılım oranları	87

Kısaltmalar

Kısaltma	Açıklama
A&HCI	Arts & Humanities Citation Index
ADP	Ara Değerlendirme Programı
ADR	Ara Değerlendirme Raporu
AMAQ-ES	Moritanya Kalite Ajansı
ANACEC	Moldova Cumhuriyeti Ulusal Eğitim ve Araştırma Kalite Güvence Ajansı
APQN	Asya Pasifik Kalite Ağı
AQHE	Kuzey Makedonya Yükseköğretim Kalite Ajansı
ARWU	Academic Ranking of World Universities
AYA	Avrupa Yükseköğretim Alanı
CHEA/CIQG	ABD Uluslararası Kalite Ajansları Grubu
CİMER	T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
DEQAR	Database of External Quality Assurance Results
ENQA	Avrupa Yükseköğretimde Kalite Ajansları Birliği
EQAF	Avrupa Kalite Güvencesi Forumu
EQAR	Avrupa Yükseköğretim Kalite Güvencesi Tescil Kuruluşu
ESG	Avrupa Yükseköğretim Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergesi - 2015
ESU	Avrupa Öğrenci Birliği
EUA	Avrupa Üniversiteler Birliği
EVALAG	Evaluationsagentur Baden-Württemberg (Evaluation Agency)
GAIN	The Global Academic Integrity Network
HBV	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
HEA	Bosna Hersek Yükseköğretim ve Kalite Güvencesi Geliştirme Ajansı
INQAAHE	Yükseköğretim Kalite Güvence Ajansları Uluslararası Ağı
IQA	İslam Ülkeleri Kalite Ajansları Birliği
ISCED	Uluslararası Eğitim Standart Sınıflandırması
KAP	Kurumsal Akreditasyon Programı
KAR	Kurumsal Akreditasyon Raporu
KDD	Kurumsal Dış Değerlendirme
KDDA	Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon
KDDAÖ	Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Ölçütleri
KDDP	Kurumsal Dış Değerlendirme Programı
KEÇ	Kalite Elçisi Çalıştayı
KEP	Kalite Elçisi Eğitim Programı
KGBR	Kurumsal Geribildirim Raporu
KGYBS	Kalite Güvencesi Yönetim Bilgi Sistemi
KİDR	Kurum İç Değerlendirme Raporu
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

NTU	Nanyang Technological University Rankings
ÖSYM	Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
PUKÖ	Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al
QS	QS World University Rankings
RUR	Round University Rankings
SAR	Self Assessment Report
SSCI	Social Sciences Citation Index
THE	Times Higher Education
TKTA	Azerbaycan Eğitimde Kalite Güvencesi Ajansı
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TYÇ	Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi
UKAP	Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı
URAP	University Ranking by Academic Performance
WOS	Web of Science
YKS	Yükseköğretim Kurumları Sınavı
YÖDAK	KKTC Yükseköğretim Planlama, Denetleme, Akreditasyon ve Koordinasyon Kurulu
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
YÖKAK	Yükseköğretim Kalite Kurulu
YÖKSİS	Yükseköğretim Bilgi Sistemi

1. GİRİŞ

YÖKAK, 2016 yılından bu yana her yıl bir önceki yıla ait faaliyetlerini değerlendirerek elde ettiği bulguları ve bu doğrultuda yükseköğretimde kalite güvencesi sistemi için önerilerini, Durum Raporu çalışmasıyla yayımlayarak yükseköğretimin ilgili paydaşları ile buluşturmaktadır. Bu raporun amacı ilgili paydaşlara, o yıl içinde gerçekleştirilen YÖKAK faaliyetleri hakkında bilgi sunmak, yükseköğretim kurumlarının iç ve dış kalite güvencesi değerlendirmeleri sonucunda elde edilen bulgular ışığında ulusal kalite güvencesi sisteminin mevcut durumunu yorumlamak ve sistemin geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunmaktır.

2024 yılı Durum Raporu YÖKAK'a ilişkin tanıtıcı ve genel bilgiler, uluslararasılaşma faaliyetleri, paydaşlara yönelik genel bilgiler, yükseköğretim kurumlarına program akreditasyonu yapan ve YÖKAK'ın yetki verdiği ve tanıdığı ulusal ve uluslararası kuruluşlara ait bilgilerin yanı sıra temel olarak, KDDP kapsamındaki 5, İzleme Programı kapsamındaki 5, KAP kapsamındaki 35 ve ADP kapsamındaki 13 yükseköğretim kurumuna ait değerlendirme raporlarından elde edilen bulguları ile KAP ve ADP'ye dahil olanlar için ayrıntılı analizi içermektedir.

YÖKAK, yükseköğretimin ilgili tüm paydaşlarının kalite güvencesine katılımını önemsemektedir. Bu bağlamda Kurum, süreçlerin geliştirilmesi bakımından yıl içinde alınan paydaş görüşlerini de durum raporu kapsamında incelemektedir. Yükseköğretimdeki öğrencilerin kalite süreçlerine etkin katılımı, yükseköğretim kalite güvencesi sisteminde önemli bir yer edinmektedir. Öğrenci Komisyonu tarafından 2024 yılı boyunca yürütülen faaliyetler, öğrencilerin kalite güvencesi süreçlerine etkin katılımını sağlama ve yükseköğretimde kalite bilincinin yaygınlaştırılması üzerine yapılan faaliyetler ve elde edilen bulgular da raporda değerlendirilmektedir. Uluslararasılaşma faaliyetleri çerçevesinde YÖKAK'ın, yükseköğretim kalite güvencesi alanında uluslararası faaliyetlerine de yer verilmektedir.

Bu çalışmanın bundan sonraki ilk bölümünde YÖKAK'ın uluslararasılaşma faaliyetlerini de içeren genel bilgiler yer almaktadır. İç değerlendirme ve ayrıntılı bir şekilde dış değerlendirme süreçlerinin yer aldığı üçüncü ve dördüncü bölümlerin ardından YÖKAK tarafından yetkilendirilen ve tanınan akreditasyon kuruluşları ve bunların değerlendirmelerine yer verilmektedir. Öğrenci katılımı ve YÖKAK faaliyetlerinin paydaşlar

tarafından değerlendirmesinin sunulduğu bölümün ardından son olarak yapılan tüm analiz ve değerlendirmelerden elde edilen bütüncül sonuç ve önerilere yer verilmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde, öncelikle YÖKAK'a yönelik kısa ve genel bir tanıtım yapılmaktadır. Daha sonra 2024 yılı faaliyetlerine yer verilmekte, uluslararası ilişkilere yönelik faaliyetler sonra da 2025 yılı beklentilerine değinilmektedir.

2.1. Genel Tanıtım ve 2024 Yılına Bakış

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında Bologna sürecinin önemli bileşenlerinden biri olan iç ve dış kalite güvencesi sistemlerinin hayata geçirilmesi süreci YÖKAK’ın sorumluluğunda yürütülmektedir. İdari ve mali açıdan bağımsız bir kamu kurumu olan YÖKAK, yükseköğretimde kurumsal değerlendirmeleri gerçekleştirmenin ötesinde, program akreditasyonlarının yapılabilmesi için yetkilendirdiği ve tanıdığı kuruluşlara da düzenleyici ve denetleyici çatı kurum olarak hizmet vermektedir. YÖKAK, üniversitelerin eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve idari hizmetlerini uluslararası kalite güvencesi standartlarına uygun şekilde sunabilmeleri için, iç kalite güvence sistemlerinin oluşturulmasına destek sağlamaktadır. Ayrıca, kalite güvence çalışmalarında belirli bir olgunluk düzeyine ulaşan yükseköğretim kurumlarını kurumsal akreditasyon ile değerlendirirken; program akreditasyonu alanında ulusal akreditasyon kuruluşlarını yetkilendirmekte ve uluslararası kuruluşları tanımaktadır. Öte yandan kalite kültürünün bireyler, kurumlar ve tüm yükseköğretim istemi genelinde yaygınlaştırılması ve benimsenmesi için çeşitli farkındalık etkinlikleri düzenlemektedir.

Şekil 1. YÖKAK Çalışma Alanları

YÖKAK 2024 yılı dış değerlendirme süreçlerini, Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Ölçütleri Sürüm 3.1; Değerlendirme Programları Kılavuzu Sürüm 3.1.1 ve Kurum İç Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu Sürüm 3.2 çerçevesinde yürütmüştür. ESG'ye ek olarak, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı gibi Türkiye'ye özgü boyutları da dikkate alan YÖKAK, yükseköğretim kurumlarını "Liderlik, Yönetişim ve Kalite; Eğitim ve Öğretim; Araştırma-Geliştirme ve Toplumsal Katkı" başlıkları altında belirlenen 14 ölçüt ve 46 alt ölçüt doğrultusunda bütüncül olarak değerlendirmiştir.

Şekil 2. Yükseköğretim Dış Değerlendirme Döngüsü

Şekil 2'de görüldüğü gibi YÖKAK, KDD ve akreditasyon faaliyetlerini ardışık olarak yürütülen dört program aracılığıyla sürdürmektedir: KDDP, İzleme Programı, KAP ve ADP.

Bu bağlamda, 2016-2024 yılları arasında yükseköğretim kurumlarından 196'sı KDDP'ye; KDD yapılanlar arasından 175'i İzleme programına ve bu iki program kapsamında değerlendirilmesi tamamlananlar arasından 109'u da KAP'ta değerlendirilmiştir. 2024 yılında ise, 35 yükseköğretim kurumu KAP, 13 yükseköğretim kurumu ADP, 5 yükseköğretim kurumu KDDP, 5 yükseköğretim kurumu da İzleme Programı kapsamına alınarak değerlendirme süreçleri tamamlanmıştır. Tablo 1'de yıllara göre YÖKAK değerlendirme programlarını tamamlayan yükseköğretim kurumları sayılarıyla bunların oranları gösterilmektedir.

Tablo 1. Değerlendirme Programlarına Alınan Kurum Sayıları

Değerlendirme Programı	2016-2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toplam	Türkiye Oranı
Kurumsal Dış Değerlendirme	60	13	13	3	2	5	196	%94

Değerlendirme Programı	2016-2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toplam	Türkiye Oranı
Kurumsal İzleme	-	58	44	43	25	5	175	%84

Değerlendirme Programı	2016-2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toplam	Türkiye Oranı
Kurumsal Akreditasyon	-	Tam Koşullu Toplam	Tam Koşullu Toplam	Tam Koşullu Toplam	Tam Koşullu Red Toplam	Tam Koşullu Red Toplam	109	%52
		6 5 11	7 5 12	5 25 30	3 17 1 21	4 27 4 35		

Değerlendirme Programı	2016-2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toplam	Türkiye Oranı
Ara Değerlendirme	-	Tam Koşullu Toplam	Tam Koşullu Toplam	Tam Koşullu Toplam	Tam Koşullu Red Toplam	Tam Koşullu Red Toplam	16	%8
					1 2 - 3	12 - 1 13		

2.2. Uluslararası İlişkilere Yönelik Faaliyetler

Yükseköğretimde kalite güvencesi alanında uluslararasılaşma YÖKAK'ın stratejik hedefleri arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda 2024 yılı YÖKAK'ın uluslararası görünürlüğünü artırdığı, iş birliklerini güçlendirdiği ve Avrupa Yükseköğretim Alanı'ndaki (AYA) konumunu sağlamlaştırdığı bir dönem olmuştur.

2023 yılında elde edilen kazanımların üzerine inşa edilen uluslararası faaliyetler, Türkiye'nin yükseköğretimde kalite güvencesi alanında uluslararası güvenilir bir aktör olarak tanınırlığını pekiştirmek amacı ile gerçekleştirilmiştir. YÖKAK 2024 yılında INQAAHE, APQN ve CHEA/CIQG ile olan üyeliklerini sürdürmüş, bu uluslararası ağlarda aktif olarak yer almış ve YÖDAK, TKTA gibi çeşitli bölgesel kuruluşlarla iş birliği içinde olmuştur. 2024 yılında ENQA ve EQAR üyelikleri devam eden YÖKAK, bu üyeliklerin yenilenmesi faaliyetlerini sürdürmüştür. Bu bakımdan uluslararasılaşma faaliyetleri için önemli ve somut adımlar atılmış, kurumsal kapasite güçlendirilmiş ve uluslararasılaşma girişimlerinin etki alanı genişletilmiştir.

2.2.1. ENQA ve EQAR Yenileme Süreçleri

2024 yılında YÖKAK'ın uluslararası faaliyetlerinin odak noktasını, ENQA üyeliği yenileme süreci ve EQAR tescilinin yenilenmesi oluşturmuştur. Ocak-Temmuz 2024 döneminde ENQA'ya sunulmak üzere Öz Değerlendirme Raporu (Self Assessment Report - SAR) hazırlanmıştır. Raporun yazım süreci, Dr. Ayşegül Kozak Çakır, Ömer Faruk Yıldız, Züleyha Kol ve Sena Çatal'dan oluşan YÖKAK çalışanları tarafından yürütülmüştür. Raporda YÖKAK'ın güçlü ve geliştirmeye açık yönleri ortaya konulmuş, önceki değerlendirmelerde yapılan öneriler üzerine çalışmalar yapılarak, kurumun ESG standartlarıyla uyumu detaylandırılmıştır. Bu çalışma, yalnızca EQAR yenileme sürecinin bir gerekliliğini yerine getirmekle kalmamış, kurumsal gelişim açısından da geri bildirim sunarak değerli bir katkı sağlamıştır.

15-17 Ekim 2024 tarihlerinde ENQA Değerlendirme Takımı Ankara'da saha ziyareti gerçekleştirmiş, üç gün süren görüşmelerde YÖKAK'ın iç ve dış paydaşlarıyla kapsamlı değerlendirmeler gerçekleştirmişlerdir. Saha ziyareti, hem YÖKAK'ın ESG ile uyumunun yerinde gözlemlenmesi hem de Avrupa kalite güvencesi sistemindeki konumunun güçlendirilmesi açısından önem taşımaktadır. ENQA Değerlendirme Takımının hazırlayacağı rapor, EQAR kayıt yenileme sürecinde kullanılacaktır. YÖKAK 2025 yılında ENQA üyelik yenileme başvurusunda bulunacak ve süreç Temmuz 2025'te sonuçlanacaktır.

2.2.2. Yeni Bir Dış Değerlendirme Programı: UKAP

2024 yılında YÖKAK, uluslararasılaşma vizyonunun en önemli adımlarından biri olarak UKAP'ı geliştirmiş, programın metodolojisini, ölçütlerini ve süreçlerini hazırlamıştır. ESG temelli tasarlanan UKAP, yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesini güçlendirmeyi hedefleyen bir dış değerlendirme faaliyetidir. Kurumların eğitim-öğretim, araştırma ve toplumsal katkı faaliyetlerini yönetim, kalite, iç değerlendirme ve sürekli iyileştirme ilkeleri çerçevesinde inceleyen program, YÖKAK'ın en önemli uluslararasılaşma faaliyetlerinden biri olarak konumlanmaktadır. UKAP, ENQA tarafından ESG uyumunun tescil edilmesi amacıyla YÖKAK'ın dış değerlendirmesine bir program olarak eklenmiştir. Böylece uluslararası tanınırlık ve güvenilirliğin pekiştirilmesi ve UKAP değerlendirmelerinin DEQAR veri tabanına yüklenebilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

2.2.3. Uluslararası Etkinlikler ve İş Birlikleri

YÖKAK, uluslararası görünürlüğünü artırmak amacıyla yıl boyunca çeşitli etkinlikler gerçekleştirmiştir. 2024 yılında gerçekleştirilen en önemli etkinliklerden biri 25-26 Nisan tarihlerinde HBV ev sahipliğinde YÖKAK tarafından ilk defa düzenlenen Uluslararası Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Konferansı olmuştur. Konferansa Türkiye’den 120 üniversite rektörü, 1000’in üzerinde ulusal ve uluslararası katılımcı ve çok sayıda ulusal ve uluslararası kalite ajansı temsilcisi katılmıştır. Etkinlikte 70 bildiri ve 10 davetli konuşmacı yer almış, YÖKAK uzmanları, öğrenci komisyonu üyeleri, kalite elçileri, değerlendiriciler, üniversitelerin kalite koordinatörleri, akademisyenler ve YÖKAK’ın yetkilendirdiği kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen çeşitli tematik çalışmalar sunulmuştur. YÖKAK danışmanlarının da sunumları ile katkıda bulunduğu oturumların yanı sıra TKTA, YÖDAK ve HEA temsilcileri ile gerçekleştirilen yuvarlak masa toplantıları da kurumlar arası deneyim paylaşımını ve ortak vizyon geliştirilmesini güçlendirmiştir. Konferans, yalnızca ulusal kalite güvencesi kültürünü pekiştirmekle kalmamış, aynı zamanda uluslararası ölçekte bilgi ve deneyim aktarımına imkân sağlamıştır. Organizasyon YÖKAK’ın uluslararasılaşma vizyonuna hizmet eden önemli bir platform olarak değerlendirilebilir.

YÖKAK’ın uluslararası görünürlüğünü artırmak ve kalite güvencesi alanındaki tartışmalara doğrudan katkı sunmak amacıyla katıldığı bir diğer etkinlik ise, yükseköğretimde kalite güvencesi alanının en büyük ve en prestijli uluslararası buluşmalarından biri olan Avrupa Kalite Güvencesi Forumu (European Quality Assurance Forum – EQAF) olmuştur. Avrupa’daki yükseköğretim kurumları, kalite ajansları, öğrenci birlikleri ve akademisyenleri bir araya getiren forum, 2024 yılı Kasım ayında Hollanda’da düzenlenmiştir. YÖKAK akademik uzmanı ve YÖKAK değerlendiricisi ve kalite elçisi olan öğrenci tarafından sunulan bildirilerle foruma katkı sağlanmıştır.

Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında görev alacak uluslararası değerlendiricilere çevrim içi eğitim toplantısı Ekim ayında düzenlenmiş, bu toplantı aracılığıyla yabancı değerlendiricilerin Türkiye’deki süreçlere daha etkin katılımı desteklenmiştir.

YÖKAK ile TKTA arasında gerçekleştiren protokol bağlamında Aralık ayında TKTA Akreditasyon yetkilisi, bilgi alışverişinde bulunmak, tecrübelerden faydalanmak ve iş-gözlem faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla YÖKAK ziyaretinde bulunmuştur.

YÖKAK yıl boyunca, ENQA, INQAAHE, APQN, CHEA/CIQG, EUA, GAIN gibi uluslararası kuruluşların düzenlediği webinar ve çevrim içi toplantılara katılım sağlamış, kalite güvencesinde yeni gelişmeler, mikro-yeterlilikler ve araştırma kalite güvencesi gibi konularda yürütülen çalışma gruplarında aktif görev almıştır. Bu katılımlar sayesinde hem Avrupa hem de küresel düzeyde kalite güvencesi alanındaki en güncel eğilimler ve iyi uygulamalar yakından takip edilmiş, elde edilen deneyimler ulusal süreçlere yansıtılmıştır.

YÖKAK'ın uluslararası tanınırlığını güçlendiren en önemli araçlardan biri EQAR'ın veri tabanı olan DEQAR'da görünür olmasıdır. 2024 yılı boyunca kurumsal akreditasyon ve dış değerlendirme raporları düzenli olarak DEQAR'a yüklenmiş ve Türkiye'deki üniversitelerin yaklaşık %37'si bu platformda görünür hale gelmiştir. DEQAR kaydı, diploma ve akademik derecelerin Avrupa'da tanınırlığı, öğrenci ve akademisyen hareketliliği açısından önemlidir ve Türkiye'nin Bologna süreci kapsamındaki uyum göstergelerini de üst seviyeye çıkarmaktadır.

2.2.4. 2025 Hedefleri

2024 yılı, YÖKAK'ın uluslararasılaşma vizyonunun somut çıktılarıyla güçlendirildiği bir yıl olmuştur. Önümüzdeki süreçte YÖKAK, uluslararası kurumsal akreditasyon programını başlatmayı, uluslararası konferansı iki yılda bir düzenlemeyi, TKTA ve YÖDAK gibi bölgesel kalite kuruluşlarına rehberlik etmeyi, süreçlerde yer alan uluslararası uzman sayısını artırmayı, KAP ve KDDP raporlarını İngilizce olarak DEQAR'da yayımlamayı ve Avrupa Yaklaşımı çerçevesinde ortak programların tanınmasını desteklemeyi hedeflemektedir. Ayrıca personel hareketliliğinin artırılması ve uluslararası iş birliklerinin genişletilmesi, YÖKAK'ın 2025 vizyonunun temel unsurları arasında yer almaktadır.

2024 yılı YÖKAK'ın uluslararası ilişkilerinde güçlü bir ivme yakaladığı, iş birliklerini derinleştirdiği ve Türkiye'yi yükseköğretimde kalite güvencesi alanında Avrupa ve dünya ölçeğinde daha görünür bir aktör haline getirdiği bir yıl olmuştur. 2025 yılı ise hem ENQA ve EQAR süreçlerinin tamamlanacağı hem de yeni uluslararası hedeflerin somutlaşacağı bir yıl olarak önem kazanmaktadır.

2.3. Kurumsal Göstergelerin İzlenmesi

Kurumsal göstergeler, yükseköğretim kurumlarının amaç ve hedeflerine ulaşma durumlarını izlemek için kullanılan araçlardır. Nitelikli, ölçülebilir ve izlenebilir göstergeler

kurumların gelişimine, stratejik hedefler ve bağlı süreçlerin sistematik ve veriye dayalı biçimde iyileşmesine önemli oranda katkı sağlayabilmektedir. YÖKAK, yükseköğretim kurumlarının iç ve dış kalite güvence sistemlerini desteklemek ve bilgi yönetim sistemlerine dayalı izleme ve iyileştirme anlayışının yükseköğretim kültürünün etkin bir parçası haline gelmesine katkı sağlamak gibi amaçlarla kalite güvencesi ölçütleri bağlamında kurumsal göstergeleri izlemektedir. Kurumsal göstergeler 2023 yılı öncesinde <http://istatistik.yok.gov.tr> adresinde yayımlanan bilgiler, kurumun kendisi tarafından girilen veriler, ÖSYM verileri, çeşitli ulusal ve uluslararası sıralama kuruluşları (URAP, THE, WOS, SCOPUS vb. ya da Kurul tarafından hesaplanan) gibi kaynaklardan elde edilirken, 2023 yılı verileri hazırlanırken YÖK ve YÖKAK'ın yürüttüğü ortak bir çalışma ile toplam 300 göstergeden oluşan bir veri ambarı oluşturulmuştur. Bu çalışma verilerin tek elden toplanmasına ve ortak bir takvim ile sürecin takip edilmesini sağlamaktadır. Bu çalışma kapsamında bazı göstergelerin veri kaynakları değişmiştir. Yükseköğretim kurumları toplam 74 gösterge değerini kanıtları ile birlikte hazırlanan ara yüze girişini gerçekleştirirken eş zamanlı olarak diğer göstergelere ait veriler de YÖKSİS, ilgili kurumlar (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK, ÖSYM vb.) ve InCites web siteleri gibi dış kaynaklardan temin edilmiştir. Veri toplama süreci hazırlanan arayüz üzerinden 2 aşamalı olarak yürütülmüştür. İlk aşamada 70 gösterge için, ikinci aşamada ise 300 gösterge için veri toplanmıştır. İkinci aşamada toplanan veriler paylaşılmış ve geri beslemelerle iyileştirmeler yapılmıştır. Toplanan 300 veri 2024 yılı web sayfası üzerinde yayımlanan Kurum Gösterge Raporları için girdi oluşturmaktadır. YÖKAK tarafından izlenen kurumsal göstergeler şu ana başlıklar altında toplanmaktadır: Kuruma Ait Bilgiler, Kalite Güvence Sistemi, Eğitim ve Öğretim, Araştırma ve Geliştirme, Toplumsal Katkı ile Yönetim Sistemi. Bu ana başlıklar altında tanımlanmış toplam 131 kurumsal gösterge bulunmaktadır. Bu göstergeler Kalite Güvencesi Yönetim Bilgi Sistemi (KGYBS) üzerinden raporlaştırılmaktadır. Kuruma Ait Bilgiler başlığı altında, kurumun eğitim, öğretim, idari ve araştırma alanlarına yönelik fiziksel ve yapısal durumuna ve aynı zamanda öğrenci ve akademisyen sayılarına ilişkin tanımlanmış 34 adet gösterge bulunmaktadır. Kalite Güvencesi Sistemi başlığı altında kurumun stratejik planında yer alan eğitim, araştırma, idari ve toplumsal hizmet faaliyetlerine ilişkin gerçekleşme oranları, URAP, SCIMAGO, THE, QS, RUR, WEBOMETRICS, USNEWS, NTU ve ARWU platformlarının yayınladığı üniversitelerin Türkiye ve dünya sıralamaları, kalite kültürünün yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar ve memnuniyet oranlarına ilişkin tanımlanmış 25 adet gösterge bulunmaktadır. Eğitim ve Öğretim başlığı altında üniversitelerin eğitim ve öğretim faaliyetlerini izlemek ve iyileştirmek

üzere tanımlanmış 32 adet gösterge bulunmaktadır. Araştırma ve Geliştirme başlığı altında ise üniversitelerin araştırma geliştirme faaliyetlerine, yürüttükleri projelerine, ulusal ve uluslararası hakemli dergilerdeki yayın sayılarına ilişkin tanımlanmış 26 adet gösterge bulunmaktadır. YÖKAK tarafından izlenen kurumsal göstergeler, kurum performansı ve kalite güvencesi süreçlerinin olgunluğu arasındaki ilişkileri nicel parametrelerle ortaya koyma bakımından da oldukça önemli araçlardır. Bu göstergelerle, 2015-2024 yılları arasında kurum bilgilerine, liderlik ve kalite güvencesi sistemi, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme ve toplumsal katkı alanlarındaki faaliyetlere, gelişime ve sürdürülebilirliğe ilişkin göstergelere erişilebilmektedir. Dış değerlendirme süreçlerinde kurumsal göstergelerden faydalandığı gibi aynı zamanda kurumlar kendi performans süreçlerinin yıllar içindeki değişimlerini görebilmektedir.

2.4. Türk Yükseköğretim Sisteminde Güncel Sayılar

2024-2025 Türk Yükseköğretim Sisteminde güncel sayılar, <https://istatistik.yok.gov.tr/> internet adresi Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemindeki verilerden elde edilmiştir. 2024-2025 istatistikleri Türk Yükseköğretim Sisteminde, 129 Devlet; 75 Vakıf ve 4 Vakıf MYO olmak üzere 208 üniversitenin bulunduğunu; öğrenim düzeyine göre de, 2.853.313 ön lisans; 3.536.439 lisans; 346.668 yüksek lisans ve 98.695 doktora öğrencisinin olduğunu göstermektedir.

3. KURUM İÇ DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİ

Kurum iç değerlendirme süreçleri başlığı altında, YÖKAK'ın iç değerlendirme çalışmalarına katkıları özetlenerek kurumların her yıl hazırladıkları KİDR geri bildirim raporları irdelenecektir.

3.1. İç Değerlendirme Çalışmalarına Katkı Faaliyetleri

YÖKAK, yükseköğretim sisteminde kalite kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için faaliyetlerde bulunmaktadır. Yükseköğretim kurumlarında iç ve dış kalite güvence sistemlerinin kurulmasını teşvik etmekte, bu konuda yükseköğretim kurumlarına rehberlik etmekte ve eğitim faaliyetlerinde bulunmaktadır.

Yükseköğretim kurumları tarafından her yıl hazırlanan KİDR'ler hem ilgili kurumlar hem de YÖKAK tarafından kamuoyu ile paylaşılmaktadır. YÖKAK yükseköğretim kurumlarının KİDR hazırlamaları süreçlerine de rehberlik etmektedir.

2024 yılı içerisinde YÖKAK tarafından organize edilen eğitim ve farkındalık artırıcı faaliyetler kapsamında, 22-26 Ocak 2024 tarihleri arasında KİDR'lerin nasıl hazırlanacağına dair yükseköğretim kurumlarına yönelik eğitimi ve YÖKAK bilişim sisteminin tanıtım toplantısı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu faaliyette 208 kişi katılım sağlamış, mevzuat eğitimi, KİDR hazırlık süreci ve KİDR takvimi konularına yer verilmiştir.

26 Ocak-31 Mart 2024 tarihleri arasında KİDR yazım süreci ve süreç içerisinde karşılaşılan sorunlar ve çözümlerine ilişkin kalite komisyonlarına yönelik çevrimiçi ortamda 8 oturumdan oluşan haftalık soru-cevap toplantıları gerçekleştirilmiştir. Toplantılara toplam 720 kişi katılım sağlamıştır.

3.2. KİDR Geri Bildirim Raporları

YÖKAK, yükseköğretim kurumlarının her yıl hazırladığı ve Kurula sunduğu KİDR'lerin değerlendirilmesine ilişkin, KİDR Geri Bildirim Raporları hazırlamaktadır. KİDR Geri Bildirim Raporları, Yükseköğretim kurumlarının KİDR yazım süreçlerinin niteliğine katkı sağlamak, Yükseköğretim kurumlarının iç değerlendirme faaliyetlerinde, YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı (RÜBRİK) kullanımında iyileştirme sağlamak, Yükseköğretim

kurumlarındaki kalite komisyonlarının öğrenme ihtiyaçlarını belirleyerek bu komisyonların eğitimlerine girdi sağlamak gibi amaçlarla hazırlanmaktadır.

Bu amaçlarla, 2024 yılında KAP'a dahil olan 35 yükseköğretim kurumunun 2023 yılına ait KİDR'i, iç ve dış değerlendirme süreçleri ile YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarının kullanımı konusu YÖKAK uzmanları tarafından incelenerek değerlendirilmiştir. Geri bildirimler hem yükseköğretim kurumu hem de KAP değerlendirmesini yapacak değerlendirme takımıyla paylaşılmaktadır. Değerlendirme KİDR Geri Bildirim Formu aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Değerlendirme boyutları şu şekilde sıralanabilmektedir:

- İç değerlendirme çalışmaları ve rapora paydaş katılımının etkililiği,
- Kalite komisyonu çalışmalarının kapsayıcılık, yaygınlık, açıklık ve katılımcılığı,
- Kurum iç değerlendirme süreçlerinin nesnelliği ve kanıta dayalılığı (KİDR üzerinden YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarının yeniden olgunluk düzeylerinin belirlenmesi ve Kurumun vermiş olduğu olgunluk düzeyleri ile karşılaştırılması),
- İyileştirme çalışmalarının yeterliliği.

KİDR Geri Bildirim Formunda belirlenmiş olan bu boyutlar, kurumların iç kalite güvence sisteminin olgunluk düzeyini değerlendirmekten ziyade, kurumun KİDR yazımında ne derece olgunlaştığını değerlendirmektedir.

Yapılan ölçme ve değerlendirmeler sonucunda KİDR'lerde karşılaşılan en yaygın problemin 4 olgunluk düzeyi seçiminden kaynaklandığı görülmektedir. 4 olgunluk düzeyinin seçiminde kurumların bazı temel hususları göz önünde bulundurmaları ve bunları kanıtlarla desteklemeleri beklenmektedir:

- Alt ölçüt uygulamalarının kurum geneline yayılmış olması (3 olgunluk seviyesi tamamlanmış olması),
- Sistemik izleme ve değerlendirmelerin yapılması, sonuçların analiz edildiği ve paydaşlarla birlikte değerlendirildiğinin kanıtlarının (analiz raporları, kullanılan anket soruları, sonuçları vb.) sunulması,
- Alt ölçüt kapsamındaki uygulamalarda iyileştirmelerin yapılmış olması ve kanıtlarının sunulması,
- Paydaş görüşlerinin karar alma mekanizmalarına yansıtılması.

KİDR değerlendirme çalışması kapsamında yükseköğretim kurumlarının kendilerine verdikleri olgunluk düzeyleri de tek tek değerlendirilerek üniversitenin iç değerlendirmesi sonucunda ortaya çıkan puan ile KİDR değerlendirme çalışmasında ortaya çıkan puanlar Tablo 2’de karşılaştırılmaktadır.

Tablo 2. Kurumsal İç Değerlendirme Raporu Geri Bildirim Puan Değişimi

Ana Başlıklar	KİDR Puanı	Geri Bildirim Puanı	Değişim (%)
Liderlik, Yönetişim ve Kalite	212,51	188,34	11,38
Eğitim ve Öğretim	282,45	252,74	10,52
Araştırma ve Geliştirme	136,4	124,57	8,7
Toplumsal Katkı	66,17	57,94	12,5
Toplam Puan	697,53	623,59	10,6

Tablo 2’ye göre yükseköğretim kurumlarının iç değerlendirme sürecinde kendilerini değerlendirdikleri olgunluk düzeyleri temel alınarak incelendiğinde, KİDR geri bildirim çalışması sonucunda toplam puanlarının %10,6 oranında düştüğü görülmektedir. En yüksek fark %12,5 ile Toplumsal Katkı ana başlığında ortaya çıkarken; en düşük fark ise %8,7 ile Araştırma ve Geliştirme başlığında ortaya çıkmaktadır. Raporların geneline bakıldığında, buradaki temel farklılıklar kurumların KİDR’lere yeterli kanıt sunma konusunda yetersiz kaldığı ve kanıt ve ilgili alt ölçüt uyumsuzluğundan kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Verilen yüksek olgunluk düzeylerini karşılayacak yeterli açıklamaların olmayışı ve söz konusu alt ölçüt ile ilgili olmayan konuların metin içerisinde yer verilmesi; 5 olgunluk düzeyini karşılayacak PUKÖ döngüsünün birden çok kez kapatılarak sürekliliğinin sağlanmaması, örnek oluşturacak uygulamaların da bu çerçeve kapsamında sürekliliğinin sağlanmaması, metinlerin ilgili ve uyumlu kanıtlarla desteklenmemesi sebepleri de KİDR geri bildirimlerinde olgunluk düzeylerinin daha düşük olmasının diğer nedenleri olarak sıralanabilmektedir. KAP kapsamına alınacak kurumların bu puan değişimlerini dikkate almaları, daha başarılı bir akreditasyon süreci için büyük önem taşımaktadır.

4. KURUMSAL DIŞ DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİ

Bu ana başlık altında KDD süreçleri ayrıntılı olarak tartışılmaktadır. Öncelikle dış değerlendirme programlarına yer verilmektedir. Dış değerlendirmeye alınan kurumlar ve değerlendiriciler alt başlıklarından sonra raporların incelenmesi yapılmaktadır.

4.1. Dış Değerlendirme Programları

Bu bölümde, YÖKAK tarafından yükseköğretim kurumlarına yönelik olarak yürütülen dış değerlendirme programları olan KDDP, İzleme Programı, KAP ve ADP ayrı ayrı alt başlıklar altında ele alınmaktadır.

4.1.1. Kurumsal Dış Değerlendirme Programı

KDDP, yükseköğretim kurumlarının ilk mezunlarını verdikten sonraki beş yıl içerisinde bir kez katıldıkları, bağımsız bir değerlendirme ekibi tarafından yürütülen akran değerlendirmesine dayalı bir süreçtir. Bu süreçte Liderlik, Yönetişim ve Kalite; Eğitim ve Öğretim; Araştırma ve Geliştirme ile Toplumsal Katkı alanlarında PUKÖ döngüsü ile ilişkilendirilmiş olgunluk düzeyi dikkate alınarak, kurumların belirlenen ölçütlerle uyum düzeyi hem nitel hem de nicel veriler ışığında değerlendirilmektedir. Değerlendirme sonucunda oluşturulan rapor kamuoyuna sunulmaktadır. Programa dahil edilecek yükseköğretim kurumları YÖKAK tarafından belirlenmekte ve süreci yürütecek ekip, değerlendirici havuzundan seçilerek görevlendirilmektedir. Değerlendirme ekibi, kurumun güncel KİDR'ini inceledikten sonra inceledikten sonra ön ziyaret ve saha ziyareti gerçekleştirmektedir. Ziyaretlerin ardından hazırlanan Kurumsal Geri Bildirim Raporu (KGBR), YÖKAK uzmanlarının incelemesinden geçmekte ve ardından kamuoyuyla paylaşılmaktadır. 2024 yılı itibarıyla bu süreçlerde dijital raporlama ve izleme araçlarının daha yoğun kullanıldığı görülmektedir.

4.1.2. İzleme Programı

Yükseköğretim kurumları, KDDP sürecini takip eden en erken ikinci yıl itibarıyla İzleme Programı'na dahil edilmektedir. Programın amacı, KDDP sonrasında kurumda gerçekleşen gelişim ve iyileşme sürecini izlemek ve değerlendirmektir. İzleme Programı, özellikle KGBR'de belirtilen gelişmeye açık yönlerin ele alınmasına odaklanmaktadır. İzleme

ekibi oluşturulurken, daha önce aynı kurumun KDDP değerlendirme ekibinde görev yapmış değerlendiricilerin bulunmasına özen gösterilmektedir. İzleme ekibi, kuruma ait KİDR, KGBR, kurumsal göstergeler ve gerekli olan diğer belgeleri inceleyerek hazırlık sürecini tamamladıktan sonra, belirlenen tarihte uzaktan ya da yüz yüze saha ziyareti gerçekleştirmektedir. İzleme ekibi tarafından hazırlanan İzleme Raporu, YÖKAK tarafından incelenmekte ve yayımlanmaktadır. 2024 yılında İzleme Programı kapsamında çevrimiçi görüşme ve toplantıların etkin bir şekilde kullanılmasının, kurumlarla yürütülen etkileşimi daha nitelikli kıldığı düşünülmektedir.

4.1.3. Kurumsal Akreditasyon Programı

KAP, YÖKAK tarafından yürütülen, bağımsız bir değerlendirme takımı aracılığıyla liderlik, yönetim ve kalite; eğitim ve öğretim; araştırma ve geliştirme ile toplumsal katkı alanlarında PUKÖ döngüsü ile ilişkilendirilmiş olgunluk düzeyi dikkate alınarak kurumların ölçütlerle uyum düzeyinin nitel ve nicel açıdan değerlendirildiği bir süreçtir. Bu değerlendirme sonucunda YÖKAK, yükseköğretim kurumuna ilişkin akreditasyon kararını vermekte ve hazırlanan rapor kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

KAP sürecinin aşamaları şu şekilde sıralanmaktadır:

- Yükseköğretim kurumlarının KAP'a başvuru niyet beyanlarının alınması
- Kurul tarafından KAP'a kabul edilecek kurumların belirlenmesi
- KAP sözleşmesinin imzalanması
- KİDR'lerin hazırlanması
- Değerlendirici eğitimlerinin yapılması ve değerlendirme takımlarının oluşturulması
- Karma saha ziyareti
- KAR'ın hazırlanması
- Tutarlılık çalışmaları ve takım başkanı görüşmeleri

KAP süreçlerinin tamamlanmasının ardından YÖKAK, yükseköğretim kurumunun durumuna göre:

- Tam akreditasyon (beş yıl süreyle)
- Koşullu akreditasyon (iki yıl süreyle)
- Akreditasyonun reddi

kararlarından birini vermektedir.

KAP'ı KDDP'den ayıran en önemli özellik, değerlendirme sonunda kuruma ilişkin akreditasyon kararının verilmesidir. KAP sonucunda yükseköğretim kurumlarının sürekli gelişim odaklı yapılar hâline gelmesi, iç ve dış kalite güvencesi sisteminin güçlenmesi, uluslararası alanda görünürlük ve güvenilirliğin artması hedeflenmektedir. Ayrıca, akreditasyon sürecinin kurumların kendi misyon ve hedeflerini gerçekleştirmelerine rehberlik etmesi beklenmektedir.

2024 yılı KAP süreci, Kurum İç Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu Sürüm 3.2 ile Değerlendirme Programları Kılavuzu Sürüm 3.1.1 kapsamında YÖKAK tarafından oluşturulan değerlendirme takımları tarafından yürütülmektedir. 2024 yılı itibarıyla süreçlerde akreditasyon süreçlerinde şeffaflık ile uluslararası uyum daha da güçlendirilmiştir. Ayrıca, 2024 yılında yapılan değerlendirmelerde kurumlarla iletişimde çevrimiçi toplantıların daha sık kullanıldığı, böylece süreçlerin daha esnek ve erişilebilir hâle geldiği gözlemlenmiştir. KAP'taki puan dağılımı ise Şekil 3'te gösterilmektedir.

Şekil 3. Kurumsal Akreditasyon Programı Puan Dağılımı

4.1.4. Ara Değerlendirme Programı

KAP kapsamında değerlendirmesi tamamlanarak tam veya koşullu akreditasyon kararı verilen yükseköğretim kurumları, akreditasyon kararını izleyen en erken ikinci yılda ara değerlendirme sürecine dahil edilmektedir. Ara değerlendirmenin temel amacı, tam veya koşullu akreditasyon almış kurumlarda kalite güvencesi süreçlerinin gelişimini izlemek ve değerlendirmektir.

Ara değerlendirme sonucunda yükseköğretim kurumları için, tam akreditasyonun devam etmesi, tam akreditasyonun sonlandırılması, koşullu akreditasyonun tam akreditasyona dönüştürülmesi, koşullu akreditasyonun sonlandırılması kararlarından biri verilmektedir.

2024 yılı itibarıyla, ADP'de kurumların raporlama süreçlerini desteklemek amacıyla çevrimiçi platformların daha etkin kullanıldığı ve değerlendirme takımlarının dijital araçlar üzerinden izleme ve tutarlılık çalışmaları gerçekleştirdiği görülmektedir. Ayrıca, Değerlendirme Programları Kılavuzu Sürüm 3.1.1 ile ara değerlendirme süreçlerinde şeffaflık ve uluslararası uyumun artırılması hedeflenmiş, bu kapsamda kurumların sürekli iyileştirme faaliyetlerini kanıt temelli olarak sunmaları özellikle vurgulanmıştır.

4.2. Dış Değerlendirme Programlarına Alınan Kurumların Profili

4.2.1. Kurumsal Dış Değerlendirme Programına Alınan Kurumlar

Tablo 3'te yer alan 5 yükseköğretim kurumu 2024 yılında KDDP sürecine dahil edilmişlerdir. Bu kurumların 4 tanesi vakıf 1 tanesi ise devlet üniversitesi statüsündedir.

Tablo 3. 2024 Kurumsal Dış Değerlendirme Programı'na Alınan Kurumlar

	Yükseköğretim Kurumu	Tür	Bölge
1	Ankara Medipol Üniversitesi	Vakıf	İç Anadolu
2	Fenerbahçe Üniversitesi	Vakıf	Marmara
3	Lokman Hekim Üniversitesi	Vakıf	İç Anadolu
4	Ostim Teknik Üniversitesi	Vakıf	İç Anadolu
5	Samsun Üniversitesi	Devlet	Karadeniz

4.2.2. İzleme Programına Alınan Kurumlar

Tablo 4'te yer alan yükseköğretim kurumları ise 2024 yılında İzleme Programı sürecine dahil edilmişlerdir. İzleme Programı sürecine dahil edilen üniversitelerden 3'ü Devlet, 2'si de Vakıf yükseköğretim kurumlarından oluşmaktadır.

Tablo 4. 2024 İzleme Programı'na Alınan Kurumlar

	Yükseköğretim Kurumu	Tür	Bölge
1	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	Devlet	İç Anadolu
2	Antalya Belek Üniversitesi	Vakıf	Akdeniz
3	Boğaziçi Üniversitesi	Devlet	Marmara
4	Malatya Turgut Özal Üniversitesi	Devlet	Doğu Anadolu
5	Yüksek İhtisas Üniversitesi	Vakıf	İç Anadolu

4.2.3. Kurumsal Akreditasyon Programına Alınan Kurumlar

2020 yılında ilk kez uygulanmaya başlanan ve YÖKAK tarafından akreditasyon kararı verilen KAP sürecine, 2024 yılında başvurusu bulunan yükseköğretim kurumlarından 35'i KAP'a dahil edilmiştir. Bu kurumların 23'ü devlet, 12'ü ise vakıf üniversitesi statüsündedir. KAP'a alınan yükseköğretim kurumları şu kriterlere göre değerlendirilmektedir:

- Daha önce KDDP sürecinden geçirilmiş olmaları
- İzleme Programı sürecinin tamamlanmış olması
- Devlet ve vakıf üniversitesi dağılımı
- Coğrafi dağılım
- Akredite program sayısı
- Araştırma üniversitesi veya aday araştırma üniversitesi olma durumu
- KİDR Geri Bildirimi

Tablo 5. 2024 Kurumsal Akreditasyon Programı'na Alınan Kurumlar

	Yükseköğretim Kurumu	Tür	Bölge
1	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	Devlet	Akdeniz
2	Aksaray Üniversitesi	Devlet	İç Anadolu
3	Amasya Üniversitesi	Devlet	Karadeniz
4	Antalya Bilim Üniversitesi	Vakıf	Akdeniz
5	Ardahan Üniversitesi	Devlet	Doğu Anadolu
6	Bayburt Üniversitesi	Devlet	Karadeniz
7	Beykoz Üniversitesi	Vakıf	Marmara
8	Çankırı Karatekin Üniversitesi	Devlet	İç Anadolu
9	Düzce Üniversitesi	Devlet	Karadeniz
10	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Devlet	İç Anadolu
11	Gebze Teknik Üniversitesi	Devlet	Marmara
12	Hakkari Üniversitesi	Devlet	Doğu Anadolu
13	Iğdır Üniversitesi	Devlet	Doğu Anadolu
14	İstanbul Bilgi Üniversitesi	Vakıf	Marmara
15	İstanbul Gedik Üniversitesi	Vakıf	Marmara
16	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Vakıf	Marmara
17	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	Devlet	Marmara
18	İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu	Vakıf	Ege
19	Kastamonu Üniversitesi	Devlet	Karadeniz
20	Kırıkkale Üniversitesi	Devlet	İç Anadolu
21	Kırklareli Üniversitesi	Devlet	Marmara
22	Kocaeli Üniversitesi	Devlet	Marmara
23	KTO Karatay Üniversitesi	Vakıf	İç Anadolu
24	Maltepe Üniversitesi	Vakıf	Marmara
25	MEF Üniversitesi	Vakıf	Marmara
26	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Devlet	Ege
27	Muş Alparslan Üniversitesi	Devlet	Doğu Anadolu

28	Piri Reis Üniversitesi	Vakıf	Marmara
29	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Devlet	Marmara
30	Sanko Üniversitesi	Vakıf	Güneydoğu Anadolu
31	Siirt Üniversitesi	Devlet	Güneydoğu Anadolu
32	Sinop Üniversitesi	Devlet	Karadeniz
33	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	Devlet	İç Anadolu
34	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Devlet	Karadeniz
35	Türk Hava Kurumu Üniversitesi	Vakıf	İç Anadolu

4.2.4. Ara Değerlendirme Programına Alınan Kurumlar

Daha önce tam akreditasyon kararı verilen 13 yükseköğretim kurumu 2024 yılı ara değerlendirme programına dahil edilmiştir. Bu kurumlar arasından koşullu akreditasyona sahip 5 yükseköğretim kurumuna ara değerlendirme sonucunda tam akreditasyon verilmiş; tam akreditasyona sahip 7 yükseköğretim kurumunun akreditasyonunun devamına karar verilmiş; koşullu akreditasyona sahip 1 yükseköğretim kurumunun ise akreditasyonu reddedilmiştir.

Tablo 6. 2024 Ara Değerlendirme Programı'na Alınan Kurumlar

	Yükseköğretim Kurumu	2022 Akreditasyon Kararı	2024 Akreditasyon Kararı	Bölge
1	Ankara Üniversitesi	Koşullu	Tam	İç Anadolu
2	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Koşullu	Tam	Marmara
3	Dokuz Eylül Üniversitesi	Koşullu	Tam	Ege
4	Gaziantep Üniversitesi	Koşullu	Ret	Güney Doğu Anadolu
5	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Koşullu	Tam	Karedeniz
6	Selçuk Üniversitesi	Koşullu	Tam	İç Anadolu
7	Atılım Üniversitesi	Tam	Tam	İç Anadolu
8	Başkent Üniversitesi	Tam	Tam	İç Anadolu
9	İstanbul Aydın Üniversitesi	Tam	Tam	Marmara
10	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Tam	Tam	Karedeniz
11	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Tam	Tam	İç Anadolu
12	Sakarya Üniversitesi	Tam	Tam	Marmara
13	Yıldız Teknik Üniversitesi	Tam	Tam	Marmara

4.3. Değerlendiriciler

KDDP, İzleme Programı, KAP ve ADP, YÖKAK tarafından görevlendirilen ve özenle seçilen değerlendirme takımları aracılığıyla yürütülmektedir. Değerlendirme takımları; YÖKAK tarafından düzenlenen kapsamlı eğitimleri tamamlamış ve değerlendirici havuzunda yer alan akademisyenler, idari personel ile öğrencilerden oluşmaktadır. Takımlarda değerlendirici olarak görev almak isteyenler, YÖKAK'ın resmi internet sayfasındaki başvuru modülü üzerinden başvurularını iletebilmektedir. Başvurular, Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Komisyonu (KDDAK) tarafından titizlikle değerlendirilmekte olup yurt içi ve yurt dışı deneyime sahip adaylar öncelikli olarak tercih edilmektedir. Öğrenciler ise Kalite Elçisi Eğitim Programı'nı başarıyla tamamladıktan sonra ilgili süreçleri takip ederek değerlendirici olarak görev alma hakkını elde etmektedirler.

4.3.1. Kurumsal Dış Değerlendirme Programı Değerlendirme Takımları

KDDP dahilinde 5 farklı takım toplam 37 farklı yükseköğretim kurumundan 37 değerlendirciden oluşturulmuştur. Değerlendiricilerin 24'ü Profesör, 2'si Doçent, 1'i Doktor Öğretim üyesi, 5'i idari personel ve 5'i de öğrenci değerlendiricilerden oluşmaktadır. Her iki takımda da kadın ve erkek değerlendiricilerin eşitlenmesine özen gösterilmiştir. KDDP için YÖKAK tarafından gözlemci görevlendirilmemiştir.

4.3.2. İzleme Programı Değerlendirme Takımları

İzleme Programı için 5 ayrı takım oluşturulmuştur. Bu takımlarda farklı yükseköğretim kurumlarından her bir takımda 4 değerlendirici olmak üzere toplam 20 kişi bulunmaktadır. Bunların 10'u Profesör, 5'i idari personel ve 5'i de öğrencidir. İzleme takımlarında YÖKAK tarafından gönderilen gözlemci bulunmamaktadır.

4.3.3. Kurumsal Akreditasyon Programı Değerlendirme Takımları

2024 yılında KAP kapsamında 35 değerlendirme takımı oluşturulmuştur. Oluşturulan değerlendirme takımlarında yükseköğretim kurumlarından 268 değerlendirici yer almaktadır. Bu değerlendiricilerin yaklaşık %50'si kadın, %50'si ise erkek üyelerden oluşmaktadır. Akademisyen değerlendiriciler arasında 174 Profesör, 13 Doçent, 7 Dr. Öğretim Üyesi ve 4 Öğretim Görevlisi bulunurken, bunların 6'sı uluslararası değerlendiriciler statüsünde yer almaktadır. Diğer taraftan, 35 idari personel ve 35 öğrenci değerlendiriciye de programda görev verilmiştir. 2024 yılı KAP takımlarında 16 kişi YÖKAK gözlemcisi olarak görevlendirilmiştir.

4.3.4. Ara Değerlendirme Programı Değerlendirme Takımları

2024 yılında ADP kapsamında değerlendirmeye alınan 13 kurum için 13 farklı değerlendirme takımı oluşturulmuştur. Oluşturulan değerlendirme takımlarında 73 değerlendirici yer almaktadır. Bu değerlendiricilerin yaklaşık %45'i kadın, %55'i ise erkektir. Değerlendiricilerin 43'ü Profesör, 2'si Doçent, 1'i Doktor Öğretim Üyesi ve 1'i de Öğretim Görevlisi olan akademik personelden 13'ü idari personel ve 13'ü de öğrencilerden oluşmaktadır. Bu değerlendirme süreçlerinde de YÖKAK tarafından görevlendirilen gözlemciler saha ziyaretlerinde takımlara eşlik etmişlerdir.

4.4. Raporların Değerlendirilmesi

Bu alt başlık içerisinde YÖKAK tarafından yükseköğretim kurumlarına uygulanan programlarda hazırlanan raporların değerlendirmeleri yer almaktadır.

4.4.1. Kurumsal Akreditasyon Raporlarının Değerlendirilmesi

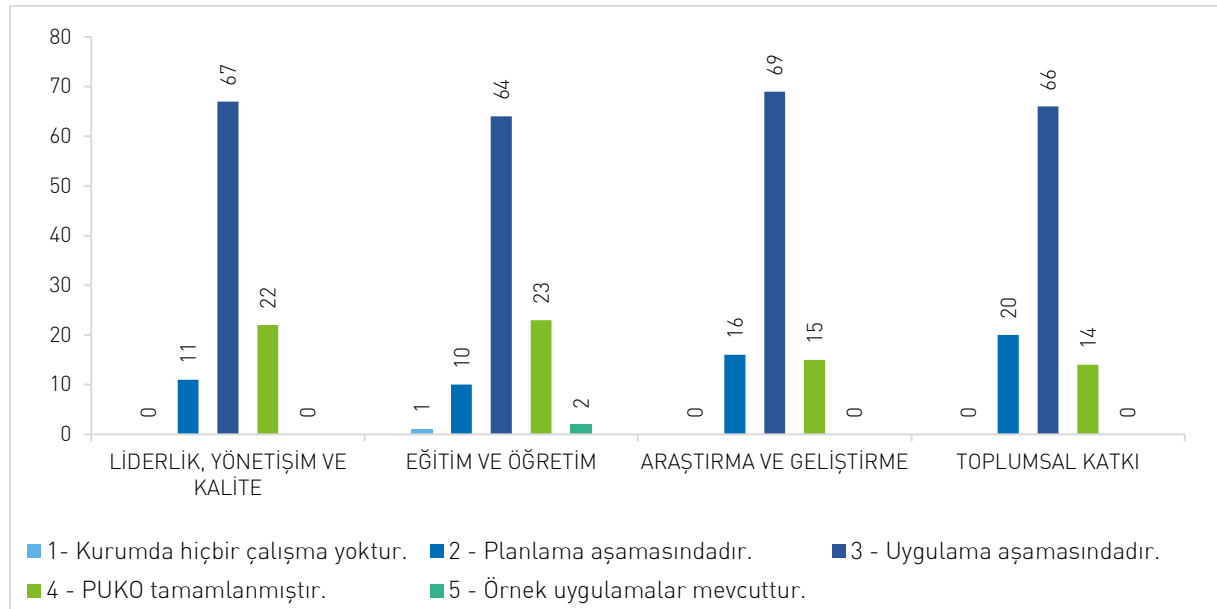
2024 yılında YÖKAK, 35 yükseköğretim kurumunu KAP'a dahil etmiştir. Bu kurumlardan 4'ü tam akreditasyon alırken, 27'si koşullu olarak akredite edilmiş, 4'ü için akreditasyonun reddine karar verilmiştir. Karar süreci tamamlanan kurumlara ilişkin KİDR ön değerlendirme, takım değerlendirmesi, tutarlılık değerlendirmesi sonrası ve nihai puanlar ile kurumlara yönelik alınan akreditasyon kararları Tablo 7'de sunulmaktadır.

Tablo 7. 2024 Yılı Kurumsal Akreditasyon Programı Göstergeleri

Yükseköğretim Kurumu	KİDR Puanı	Takım Puanı	Tutarlılık Sonrası Nihai Puan	Akreditasyon Kararı
A Üniversitesi	768 / 312	596 / 236	524 / 204	Koşullu Akreditasyon
B Üniversitesi	681 / 268	594 / 228	526 / 204	Koşullu Akreditasyon
C Üniversitesi	774 / 306	606 / 248	555 / 216	Koşullu Akreditasyon
D Üniversitesi	645 / 268	472 / 172	470 / 172	Akreditasyon Reddi
E Üniversitesi	634 / 242	613 / 246	529 / 192	Koşullu Akreditasyon
F Üniversitesi	660 / 250	574 / 218	538 / 210	Koşullu Akreditasyon
G Üniversitesi	786 / 314	657 / 276	575 / 232	Koşullu Akreditasyon
Ğ Üniversitesi	770 / 316	588 / 242	538 / 222	Koşullu Akreditasyon
H Üniversitesi	594 / 240	561 / 232	549 / 220	Koşullu Akreditasyon
I Üniversitesi	654 / 264	570 / 212	517 / 206	Koşullu Akreditasyon
İ Üniversitesi	698 / 298	582 / 252	520 / 212	Koşullu Akreditasyon
J Üniversitesi	535 / 200	530 / 200	493 / 178	Akreditasyon Reddi
K Üniversitesi	628 / 232	531 / 210	501 / 186	Koşullu Akreditasyon

L Üniversitesi	883 / 378	566 / 244	523 / 216	Koşullu Akreditasyon
M Üniversitesi	694 / 290	634 / 250	545 / 216	Koşullu Akreditasyon
N Üniversitesi	845 / 326	718 / 292	683 / 280	Tam Akreditasyon
O Üniversitesi	781 / 310	673 / 274	634 / 262	Koşullu Akreditasyon
Ö Üniversitesi	626 / 240	593 / 236	504 / 220	Koşullu Akreditasyon
R Üniversitesi	787 / 308	635 / 238	547 / 196	Koşullu Akreditasyon
S Üniversitesi	710 / 288	640 / 254	527 / 216	Koşullu Akreditasyon
Ş Üniversitesi	755 / 304	604 / 242	566 / 222	Koşullu Akreditasyon
T Üniversitesi	838 / 310	715 / 288	694 / 282	Tam Akreditasyon
U Üniversitesi	547 / 236	533 / 232	522 / 204	Koşullu Akreditasyon
Ü Üniversitesi	762 / 320	736 / 308	609 / 228	Koşullu Akreditasyon
V Üniversitesi	865 / 374	781 / 324	772 / 320	Tam Akreditasyon
Y Üniversitesi	681 / 266	541 / 200	502 / 204	Koşullu Akreditasyon
Z Üniversitesi	647 / 244	590 / 254	541 / 214	Koşullu Akreditasyon
A1 Üniversitesi	750/306	635 / 280	527 / 228	Koşullu Akreditasyon
B1 Üniversitesi	927 / 390	804 / 316	704 / 290	Tam Akreditasyon
C1 Üniversitesi	747 / 316	764 / 358	600 / 252	Koşullu Akreditasyon
Ç1 Üniversitesi	794 / 314	569 / 212	504 / 174	Koşullu Akreditasyon
D1 Üniversitesi	664 / 268	531 / 200	493 / 182	Akreditasyon Reddi
E1 Üniversitesi	701 / 276	592 / 236	564 / 216	Koşullu Akreditasyon
F1 Üniversitesi	644 / 284	650 / 236	644 / 232	Koşullu Akreditasyon
G1 Üniversitesi	672 / 320	626 / 290	489 / 206	Akreditasyon Reddi

2024 yılı KAP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumlarının Kurumsal Akreditasyon Raporları (KAR), KDDAK tarafından incelenmiştir. Akreditasyon sürecini başarıyla tamamlayan kurumların büyük bir bölümünde; “Liderlik, Yönetişim ve Kalite”, “Eğitim ve Öğretim”, “Araştırma ve Geliştirme” ve “Toplumsal Katkı” boyutlarında yürütülen çalışmaların belli bir olgunluk seviyesine eriştiği görülmüştür. Bununla birlikte, PUKÖ döngüsünün bütüncül bir şekilde işletilebilmesi için “izleme ve sürekli iyileştirme” süreçlerinin istikrarlı biçimde sürdürülmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Şekil 4. Kurumsal Akreditasyon Raporları’nın Ana Başlıklar Seviyesinde Olgunluk Düzeyleri

“Liderlik, Yönetişim ve Kalite” başlığı altında kurumların %11 oranında planlama aşamasında olduğu, kalite süreçleri kapsamında yapılan çalışmalarının %67 oranında kurum geneline yayıldığı, ancak izleme ve iyileştirme mekanizmalarının tam olarak olgunlaşmadığı, %22 oranında ise PUKÖ döngülerinin tamamlandığı görülmektedir. 5 olgunluk düzeyinde ise henüz mevcut göstergelerin bulunmadığı görülmektedir. Bu sonuçlar, Liderlik, Yönetişim ve Kalite başlığı altında kalite güvence sisteminin daha da yapılandırılması gerektiğine işaret etmektedir.

“Eğitim ve Öğretim” başlığı altında %1 oranında herhangi bir planlamanın olmadığı, %10 oranında planlama aşamasında olduğu, %64 oranında süreçlerin uygulama aşamasında olduğu, %23 oranında PUKÖ döngüsünün tamamlandığı ve %2 oranında ise örnek uygulamaların mevcut olduğu görülmektedir. Kurumların bu alanda önemli ilerlemeler

kaydettiği, ancak izleme ve iyileştirme süreçlerinin daha da geliştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

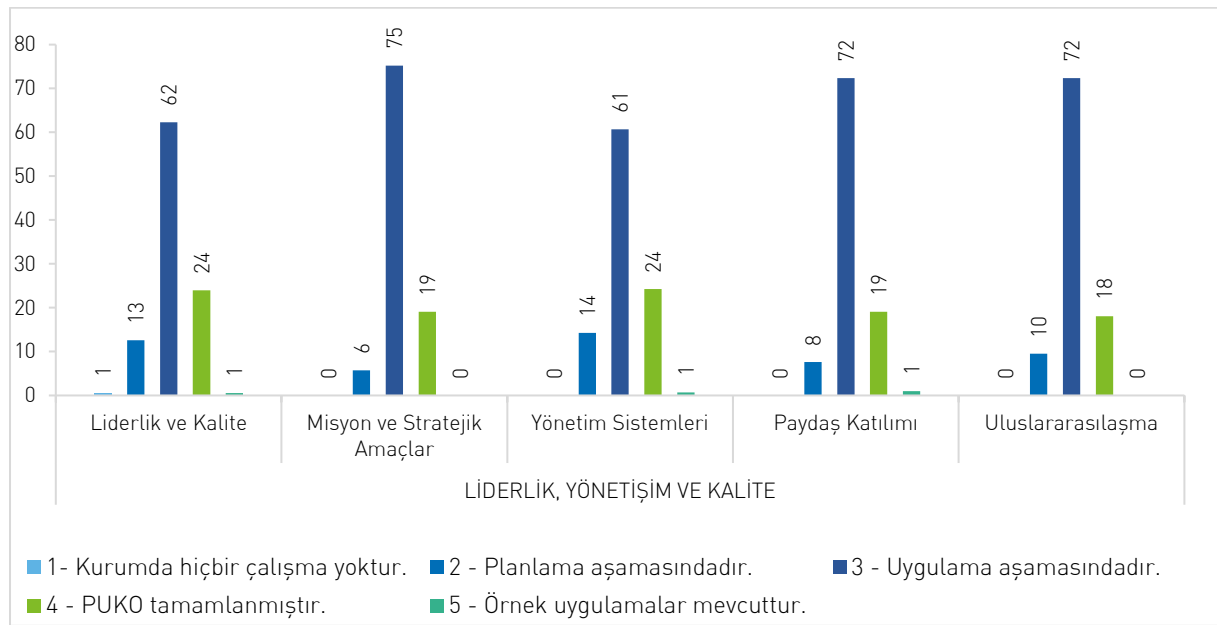
“Araştırma ve Geliştirme” başlığında planlamaların %16 oranında olduğu, %69 oranında da uygulama düzeyine gelindiği tespit edilmiştir. PUKÖ döngülerinin tamamlandığı oran %15 olarak değerlendirilmektedir. Bu alanda henüz iyi uygulama örneklerinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar, araştırma ve geliştirme süreçlerinde iyileştirme çalışmalarının hızlandırılması gerektiğini göstermektedir.

“Toplumsal Katkı” başlığı ise diğer üç ana başlığa göre daha düşük olgunlaşma seviyelerine işaret etmektedir. Kurumların %20 oranında planlama, %66 oranında da uygulama aşamasında olduğu görülmektedir. PUKÖ döngülerinin tamamlanma oranı ise %14 seviyelerindedir. İyi uygulama örneklerinin olmaması PUKÖ döngülerinin tekraren tamamlanamadığını da göstermektedir. Bu durum, toplumsal katkı süreçlerinde önemli oranda izleme ve iyileştirme ihtiyacını ortaya koymaktadır.

4.4.1.1. Liderlik, Yönetişim ve Kalite

2024 yılında tamamlanan 35 KAR’ın tamamı incelenerek ilgili kurumların kalite güvencesi sistemlerine ilişkin olgunluk düzeyleri YÖKAK ölçütleri doğrultusunda ayrı ayrı ele alınmıştır. Bu kapsamda, KAR’ların değerlendirilmesi şu şekilde yapılmıştır:

1. Durum Raporunda 14 ölçütün alt ölçütleri için belirlenen olgunluk düzeylerinin sıklıkları derlenerek ölçüt bazında belirlenen yüzdeler oranlarına göre olgunluk düzeylerinin değerlendirilmesi,
2. Ana başlıklarda güçlü ve gelişmeye açık yönlerinin değerlendirilmesi,
3. Tam ve koşullu olarak akredite edilen kurumlarda kalite güvencesi sisteminin olgunluk düzeylerinin karşılaştırılması.

Şekil 5. Liderlik, Yönetişim ve Kalite Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

Kurumların, kurumsal dönüşüm süreçlerini destekleyecek bir yönetim modeli benimsemeleri, etkili liderlik yaklaşımları sergilemeleri, iç kalite güvence sistemlerini tesis etmeleri ve kalite kültürünü kurumsal yapıya entegre etmeleri beklenmektedir. Liderlik, Yönetişim ve Kalite başlığı altında yer alan Liderlik ve Kalite, Misyon ve Stratejik Amaçlar, Yönetim Sistemleri, Paydaş Katılımı ve Uluslararasılaşma ölçütleri toplamda 18 alt ölçütle tanımlanmakta olup kurumların değerlendirilmesi bu ölçütler doğrultusunda yapılmaktadır. Söz konusu ölçütlere ilişkin uyum düzeyleri ise Şekil 5'te gösterilmektedir.

4.4.1.1.1. Liderlik ve Kalite

Veriler, kurumların kurumsal dönüşümü sağlayacak bir yönetim modeline sahip olmaları, liderlik yaklaşımlarını uygulamaları, iç kalite güvence mekanizmalarını oluşturmaları ve kalite güvence kültürünü içselleştirmeleri gerektiğini göstermektedir. Bu alanda, kurumların çoğunluğunun (%62) hâlâ uygulama aşamasında olduğu, yaklaşık %24'ünün PUKÖ döngülerini tamamladığı, ancak yaklaşık %1'inin hâlâ planlama aşamasında olduğu anlaşılmaktadır. İyi uygulama örneklerine ise %1 oranında rastlanması, kurumların kalite güvence sistemlerini olgunlaştırma çabalarına devam etmeleri gerektiğine işaret etmektedir.

4.4.1.1.2. Misyon ve Stratejik Amaçlar

“Misyona ve Stratejik Amaçlar” ölçütü kapsamında kurumların, kalite güvencesi politikalarını stratejik yönetimlerinin bir parçası olarak belirlemeleri, bu politikaları hayata geçirmek üzere stratejiler geliştirmeleri ve kamuoyuyla paylaşmaları beklenmektedir. Veriler, kurumların yaklaşık %6’sının planlama aşamasında, %75’inin uygulama aşamasında ve %19’unun PUKÖ döngülerini tamamladığını göstermektedir. Bu alanda, 5 olgunluk seviyesine ulaşmış bir kurum bulunmamaktadır. Performans göstergelerinin stratejik hedeflerle uyumlu hale getirilmesi için izleme ve iyileştirme faaliyetlerinin sistematik hale getirilmesi gerekmektedir.

4.4.1.1.3. Yönetim Sistemleri

Kurumların, stratejik hedeflerine ulaşmayı nitelik ve nicelik olarak güvence altına almak amacıyla mali, beşerî ve bilgi kaynakları ile süreçlerini yönetmek üzere bir sisteme sahip olmaları gerekmektedir. Veriler, kurumların yaklaşık %61’inin uygulama aşamasında olduğu, %24’ünün PUKÖ döngülerini tamamladığını, ancak %14’ünün hâlâ planlama aşamasında olduğunu göstermektedir. Bu alanda, iyi uygulama örneklerine ise %1 oranında rastlanılmaktadır. Dolayısıyla izleme ve iyileştirme aşamalarına önem verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

4.4.1.1.4. Paydaş Katılımı

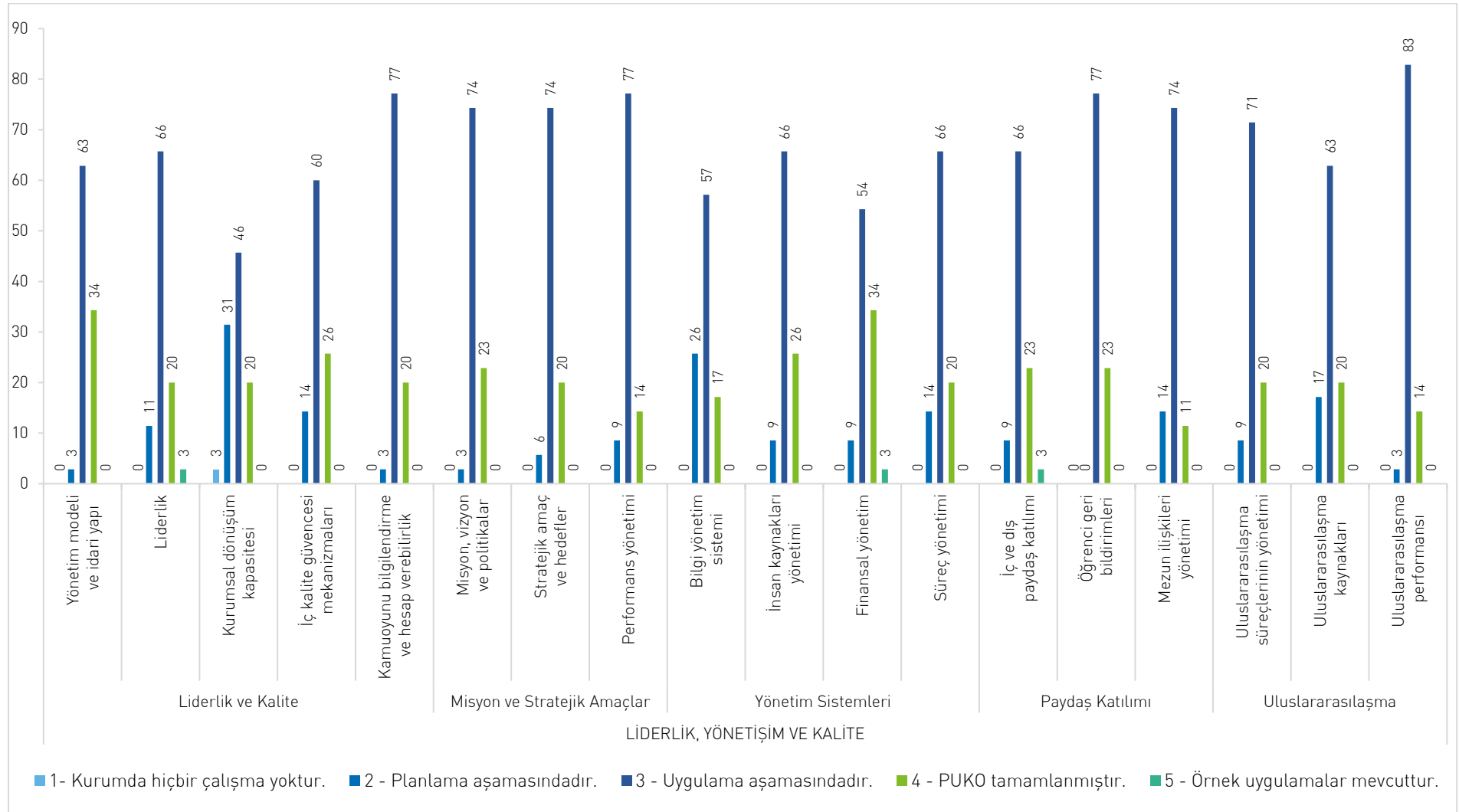
Kurumların, iç ve dış paydaşlarının stratejik kararlara ve süreçlere katılımını sağlamak üzere geri bildirimlerini almak, yanıtlamak ve kararlarında kullanmak için gerekli sistemleri oluşturması ve yönetmesi gerekmektedir. Veriler, kurumların %72’sinin hâlâ uygulama aşamasında olduğunu, yaklaşık %8’inin planlama aşamasında olduğunu ve diğer %19’unun PUKÖ döngülerini tamamladığını göstermektedir. İyi uygulama örneklerinin ise %1 oranında olduğu görülmektedir. Kurumların paydaş katılımına da önem vererek izleme ve iyileştirme stratejilerini geliştirmeleri gerektiğini vurgulamaktadır.

4.4.1.1.5. Uluslararasılaşma

Kurumların, uluslararasılaşma stratejileri ve hedefleri doğrultusunda süreçlerini yönetmeleri, organizasyonel yapılanmalarını oluşturmaları ve sonuçlarını periyodik olarak izleyerek değerlendirmeleri gerekmektedir. Veriler, kurumların yaklaşık %72’sinin uygulama

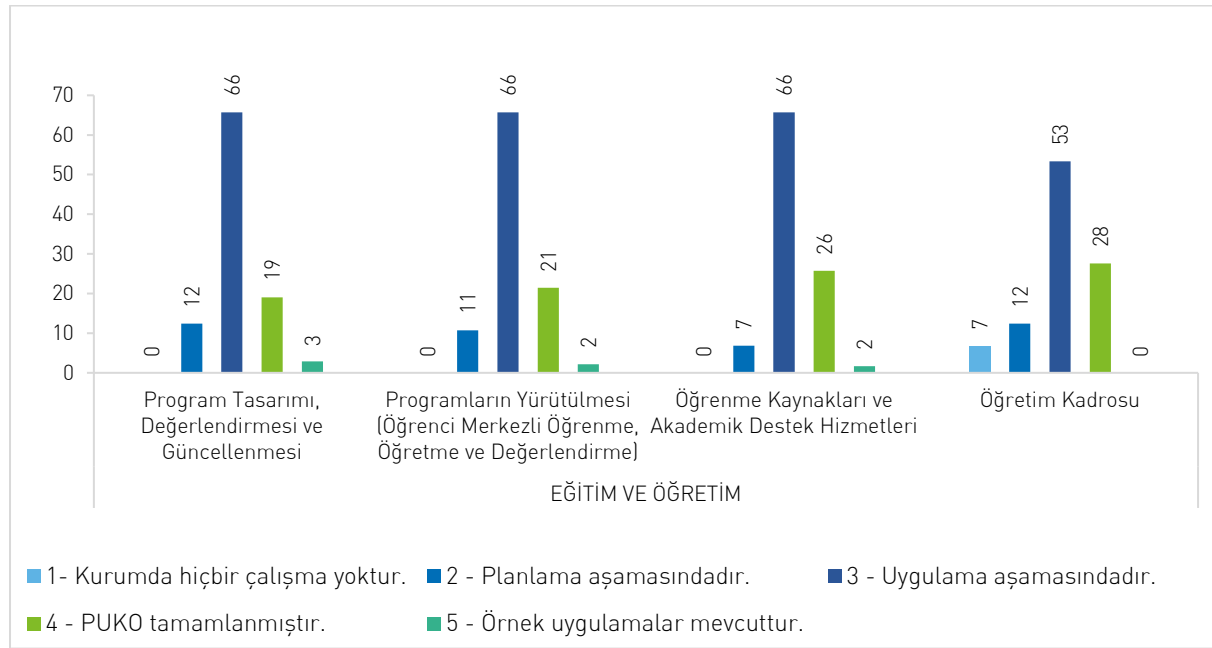
aşamasında olduğunu, yaklaşık %10'unun planlama aşamasında olduğunu %18'inin ise PUKÖ döngülerini tamamladığını göstermektedir. Bu durum, uluslararasılaşma alanında daha yaygın ve olgun uygulamalara ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 6. Liderlik Yönetişim ve Kalite Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.1.2. Eğitim ve Öğretim

KAP sürecinde değerlendirilen kurumların; Eğitim ve Öğretim başlığı altında yer alan Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi, Programların Yürütülmesi, Öğretim Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri ve Öğretim Kadrosu ölçütleri altındaki 18 alt ölçüte göre kurumlar değerlendirilmektedir. Bu ölçütlerin karşılanma durumu Şekil 7’de sunulmaktadır.

Şekil 7. Eğitim ve Öğretim Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.1.2.1. Programların Tasarımı, Değerlendirilmesi ve Güncellenmesi

Bu ölçüt altında, kurumların öğretim programlarını Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) ile uyumlu hale getirmeleri, bu programları periyodik olarak değerlendirmeleri ve güncellemeleri gerekmektedir. Şekil 7’de görüldüğü üzere, kurumların %66’sı hâlâ uygulama aşamasında olup, bu süreçlerin izlenmesi ve sürekli iyileştirilmesine ilişkin mekanizmalar kurumlarda yaklaşık %19 oranındadır. Planlama aşamasında olan kurumlar yaklaşık %12 oranında iken, örnek uygulama bulunan kurum %3 olmakla birlikte herhangi bir çalışmanın yapılmadığı bir kurum bulunmamaktadır. Bu veriler, ilgili alt ölçüt için paydaş katılımı doğrultusunda izleme ve iyileştirme faaliyetlerinin artırılması gerektiğini göstermektedir.

4.4.1.2.2. Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme)

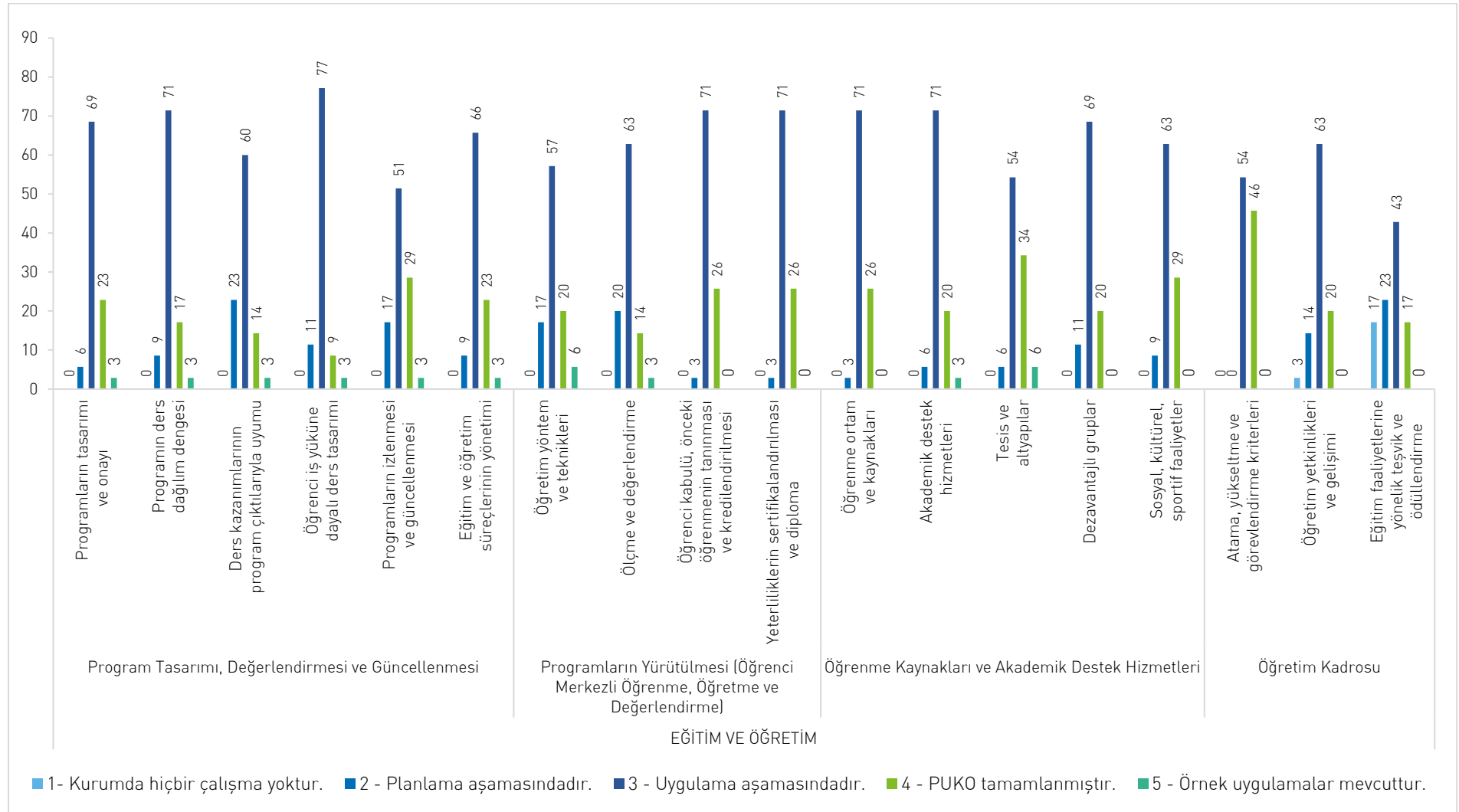
Kurumlar, öğrenci merkezli ve yetkinlik temelli öğretim yöntemleri uygulayarak nitelikli mezunlar yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu ölçüt altında, kurumların yaklaşık %66'sı uygulama aşamasında olup, %21'i izleme ve iyileştirme süreçlerini tamamlamış durumdadır. Planlama aşamasında olan kurumların oranı %11'dir. Henüz bir çalışma yapılmamış bir kurum olmamakla birlikte örnek uygulama aşaması oranı ise %2'dir. Bu veriler, programların yürütülmesi alanında izleme ve sürekli iyileştirme mekanizmalarının geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

4.4.1.2.3. Öğretim Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri

Kurumların, hedeflerine ulaşmak için yeterli öğrenme kaynaklarına ve akademik destek hizmetlerine sahip olması gerekmektedir. Verilere göre, kurumların yaklaşık %66'sı uygulama aşamasında kalırken, %26'sı PUKÖ döngüsünü tamamlamıştır. Yaklaşık %7 oranında planlama aşamasında olan kurumlar bulunurken, henüz bir çalışma yapılmamış bir kurum olmamakla birlikte örnek uygulama aşamasını tamamlayanların oranı ise %2'dir. Bu sonuçlar, öğrenme kaynakları ve akademik destek hizmetleri alanında izleme ve iyileştirme mekanizmalarının yaygınlaştırılması gerektiğini göstermektedir.

4.4.1.2.4. Öğretim Kadrosu

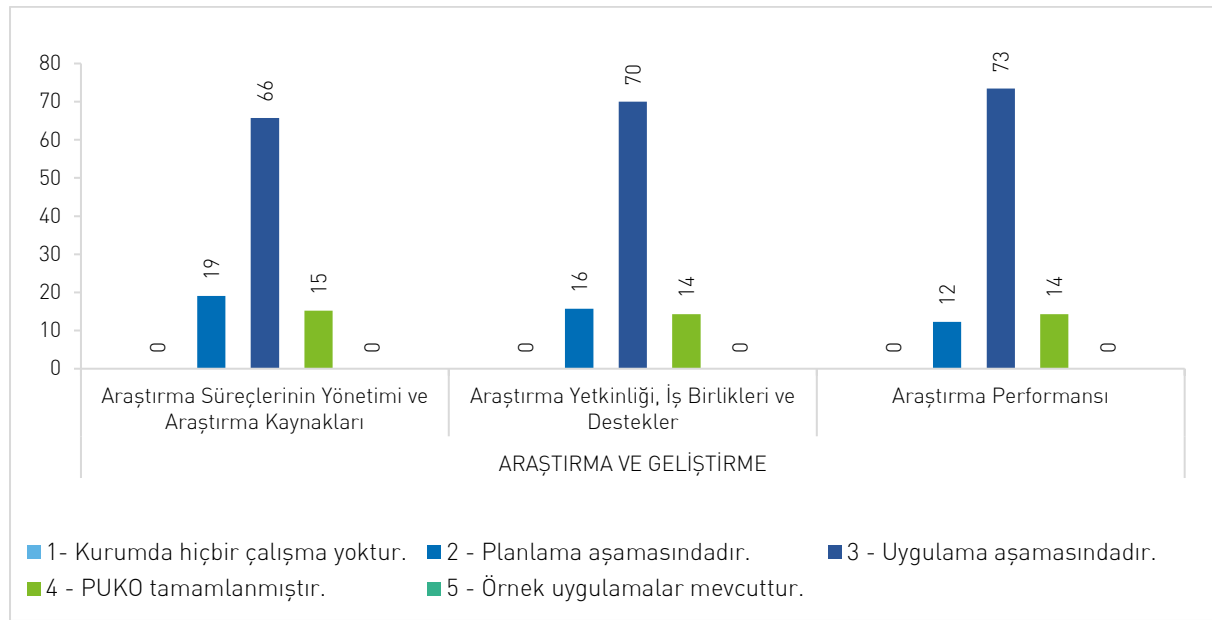
Kurumlar, öğretim elemanlarının işe alınması, atanması ve ders görevlendirmesi süreçlerinde adil ve şeffaf olmalıdır. Şekil 7'de görüldüğü gibi, 2024 yılında kurumların %53'ü uygulama aşamasında olup, yaklaşık %28'i PUKÖ döngüsünü tamamlamış durumdadır. Planlama aşamasında olan kurumların oranı yaklaşık %12, herhangi bir çalışmanın yapılmadığı kurumların oranı ise %7'dir. Bu ölçütte örnek uygulama bulunan bir kurum görülmemektedir. Kurumların uygulamalarının kurum geneline yaygınlaştırmaları ile izleme ve iyileştirme faaliyetlerine önem vermeleri gerektiği görünmektedir.

Şekil 8. Eğitim ve Öğretim Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.1.3. Araştırma ve Geliştirme

Araştırma ve Geliştirme ana başlığı, Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları, Araştırma Yetkinliği, İş Birlikleri ve Destekler ve Araştırma Performansı olmak üzere 3 ölçüt altında 7 alt ölçüt ile temsil edilmektedir. Bu alt ölçütlere göre kurumun araştırma yöntemi ve kaynakları, yetkinliği, diğer kurumlarla iş birlikleri ve alınan destekler ve araştırma performansları değerlendirilmektedir. İlgili ölçütler açısından kurumların durumu Şekil 9'da gösterilmektedir.

Şekil 9. Araştırma ve Geliştirme Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.1.3.1. Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları

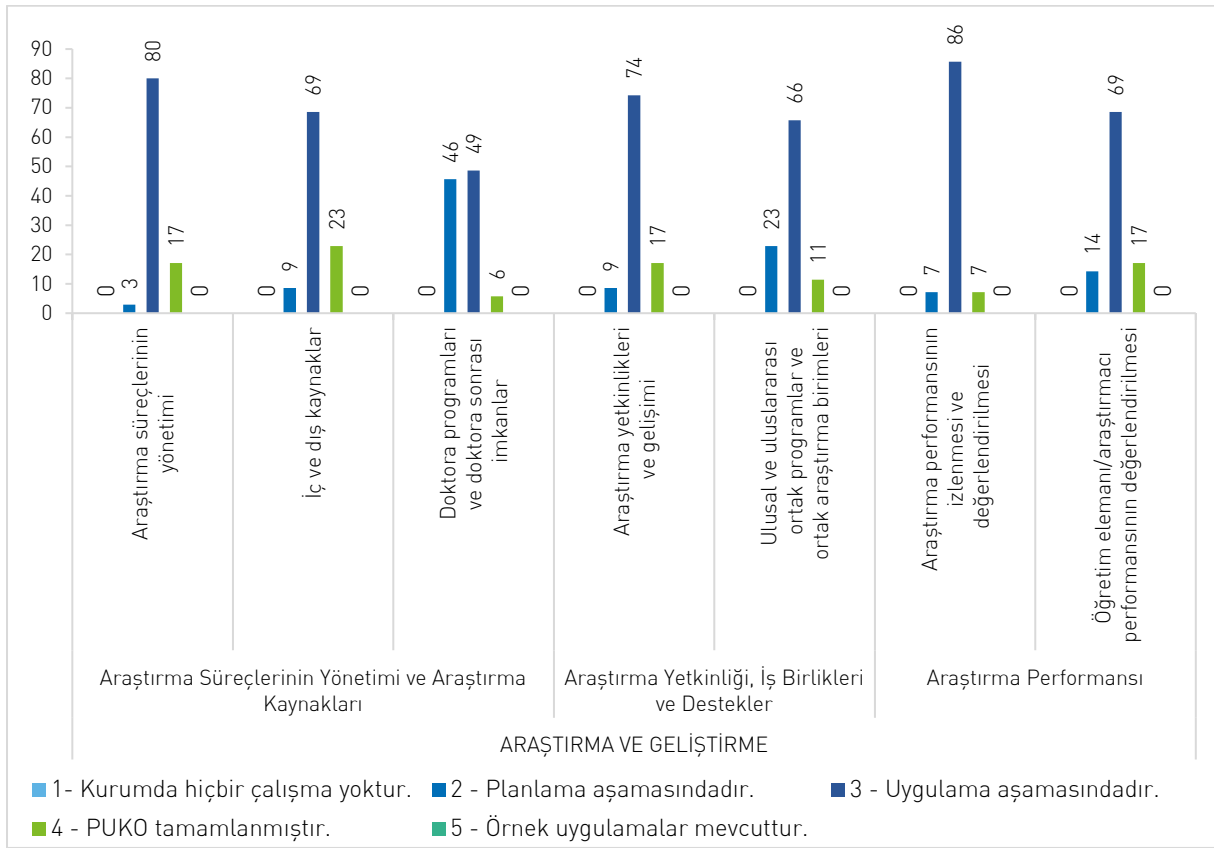
Kurum, araştırma faaliyetlerini stratejik planı çerçevesinde belirlenen akademik öncelikleri ile yerel, bölgesel ve ulusal kalkınma hedefleriyle uyumlu, değer üretebilen ve toplumsal faydaya dönüştürülebilir biçimde yönetmelidir. Aynı zamanda, araştırma faaliyetlerini yürütebilmek için uygun fiziki altyapı ve mali kaynaklar oluşturmali ve bunların etkin şekilde kullanımını sağlamalıdır. 2024 yılı verilerine göre, bu ölçüt altında kurumların %66'sı uygulama aşamasında olup, %15'i izleme ve iyileştirme süreçlerini tamamlamış durumdadır. %19 oranında kurumlar planlama aşamasındadır. Henüz bu alanda örnek uygulama bulunmamaktadır. Kurumların izleme ve iyileştirme faaliyetlerine önem vermeleri gerektiği anlaşılmaktadır.

4.4.1.3.2. Araştırma Yetkinliği, İş Birlikleri ve Destekler

Kurum, öğretim elemanları ve araştırmacıların bilimsel araştırma yetkinliğini sürdürmek ve iyileştirmek için gerekli eğitim, iş birlikleri, destekler vb gibi olanakları sunmalıdır. 2024 yılı verilerine göre, bu ölçüt altında kurumların %70'i uygulama aşamasında olup, %14'ü izleme ve iyileştirme süreçlerini tamamlamış durumdadır. %16 oranında kurumların planlama aşamasında oldukları anlaşılmaktadır. Uygulama aşamasının izleme ve iyileştirme seviyesine yükseltilmesi gerektiği ifade edilebilir.

4.4.1.3.3. Araştırma Performansı

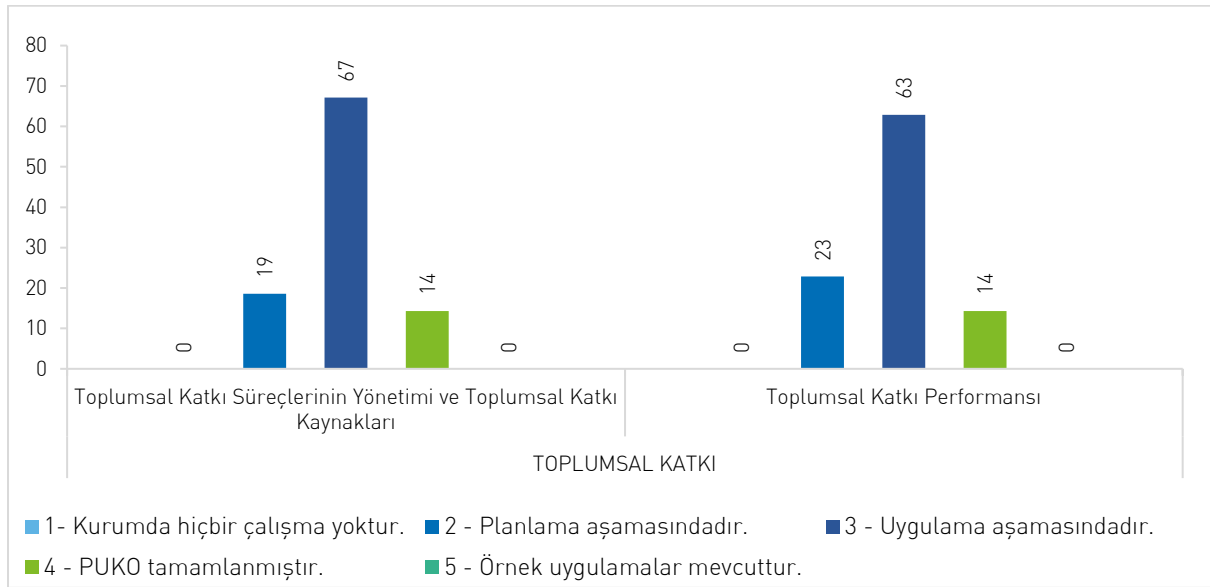
Araştırma performansı, kurumların akademik başarılarını ve bilimsel katkılarını ölçmek için kritik bir gösterge olarak görülmektedir. 2024 yılı verilerine göre, kurumların büyük bir kısmı (%73) araştırma performansı alanında uygulama aşamasındadır. Bu uygulamaların izleme ve sürekli iyileştirme süreçlerine entegre edilmesi gerekmektedir. Kurumların yaklaşık %14'ünün PUKÖ döngüsünü kapattığı anlaşılmaktadır. %12 oranında kurum ise henüz planlama aşamasındadır. Kurumların araştırma performansının ölçme ve değerlendirme sistemlerini geliştirmeleri, izleme ve sürekli iyileştirme faaliyetlerini hedeflemeleri gerekmektedir.

Şekil 10. Araştırma ve Geliştirme Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.1.4. Toplumsal Katkı

Toplumsal Katkı ana başlığı, “Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları ile Toplumsal Katkı Performansı ölçütleri altındaki 3 alt ölçüt ile değerlendirilmektedir. Bu ölçütler kapsamında kurumların toplumsal katkıları değerlendirilmekte olup bu ölçütlerin karşılanma durumu Şekil 11’de gösterilmektedir.

Şekil 11. Toplumsal Katkı Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.1.4.1. Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi

Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi alt ölçütü kapsamında, kurumların toplumsal katkı faaliyetlerini sahip oldukları hedefler ve stratejiler doğrultusunda, yerel, bölgesel ve ulusal kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde yürütmeleri gerekmektedir. Bu alt ölçüt, toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi için uygun bir organizasyon yapısının oluşturulmasını da içermektedir. 2024 yılı verilerine göre, kurumların %77'sinin bu süreçlerde uygulama aşamasında olduğu %14'ü izleme ve iyileştirme süreçlerini tamamlanmış olduğu %9'unun da planlama aşamasında olduğu anlaşılmaktadır. Alt başlık açısından henüz herhangi bir çalışma yapılmayan ve örnek uygulamaları bulunan bir kurumun da bulunmadığı görülmektedir. Bu durum, toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi ve organizasyon yapısı konusunda izleme ve iyileştirme süreçlerinin yeterince işletilmediğini göstermektedir.

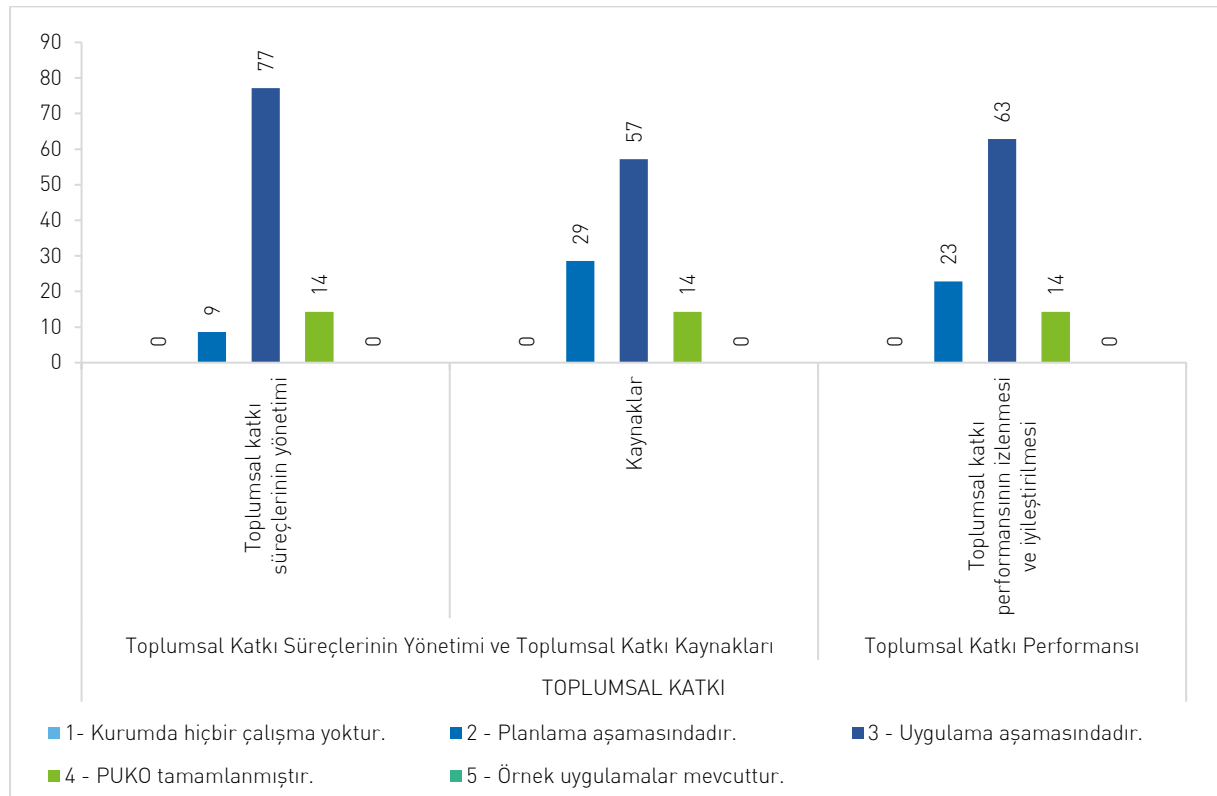
4.4.1.4.2. Kaynaklar

Toplumsal katkı faaliyetlerinin sürdürülebilirliği için kurumların, uygun nitelikte fiziki, teknik ve mali kaynaklara sahip olması ve bu kaynakları etkin şekilde kullanması gerekmektedir. 2024 yılı verilerine göre, kurumların %57'sinin uygulama aşamasında olduğu, %14 oranında izleme ve iyileştirme süreçlerinin tamamlandığı, %29'unun ise planlama aşamasında olduğu anlaşılmaktadır. Bu ölçütte de örnek uygulama bulunmamaktadır. Bu

veriler, toplumsal katkı kaynaklarının izlenmesi ve iyileştirilmesi süreçlerinde daha fazla çaba sarf edilmesi gerektiğini göstermektedir.

4.4.1.4.3. Toplumsal Katkı Performansının İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Kurumların toplumsal katkı stratejisi ve hedefleri doğrultusunda yürütülen faaliyetlerini periyodik olarak izlenmesi ve sürekli olarak iyileştirilmesi gerekmektedir. 2024 yılı verilerine göre, kurumların %63'ü uygulama aşamasındadır. %14 oranında kurumlar izleme ve iyileştirme süreçlerini tamamlamış olup, %23'ü planlama aşamasındadır. Bu veriler, toplumsal katkı performansının izlenmesi ve iyileştirilmesi konusunda önemli eksikliklerin olduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 12. Toplumsal Katkı Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.1.5. Gelişmeye Açık ve Güçlü Yönler

2024 yılında gerçekleştirilen KAP kapsamında tam akreditasyona sahip 4, koşullu akreditasyona sahip 27 ve akreditasyonun reddine karar verilen 4 yükseköğretim kurumu olmak üzere toplam 35 yükseköğretim kurumunun KAR'ları analiz edilmiş, 4 başlık altında

gelişmeye açık ve güçlü yönler koşullu ve tam akreditasyon alan kurumlara göre sunulmuştur.

İlgili tablolar oluşturulurken alt ölçütlerde 1,2,3 olgunluk düzeyleri gelişmeye açık yön; 4,5 olgunluk düzeyleri ise güçlü yön olarak ele alınmıştır. Koşullu akreditasyon alan kurumlarla tam akreditasyon alan kurumlar arasında bir karşılaştırma yapılmamaktadır.

İlgili tablolarda Liderlik, Yönetişim ve Kalite; Eğitim ve Öğretim; Araştırma ve Geliştirme ile Toplumsal Katkı ana başlıklarında genellikle ortaya çıkan gelişmeye açık yönler ile güçlü yönler listelenmiş olup; tam akreditasyona ve koşullu akreditasyona sahip yükseköğretim kurumlarının kaçında ilgili gelişmeye açık ve güçlü yönlerin bulunduğu sunulmaktadır.

Tablo 8. Koşullu Akreditasyon Alan Kurumların Güçlü ve Gelişmeye Açık Yönleri

		Gelişmeye Açık Yönler	Güçlü Yönler
Liderlik, Yönetişim ve Kalite	Liderlik ve Kalite	110	25
	Misyon ve Stratejik Amaçlar	69	12
	Yönetim Sistemleri	87	21
	Paydaş Katılımı	70	11
	Uluslararasılaşma	74	7
Eğitim ve Öğretim	Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi	137	25
	Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme)	90	18
	Öğrenme Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri	105	30
	Öğretim Kadrosu	64	17
Araştırma ve Geliştirme	Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları	73	8
	Araştırma Yetkinliği	49	5
	Araştırma Performansı	22	5
Toplumsal Katkı	Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları	47	7
	Toplumsal Katkı Performansı	25	2

Tablo 8 değerlendirildiğinde, koşullu akreditasyon alan kurumların güçlü yönlerinin sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Kurumların PU döngüsünden daha çok KÖ döngüsünü işletmeleri gerektiği açık olarak görülmektedir.

Tablo 9. Tam Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumlarının Güçlü ve Gelişmeye Açık Yönleri

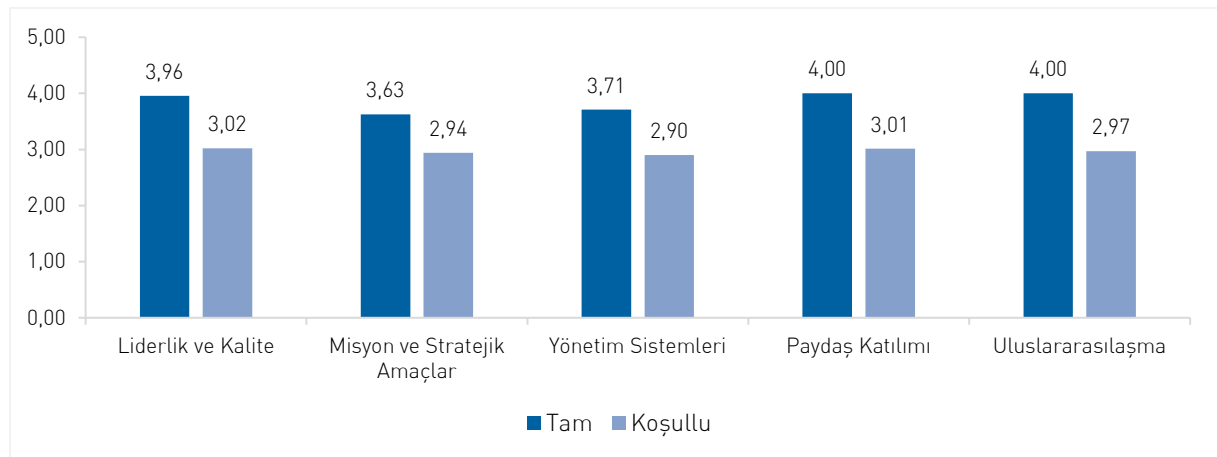
		Gelişmeye Açık Yönler	Güçlü Yönler
Liderlik, Yönetişim ve Kalite	Liderlik ve Kalite	4	16
	Misyon ve Stratejik Amaçlar	5	7
	Yönetim Sistemleri	5	11
	Paydaş Katılımı	4	8
	Uluslararasılaşma	3	9
Eğitim ve Öğretim	Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi	9	15
	Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme)	5	11
	Öğrenme Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri	6	14
	Öğretim Kadrosu	4	8
Araştırma ve Geliştirme	Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları	5	7
	Araştırma Yetkinliği	3	5
	Araştırma Performansı	-	4
Toplumsal Katkı	Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları	5	3
	Toplumsal Katkı Performansı	2	2

Tablo 9 değerlendirildiğinde, tam akreditasyon alan kurumların, koşullu akreditasyon alan kurumlara göre daha fazla alt başlıkta PUKÖ döngülerini gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır. Bu kurumlar izleme ve iyileştirme faaliyetlerini sistematik ve sürdürülebilir bir yapıya taşıyarak öncelikle gelişmeye açık yönlerini güçlü yönler seviyelerine çıkartmaları gerekmektedir. Güçlü yönlerinde ise PUKÖ döngülerinin yeniden kapatılmasına önem vermeli ve alt başlıklarda örnek uygulama seviyelerine ulaşabilmesi gerekmektedir.

4.4.1.6. Akreditasyon Alan Kurumlarda Ortalama Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması

2024 yılında KAP kapsamındaki tam ve koşullu akreditasyon alan kurumların ortalama olgunluk düzeylerinin karşılaştırmaları her ölçüt için değerlendirilmiştir.

Şekil 13'te akreditasyon alan kurumlar arasında Liderlik, Yönetişim ve Kalite başlığı altındaki ölçütlerin ortalama olgunluk düzeylerinin karşılaştırılması yapılmaktadır. Tam akreditasyon alan kurumlarda izleme ve iyileştirme çalışmalarının tüm ölçütlerde devam ettiği gözlemlenmekle birlikte Paydaş Katılımı ve Uluslararasılaşma alt ölçütleri PUKÖ döngüsünü tamamlamış olduğu görülmektedir. Bu durum, tam akreditasyon alan kurumların daha sağlam bir uygulama mekanizması kurduklarını göstermektedir. Buna karşın, koşullu akreditasyon alan kurumlarda tüm ölçütlerde olgunluk düzeyinin tam akreditasyon alan kurumlara göre düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca Misyon ve Stratejik Amaçlar, Yönetim Sistemleri ve Uluslararasılaşma ölçütü planlama aşamasını tamamladığı ve uygulama çalışmalarına odaklandığı görülmektedir. Bu kapsamda koşullu akreditasyon alan kurumların bu mekanizmaları güçlendirmeleri gerektiği değerlendirilmektedir.

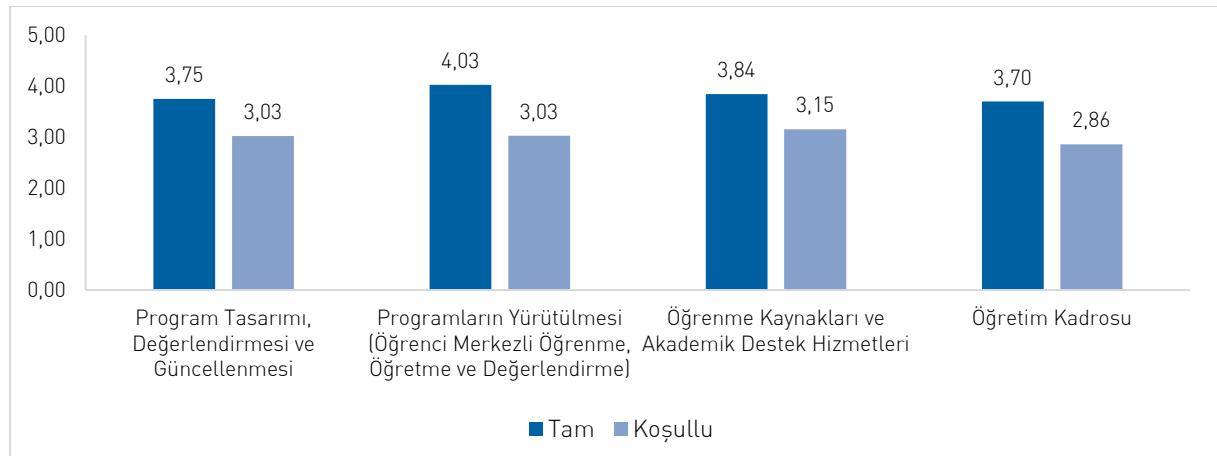

Şekil 13. Koşullu ve Tam Akreditasyon Alan Kurumlarda Liderlik, Yönetişim ve Kalite Süreçlerinin Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması

Şekil 14'te akreditasyon alan kurumlarda Eğitim ve Öğretim süreçlerinin ortalama olgunluk düzeyleri karşılaştırılmaktadır. Tüm alt ölçütlerde tam akreditasyon alan kurumlar koşullu akreditasyon alan kurumlara göre daha yüksek bir olgunluk düzeyine sahiptir. Bu kurumların bu süreçte izleme ve iyileştirme çalışmalarına daha fazla odaklandığını göstermektedir. Koşullu akreditasyon alan kurumlar ise henüz olgunlaşma aşamasında olup, uygulamaların kurum genelinde yaygınlaştırılması gerekmektedir.

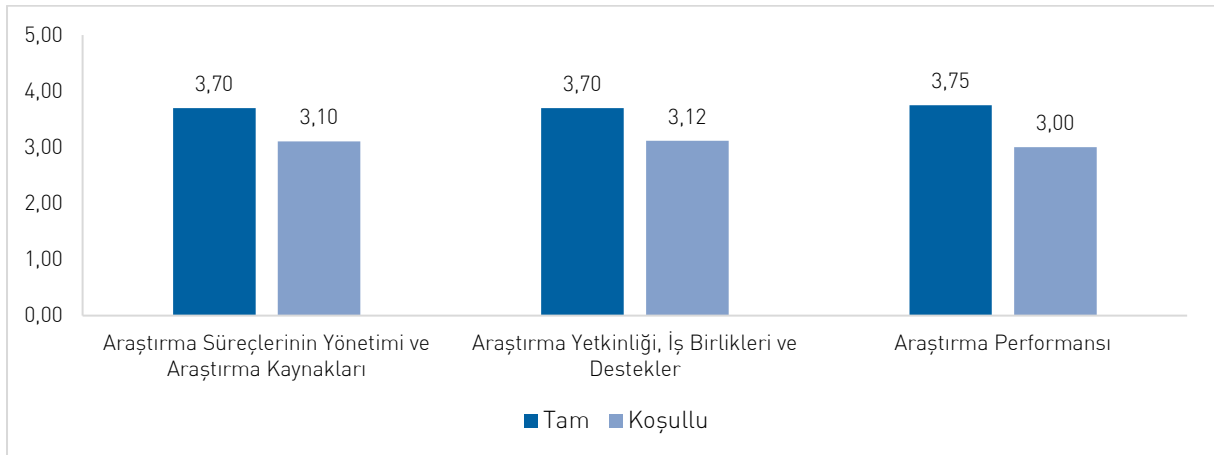
Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme) ölçütü tam akreditasyon alan kurumlarda izleme ve iyileştirmeler yapılarak PUKÖ döngüsünün tamamlandığı görülmekle birlikte koşullu akreditasyon alan kurumlarda uygulamaların kurum geneline yaygınlaştırıldığı görülmekte ve izleme ve iyileştirme çalışmalarına daha fazla odaklanıldığı anlaşılmaktadır. Öğretim Kadrosu ölçütünde koşullu akreditasyon alan kurumların planlama aşamasını tamamlayarak uygulama çalışmalarına odaklandığı görülmektedir.

Bu kapsamda tam akreditasyon alan kurumların izleme ve iyileştirme çalışmalarına önem vererek PUKÖ döngüsünü tamamlayabilecekleri; koşullu akreditasyon alan kurumların ise uygulamalarını kurum geneline yayarak izleme ve sürekli iyileştirme amacına yönelik olarak çalışmalarını geliştirmeleri gerektiği değerlendirilmektedir.

Şekil 14. Koşullu ve Tam Akreditasyon Alan Kurumlarda Eğitim Öğretim Süreçlerinin Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması

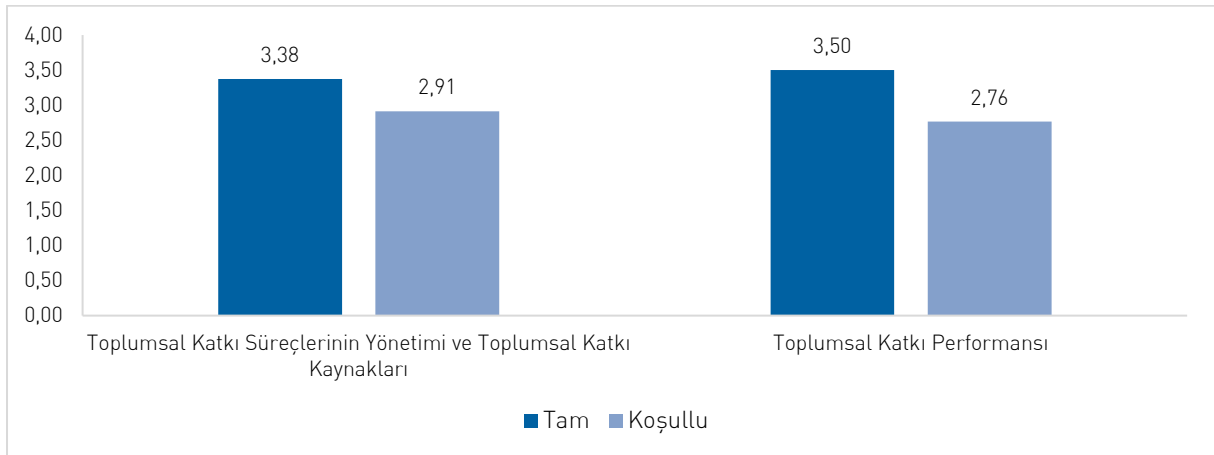
Akreditasyon alan kurumlarda Araştırma ve Geliştirme süreçlerinin ortalama olgunluk düzeyinin karşılaştırılması Şekil 15'te sunulmaktadır. Buna göre koşullu akreditasyon alan kurumlarda, tüm alt süreçlerin uygulama aşamasında olduğu ve kurumun geneline yaygınlaştırılması çalışmalarının devam ettiği anlaşılmaktadır. Tam akredite olan kurumlarda ise uygulamaların tamamlanıp kurum geneline yaygınlaştırıldığı ve izleme ve iyileştirme çalışmalarına ağırlık verildiği görülmektedir.

Şekil 15. Koşullu ve Tam Akreditasyon Alan Kurumlarda Araştırma ve Geliştirme Süreçlerinin Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması

Akreditasyon alan kurumlarda toplumsal katkı süreçlerinin ortalama olgunluk düzeyinin karşılaştırılması Şekil 16’da gösterilmektedir. Tam akreditasyon alan kurumlarda, toplumsal katkı süreçlerinde uygulamaların yapıldığı, kurumun geneline yaygınlaştırma çalışmalarının devam ettiği ve kısmen izleme ve iyileştirme çalışmalarının varlığı vurgulanabilir.

Koşullu akreditasyon alan kurumların ise henüz planlama ve uygulama aşamasında olduğu görülmektedir. Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları ile Toplumsal Katkı Performansı alanlarında ortalama olgunluk düzeyinin 2 ile 3 arasında yer aldığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla izleme ve iyileştirme mekanizmalarının henüz kurulamadığı ve PUKÖ döngüsünün çevrilemediği görülmektedir. Koşullu akreditasyon alan kurumlar toplumsal katkı performanslarında ilerleme kaydetmekle birlikte izleme ve sürekli iyileştirme süreçlerine daha fazla odaklanmaları gerekmektedir. Toplumsal katkı başlığı altındaki süreçlerin tüm kurumlarda diğer ölçütlere göre daha düşük olgunluk seviyesinde olduğu anlaşılmakta ve bu alanın gelişmeye açık bir yön olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Tam akreditasyon alan kurumların, ilgili alanda izleme ve iyileştirme aşamasına kısmen geçtikleri söylenilebilir.

Şekil 16. Koşullu ve Tam Akreditasyon Alan Kurumlarda Toplumsal Katkı Süreçlerinin Olgunluk Düzeyinin Karşılaştırılması

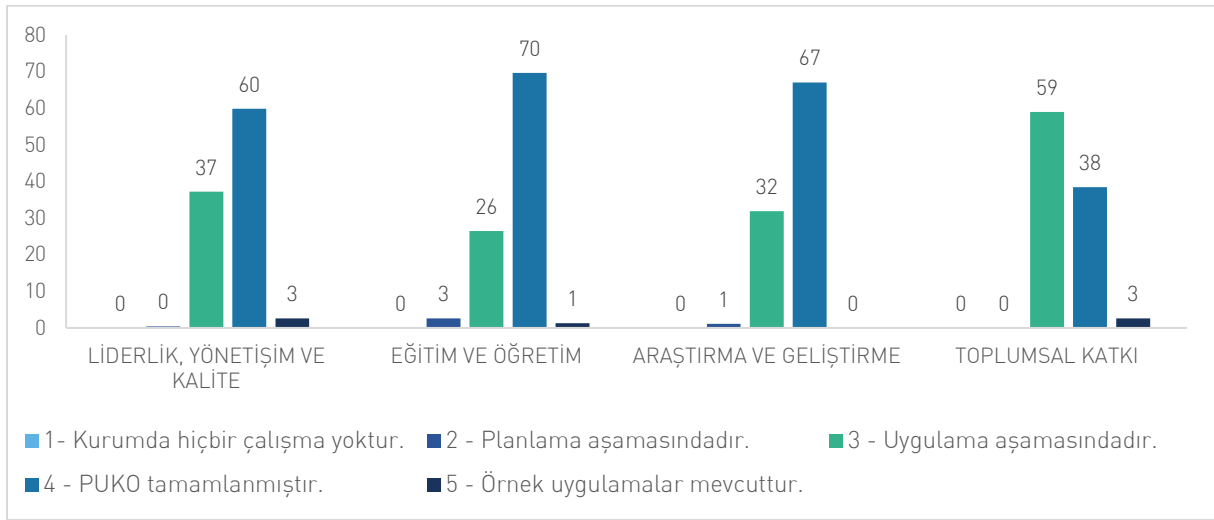
4.4.1.7. Kurumsal Akreditasyon Programı Değerlendirme Tutarlılığı

KAP takımları tarafından gerçekleştirilen değerlendirmelerin tutarlılığını sağlamak amacıyla, ilgili kurumun kalite güvencesi süreçlerinin olgunluğu, başta KAR olmak üzere, KGBR ve KİDR'ler gibi raporlar ve diğer kanıtlar YÖKAK uzmanları tarafından incelenmektedir. Bu tutarlılık incelemeleri üç aşamada yürütülmektedir:

Birinci aşamada, bir YÖKAK uzmanı ve bir YÖKAK Kurul Üyesi tarafından rapor ayrı ayrı değerlendirilir. İkinci aşamada, uzman ve kurul üyesinin değerlendirmeleri bir panelde birleştirilir ve tutarlılık açısından ortak bir yaklaşım benimsenir. Üçüncü aşamada ise, gerektiğinde KAR ve tutarlılık değerlendirmeleri takım başkanlarıyla müzakere edilerek nihai kararlar verilmektedir.

4.4.2. Ara Değerlendirme Raporlarının Değerlendirilmesi

2024 yılında Ara Değerlendirmeye alınan yükseköğretim kurumlarının ADR'leri KDDAÖ kapsamında analiz edilmiştir. Akredite edilen kurumların genelinde "Liderlik, Yönetişim ve Kalite", "Eğitim ve Öğretim", "Araştırma ve Geliştirme" ve "Toplumsal Katkı" başlıkları altında yürütülen süreçlerde belli bir olgunluk düzeyine erişildiği, ancak iyileştirme çalışmaları ihtiyaçlarının devam ettiği anlaşılmaktadır.

Şekil 17. Ara Değerlendirme Raporları'nın Başlıklar Seviyesinde Olgunluk Düzeyleri

"Liderlik, Yönetişim ve Kalite" başlığı altında, ADR verilerine göre, kurumların %37'si uygulama aşamasında olup, %60'ı PUKÖ döngülerini tamamlamış durumdadır. Herhangi bir çalışmanın yapılmadığı veya planlama aşamasında bir kurum ise bulunmamaktadır. Ayrıca, bu başlık altında kurumların %3'ünde örnek uygulamalara rastlanmıştır. Bu sonuçlar, kalite güvence sisteminin yapılandırılmasında önemli bir ilerleme kaydedildiğini, kurumların yarısından fazlasının PUKÖ döngülerini bu alanda tamamladığını göstermektedir.

"Eğitim ve Öğretim" başlığı altında, %26 oranında süreçlerin uygulama aşamasında olduğu, %70 oranında PUKÖ döngülerinin tamamlandığı ve %3 oranında planlama aşamasında olduğu görülmektedir. Ayrıca, kurumlarda %1 oranında örnek uygulamaların olduğu görülmektedir. Herhangi bir çalışmanın yapılmadığı bir kurum ise bulunmamaktadır. Sonuç olarak kurumlar büyük oranda PUKÖ döngülerini tamamlamıştır.

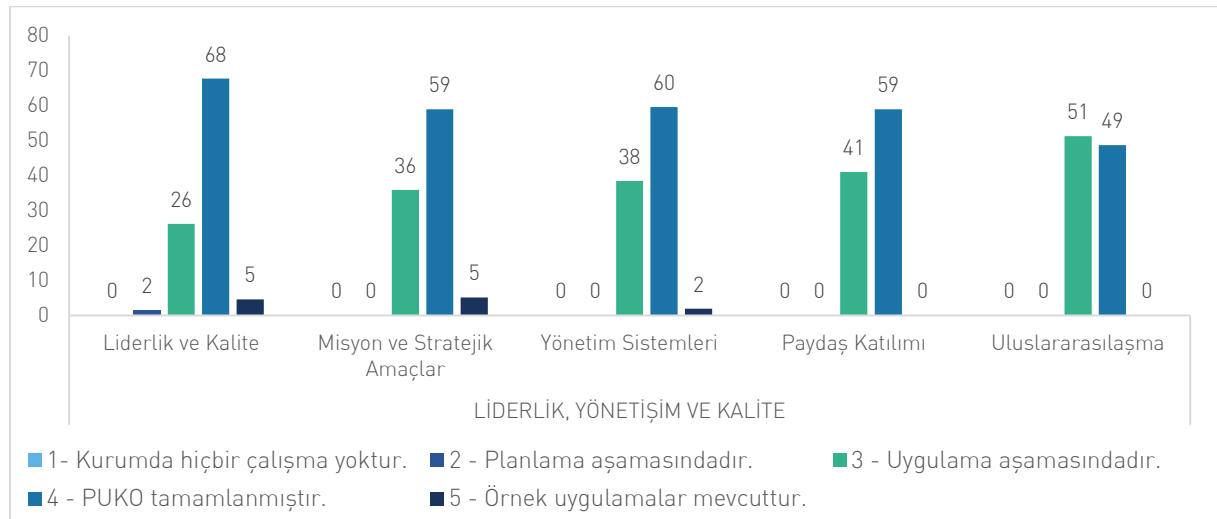
"Araştırma ve Geliştirme" başlığında ise, %32 oranında uygulamaların kurum geneline yayıldığı, %67 oranında PUKÖ döngülerinin tamamlandığı öne çıkmaktadır. Bu başlık altında planlama aşamasında olan kurum neredeyse kalmamıştır. Bu sonuçlar, araştırma ve geliştirme süreçlerinde izleme ve iyileştirme mekanizmalarının yaygınlaştırılmasına yönelik çabaların artmakta olduğunu ve diğer kurumlar tarafından da artırılması gerektiğini göstermektedir.

"Toplumsal Katkı" başlığı altında ise, %59 oranında süreçlerin uygulama aşamasında olduğu, %38 oranında PUKÖ döngülerinin tamamlandığı tespit edilmiştir. Kurumlarda %3 oranında örnek uygulamaların mevcut olduğu anlaşılırken, tüm kurumların planlı süreçlere

sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, toplumsal katkı süreçlerinin olgunluk seviyelerinin PUKÖ döngüsünün kapatılmasına yönelik çalışmalarla desteklenerek izleme ve iyileştirme çalışmalarının yaygınlaştırılması gerektiğini göstermektedir.

4.4.2.1. Liderlik, Yönetişim ve Kalite

2024 yılında tamamlanan 13 ADR'nin tamamı incelenerek ilgili kurumların kalite güvencesi sistemlerine ilişkin olgunluk düzeyleri YÖKAK ölçütleri doğrultusunda ayrı ayrı ele alınmıştır. Bu kapsamda, ADR'lerin değerlendirilmesi 3 farklı yaklaşımla gerçekleştirilmiştir: Birincisi, Durum Raporunda 14 ölçütün alt ölçütleri için belirlenen olgunluk düzeylerinin sıklıkları derlenerek ölçüt bazında belirlenen yüzdelik oranlarına göre olgunluk düzeyleri değerlendirilmiştir. İkincisi ana başlıklarda güçlü ve gelişmeye açık yönlerinin değerlendirilmesi yapılmış ve üçüncüsü de tam ve koşullu olarak akredite edilen kurumlarda kalite güvencesi sisteminin olgunluk düzeylerinin karşılaştırılması yapılmıştır.

Şekil 18. Liderlik, Yönetişim ve Kalite Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

Kurumlar, kurumsal dönüşümünü sağlayacak yönetim modeline sahip olmalı, liderlik yaklaşımları uygulamalı, iç kalite güvence mekanizmalarını oluşturmalı ve kalite güvence kültürünü içselleştirmelidir. Kurumlar Liderlik, Yönetişim ve Kalite başlığı altında yer alan Liderlik ve Kalite; Misyon ve Stratejik Amaçlar; Yönetim Sistemleri; Paydaş Katılımı ile Uluslararasılaşma ölçütlerindeki 18 alt ölçüte göre değerlendirilmektedir. Bu ölçütlerin karşılanma durumu Şekil 18’de sunulmaktadır.

4.4.2.1.1. Liderlik ve Kalite

Şekil 18'deki göstergeler, %68 oranında kurumların PUKÖ döngüsünü tamamladığını, %26 oranında ise kurumların uygulama aşamasında olduğunu göstermektedir. Planlama aşamasında olan kurumların oranı %2'dir. Kurumların %5'inde ise örnek uygulamaların mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Herhangi bir çalışmanın yapılmadığı bir kurum bulunmamakta, kurumların ilgili planlamalarını yaptıkları anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar, kurumların diğer süreçlere göre liderlik ve kalite süreçlerinde önemli bir olgunluk seviyesine ulaştığını, ancak süreçlerin izlenmesi ve sürekli iyileştirme çabalarının sürdürülmesi gerektiğini göstermektedir.

4.4.2.1.2. Misyon ve Stratejik Amaçlar

"Misyon ve Stratejik Amaçlar" ölçütü kapsamında kurumların planlama aşamasını yürüttükleri görülmektedir. Kurumların %59 oranında PUKÖ döngüsünü tamamladığı, %36'sının uygulama aşamasında olduğu, %5'inin de örnek uygulamalara sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu veriler, stratejik amaçların uygulanmasında önemli ilerlemeler olmasına rağmen izleme ve iyileştirme süreçlerinin daha da güçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

4.4.2.1.3. Yönetim Sistemleri

Verilere göre, %60 oranında kurumun PUKÖ döngüsünü tamamladığı, %38 oranında kurumun ise uygulama aşamasında olduğu tespit edilmiştir. Kurumların %2'sinde örnek uygulamalar mevcuttur. Tüm kurumların planlamalara bağlı olarak süreçlerini işlettikleri anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar, yönetim sistemlerinin sürekli izleme ve iyileştirme mekanizmalarına önem vermeleri gerektiğini göstermektedir.

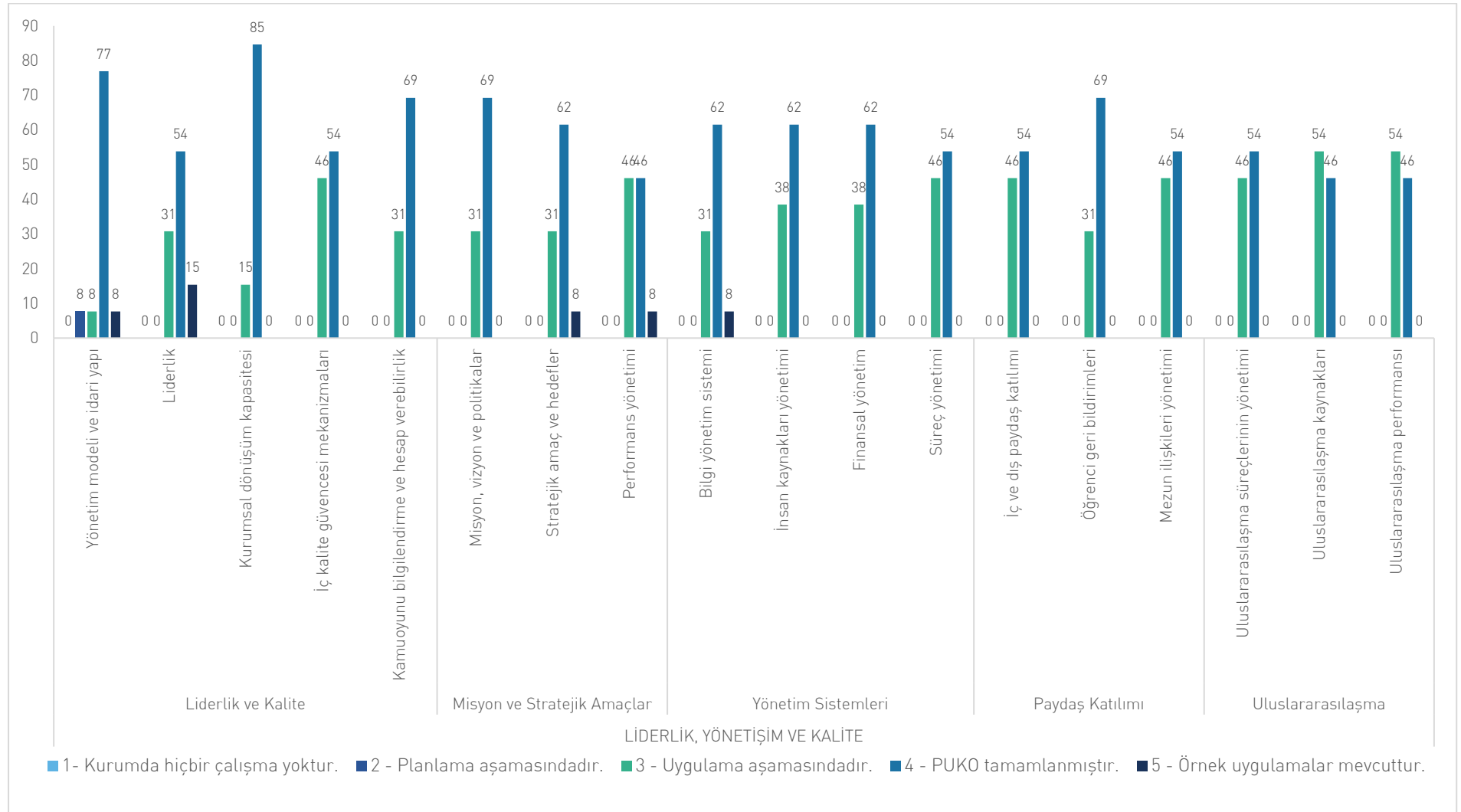
4.4.2.1.4. Paydaş Katılımı

Kurumların, iç ve dış paydaşlarının stratejik kararlara ve süreçlere katılımını sağlamak üzere geri bildirimlerini almak, yanıtlamak ve kararlarında kullanmak için gerekli sistemleri oluşturması ve yönetmesi gerekmektedir. Şekil 18'e göre, tüm kurumların planlama süreçlerini geçtiği ve kurumların %41'inin uygulamalarını kurum geneline yaydıkları anlaşılmaktadır. PUKÖ döngüsünün ise kurumların %59'unda tamamladığı görülmektedir.

Kurumlarda 5 olgunluk seviyesi ise henüz bulunmamaktadır. Kurumlar PUKÖ döngüsünün kapatılmasına odaklanarak izleme ve sürekli iyileştirme faaliyetlerine özen göstermelidir.

4.4.2.1.5. Uluslararasılaşma

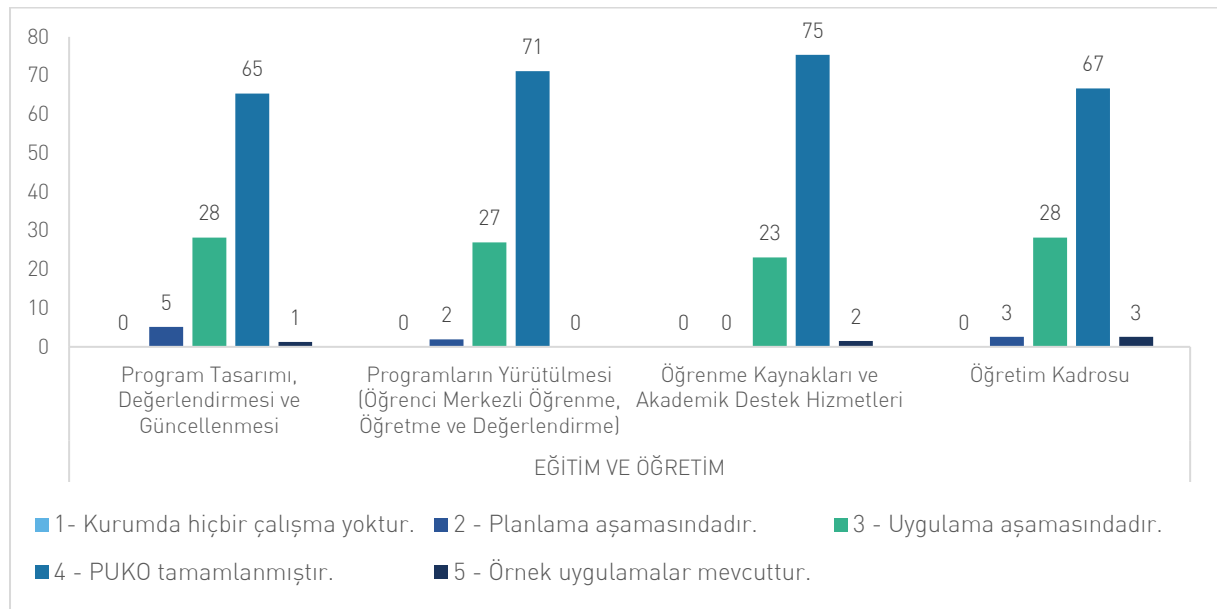
Uluslararasılaşma ölçütü altında, %49 oranında kurumun PUKÖ döngüsünü tamamladığı, %51 oranında kurumun ise uygulama aşamasında olduğu belirlenmiştir. Göstergeler, kurumların uluslararasılaşma süreçlerinde planlamalarını gerçekleştirdiğini, kurum geneline yayılma ile ilgili belli bir olgunluk düzeyine ulaşıldığını ancak kurumların yarısından daha azının PUKÖ döngüsünü tamamladığını göstermektedir. Dolayısıyla süreçlerin daha etkin izlenmesi ve sürekli iyileştirilmesi gerekliliği vurgulanmaktadır.

Şekil 19. Liderlik, Yönetişim ve Kalite Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.2.2. Eğitim ve Öğretim

ADP’de değerlendirilen kurumların, Eğitim ve Öğretim başlığı altında yer alan Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi; Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme); Öğretim Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri ile Öğretim Kadrosu ölçütleri altında 18 alt ölçüte göre kurumlar değerlendirilmektedir. İlgili değerlendirmeler Şekil 20’de gösterilmektedir.

Şekil 20. Eğitim ve Öğretim Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.2.2.1. Programların Tasarımı, Değerlendirilmesi ve Güncellenmesi

Kurumların, öğretim programlarını TYÇ ile uyumlu hale getirmeleri, bu programları periyodik olarak değerlendirmeleri ve güncellemeleri gerekmektedir. Şekil 20’de görüldüğü üzere, kurumların %65’i PUKÖ döngüsünü tamamlamış, %28’i ise uygulama aşamasında bulunmaktadır. Planlama aşamasında olan kurumların oranı ise %5’tir. Kurumların %1’inde ise örnek uygulamalar mevcuttur. Bu sonuçlar, programların tasarımı ve güncellenmesi süreçlerinde kurumların PUKÖ döngüsünü kapatma gayretinde oldukları, ancak planlama aşamasında kalan kurumların da varlığı gözükmemektedir.

4.4.2.2.2. Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme)

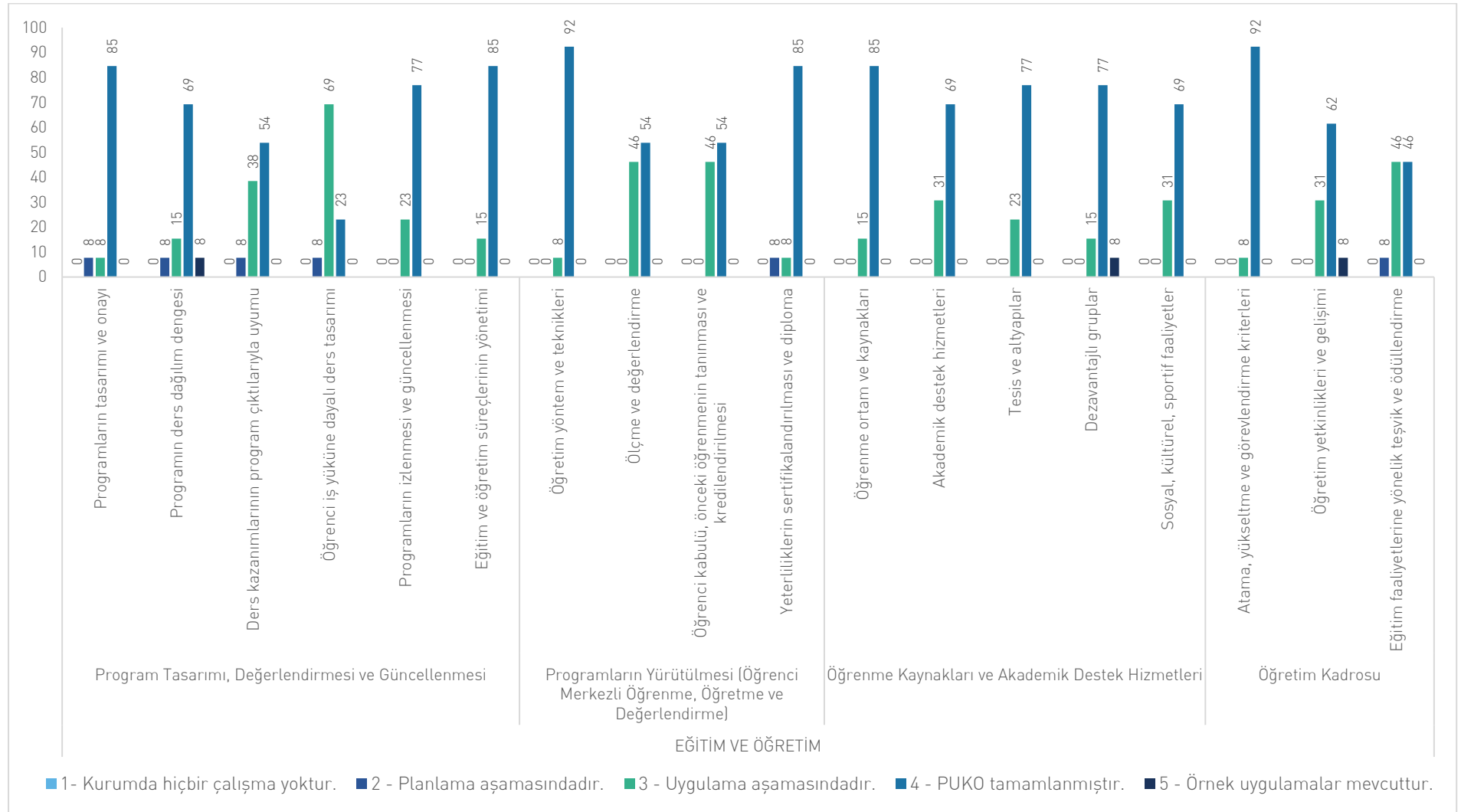
Kurumlar, öğrenci merkezli ve yetkinlik temelli öğretim yöntemleri uygulayarak nitelikli mezunlar yetiştirmeyi hedeflemelidir. Bu ölçüt altında, kurumların %27'si uygulama aşamasında, %71'i ise PUKÖ döngüsünü tamamlamış bulunmaktadır. Planlama aşamasında olan kurumların oranı ise %2 olarak tespit edilmiştir. Henüz bir çalışma yapılmayan veya örnek uygulamaları bulunan bir kurum görünmemektedir. Bu veriler, programların yürütülmesi alanında önemli ilerlemeler kaydetmekle birlikte, planlamaların uygulanmasının kurum geneline yayılmasının; izleme ve sürekli iyileştirme mekanizmalarının daha fazla geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

4.4.2.2.3. Öğretim Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri

Kurumların, hedeflerine ulaşmak için yeterli öğrenme kaynaklarına ve akademik destek hizmetlerine sahip olması gerekmektedir. Şekil 20'ye göre, kurumların %75'i PUKÖ döngüsünü tamamlamış, %23'ü ise uygulama aşamasında bulunmaktadır. Aynı zamanda bu alanda kurumların %2'sinde örnek uygulamaların mevcut olduğu görülmektedir. Tüm kurumların planlama aşamasını tamamladıkları anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar, öğrenme kaynakları ve akademik destek hizmetleri alanında izleme ve iyileştirme mekanizmalarının önemli bir orana yükseldiğini fakat daha fazla yaygınlaştırılması gerektiğini göstermektedir.

4.4.2.2.4. Öğretim Kadrosu

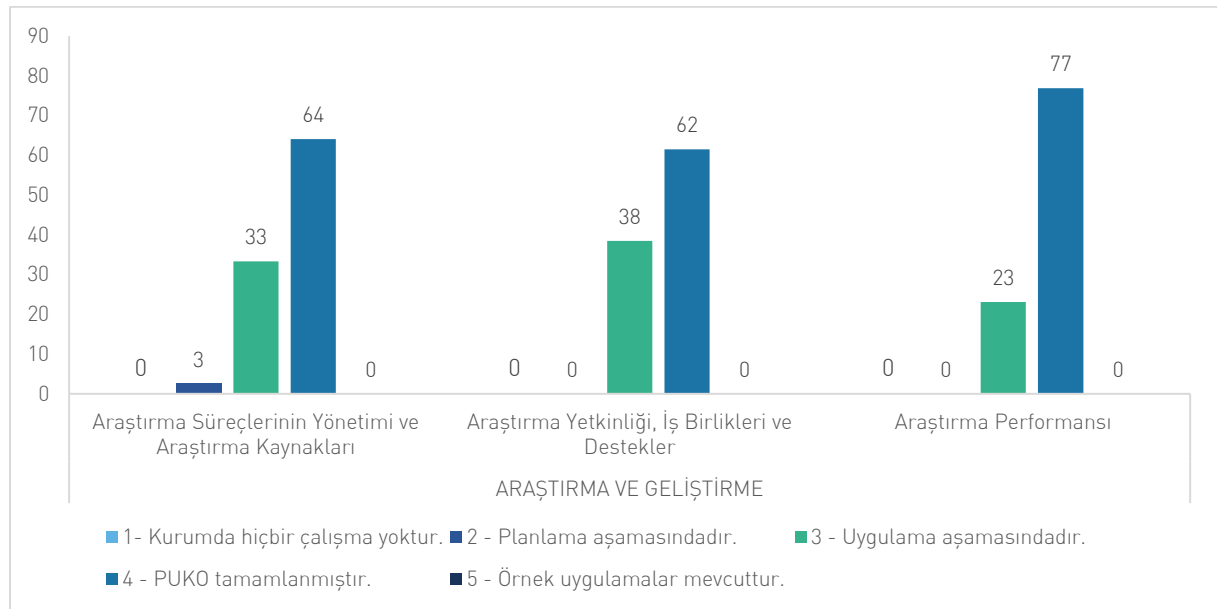
Kurumlar, öğretim elemanlarının işe alınması, atanması ve ders görevlendirmesi süreçlerinde adil ve şeffaf olmalıdır. Kurumların %67'si PUKÖ döngüsünü tamamlamış, %28'i ise uygulama aşamasında bulunmaktadır. Planlama aşamasında olan ve örnek uygulamaları olan kurumların oranı %3 olarak tespit edilmiştir. 1 olgunluk seviyesine karşılık gelen herhangi bir çalışmanın yapılmadığı bir kurum da bulunmamaktadır. Öğretim kadrosu alanındaki uygulamaların kurum geneline yayılmaları ile izleme ve sürekli iyileştirme mekanizmalarının daha fazla geliştirilmesi gerekmektedir.

Şekil 21. Eğitim ve Öğretim Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.2.3. Araştırma ve Geliştirme

Araştırma ve Geliştirme ana başlığı, Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları, Araştırma Yetkinliği, İş Birlikleri ve Destekler ve Araştırma Performansı olmak üzere 3 ölçüt altındaki 7 alt ölçüt ile temsil edilmektedir. Bu alt ölçütlere göre kurumun araştırma yöntem ve kaynakları, yetkinliği, diğer kurumlarla iş birlikleri ve alınan destekler ve araştırma performansları değerlendirilmektedir. İlgili ölçütler açısından kurumların durumu Şekil 22’de görüldüğü gibidir.

Şekil 22. Araştırma ve Geliştirme Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.2.3.1. Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları

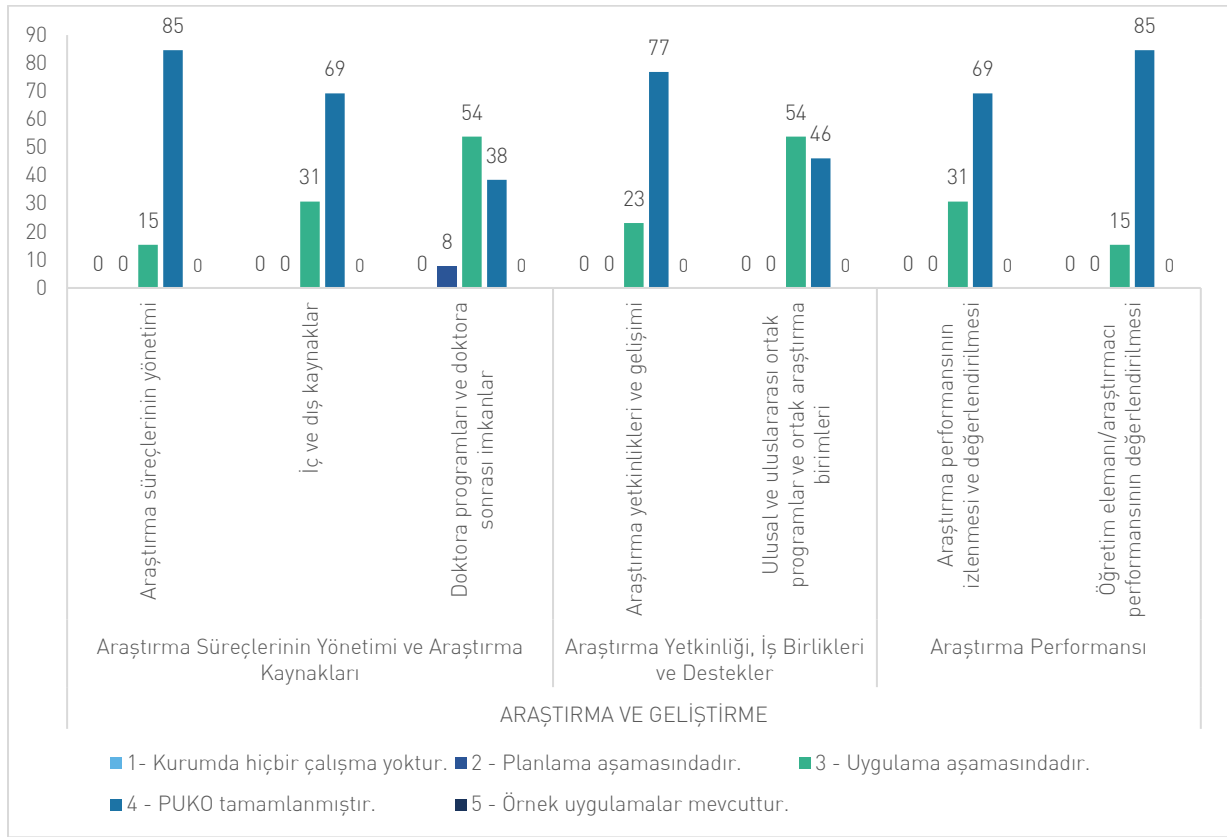
Kurum, araştırma faaliyetlerini stratejik plan çerçevesinde, belirlenen akademik öncelikler ve yerel, bölgesel ve ulusal kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde yönetmelidir. Aynı zamanda, araştırma faaliyetlerini yürütebilmek için uygun fiziki altyapı ve mali kaynaklar oluşturmalı ve bunların etkin şekilde kullanımını sağlamalıdır. Şekil 22’de göstergelerden, kurumların %64’ünün PUKÖ döngüsünü tamamladığı, %33’ünün ise uygulama aşamasında olduğu anlaşılmaktadır. Planlama aşamasında olan kurumların da varlığı görülmektedir. Herhangi bir çalışma bulunmayan veya örnek uygulamaların mevcut olduğu bir kurum ise bulunmamaktadır. Bu durum, araştırma süreçlerinin yönetimi ve araştırma kaynakları alanında önemli bir olgunluk düzeyine ulaşıldığını göstermektedir.

4.4.2.3.2. Araştırma Yetkinliği, İş Birlikleri ve Destekler

Kurum, öğretim elemanları ve araştırmacıların bilimsel araştırma yetkinliğini sürdürmek ve iyileştirmek için gerekli olanakları (eğitim, iş birlikleri, destekler vb.) sunmalıdır. Şekil 22, kurumların %62'sinin PUKÖ döngüsünü tamamladığını, %38'inin ise uygulama aşamasında bulunduğunu göstermektedir. Kurumların planlamalara önem verdiği anlaşılmakla birlikte birden çok PUKÖ döngüsünün kapatıldığı örnek uygulamaların mevcut olmadığı anlaşılmaktadır. Kurumların genele yayılmış uygulamalarının yükseltilmesi ve izleme ve iyileştirme düzeylerini arttırmaları gerekmektedir.

4.4.2.3.3. Araştırma Performansı

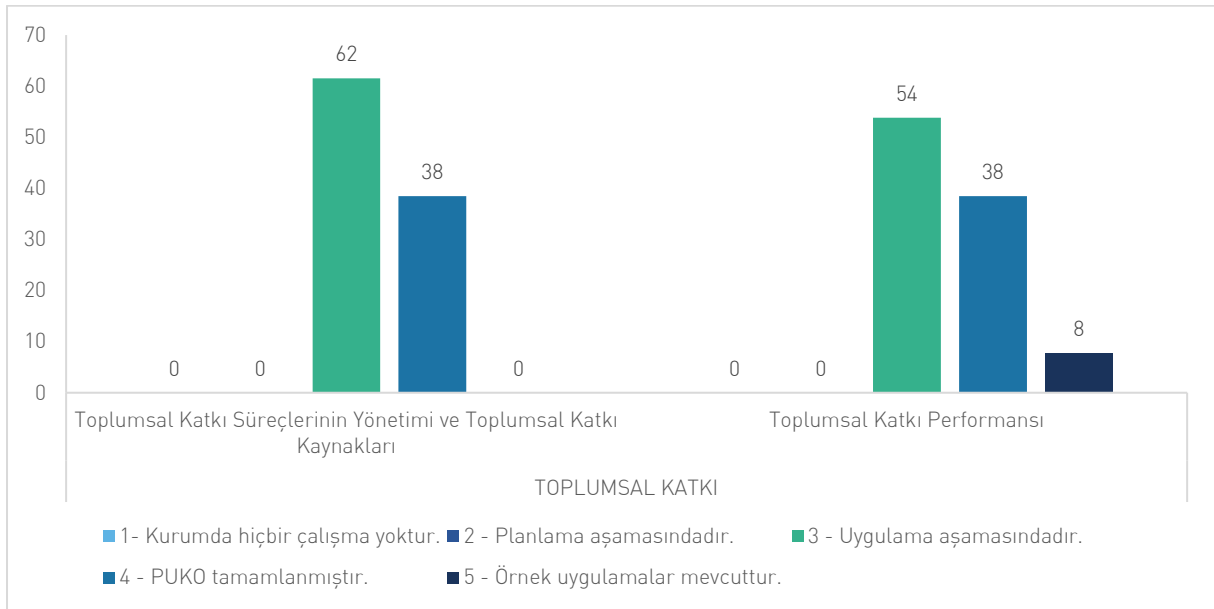
Araştırma performansı, kurumların akademik başarılarını ve bilimsel katkılarını ölçmek için kritik bir gösterge niteliğindedir. Şekil 22'de sunulan göstergeler, 1, 2 ve 5 olgunluk seviyelerinin olmadığını, kurumların %77'sinin PUKÖ döngüsünü tamamladığını, %23'ünün ise uygulama aşamasında olduğunu göstermektedir. Kurumların güçlü yönlerini geliştirmeye ağırlık verdiği, ilgili alt ölçüt alanında kurumların izleme ve iyileştirme süreçlerini başarıyla yürüttüğü ifade edilebilir.

Şekil 23. Araştırma ve Geliştirme Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.2.4. Toplumsal Katkı

Toplumsal Katkı ana başlığı, “Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi, Kaynaklar ve Toplumsal Katkı Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi” ölçütleri altında 3 alt ölçüt ile değerlendirilmektedir. Kurumların hepsinin bu başlıklar için planlama süreçlerini işlettikleri ifade edilebilir. Kurumların toplumsal katkı faaliyetlerinin değerlendirilmesi Şekil 23’te gösterilmektedir.

Şekil 24. Toplumsal Katkı Başlığı Altında Yer Alan Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

4.4.2.4.1. Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları

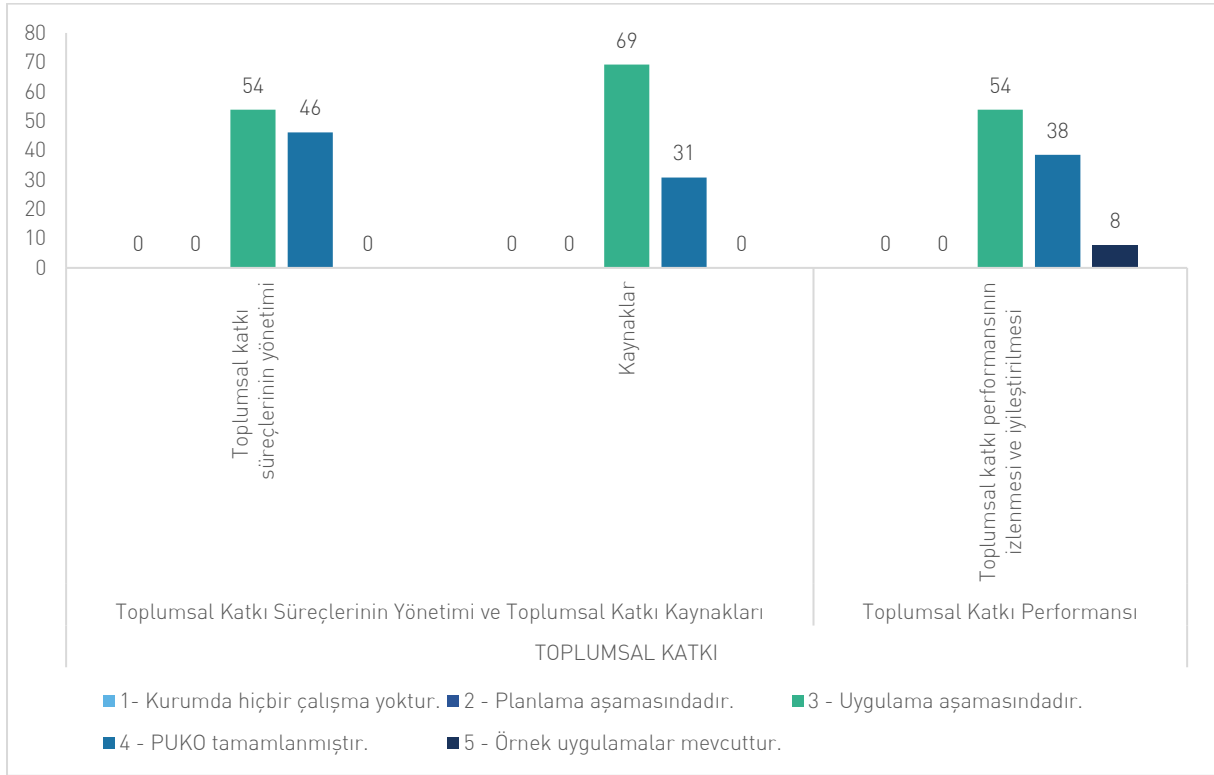
Toplumsal katkı stratejisi kapsamında, kurumların toplumsal katkı faaliyetlerini belirledikleri hedefler ve stratejiler doğrultusunda, yerel, bölgesel ve ulusal kalkınma amaçlarıyla uyumlu bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir. Ayrıca, bu stratejilerin etkin bir şekilde hayata geçirilebilmesi için sağlam bir organizasyonel yapı oluşturulmalıdır.

Bunun yanında toplumsal katkı faaliyetlerinin sürdürülebilirliği için, kurumların yeterli fiziki, teknik ve mali kaynaklara sahip olması ve bu kaynakları etkin bir şekilde kullanması esastır. Şekil 24 kurumların %38'inin bu alanda PUKÖ döngüsünü tamamladığını, %62'sinin ise hâlâ uygulama aşamasında bulunduğunu göstermektedir. Kurumların geneli kalite güvence sistemlerinin kurulmasında belli bir olgunluk düzeyine ulaşmış olmalarına rağmen PUKÖ döngüsünün kapatılması için çalışmalarına önem vermeleri gerekmektedir.

4.4.2.4.2. Toplumsal Katkı Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Toplumsal katkı performansı, kurumların belirledikleri strateji ve hedefler doğrultusunda gerçekleştirdikleri faaliyetlerin periyodik olarak izlenmesi ve sürekli iyileştirilmesi ile değerlendirilmektedir. Şekil 24 kurumların %38'inin PUKÖ döngüsünü tamamladığını, %54'ünün de uygulama aşamasında olduğunu göstermektedir. Kurumların %8'inin ise PUKÖ döngülerini birden çok kapattıkları, örnek gösterilebilir uygulamalarının

olduğu anlaşılmaktadır. Bu veriler, toplumsal katkı performansının izlenmesi ve iyileştirilmesi alanında genel bir olgunluk düzeyine ulaşıldığını, ancak uygulamaların izleme ve sürekli iyileştirme düzeyine taşınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 25. Toplumsal Katkı Başlığı Altında Yer Alan Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyi

5. YETKİLENDİRİLEN VE TANINAN AKREDİTASYON KURULUŞLARI

Bu bölümde YÖKAK tarafından, yetkilendirilen ulusal akreditasyon kuruluşları ile tanınan uluslararası akreditasyon kuruluşlarının genel durumu ortaya konularak bu kuruluşların faaliyet raporları ve izleme programlarının değerlendirmeleri yer almaktadır.

5.1. Genel Bilgiler

Türkiye’de, yükseköğretim kurumlarının program akreditasyon faaliyetleri ulusal ve uluslararası bağımsız akreditasyon kuruluşları tarafından gönüllülük esası çerçevesinde yürütülmektedir. Akreditasyon süreçlerinin ve bağımsız dış değerlendirme kurumlarının yetkilendirilmesi süreçleri, 23 Temmuz 2015 tarih ve 29423 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği kapsamında oluşturulan Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından yürütülürken 1 Temmuz 2017 tarih ve 30111 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren 7033 sayılı Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa eklenen Ek Madde 35 ile YÖKAK tarafından yürütülmesi hüküm altına alınmıştır.

YÖKAK ulusal akreditasyon kuruluşlarını ESG ile uyumlu 7 ölçütü göz önüne alarak 2 yıl veya 5 yıl ile yetkilendirmektedir. Uluslararası akreditasyon kuruluşlarını ise ESG ile uyumlu 5 ölçütü göz önüne alarak 5 yıl süre ile tanımaktadır. Her iki süreç Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Kuruluşlarının Yetkilendirilmesi, Tanınması ve İzlenmesine İlişkin Kılavuz Sürüm 2.1.’deki ilke ve ölçütler kapsamında yürütülmektedir.

YÖKAK tarafından yetkilendirilen veya tanınan akreditasyon kuruluşlarının akredite ettiği programların akredite bilgilerine Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda yer verilmektedir. Buna ek olarak, AYA ile uyum çalışmaları kapsamında 23 Aralık 2021 tarihinden itibaren yükseköğretim programlarına mezuniyet belgelerinde TYÇ Logosu kullanım hakkı verilmesinin öncelikli şartı, ilgili programın YÖKAK tarafından yetkilendirilmiş veya tanınmış akreditasyon kuruluşları tarafından akredite edilmiş olması şeklindedir.

YÖK'ün lisansüstü eğitiminin kalitesinin artırılması ve yükseköğretimde kalite odaklı anlayışın güçlendirilmesi amacıyla 29.02.2024 tarihli Lisansüstü Eğitim Öğretim Programı Açılması ve Yürütülmesine Dair İlkeler'de "Doktora programı açmak isteyen üniversitelerin en az bir programının akredite edilmiş olması şartı" düzenlenmiştir. Düzenleme yükseköğretim kurumlarını program akreditasyonuna yönelmeyi teşvik ederken, yükseköğretimde kalite güvencesi kültürünün yayılması, araştırma niteliğinin yükselmesi, uluslararası tanınırlığın artması ve kurumsal hesap verebilirliğin güçlenmesi gibi çok boyutlu katkılar da sunmaktadır.

5.2. Yetkilendirilen Akreditasyon Kuruluşları

2024 yılı sonu itibarıyla Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi'ne sahip ulusal toplam 25 akreditasyon kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşların, tescil süreleri ve tescilli tarih aralıkları Tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo 10. Kalite Değerlendirme Tescil Belgesine Sahip Ulusal Akreditasyon Kuruluşları

	Ulusal Akreditasyon Kuruluşunun Adı	Yetkilendirilme Süresi (yıl)	Tescil Tarih Aralığı
1	Dil Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (DEDAK)	2	15.09.2023-15.09.2025
		2	15.09.2021-15.09.2023
2	Dış Hekimliği Eğitimi Programları Akreditasyon Derneği (DEPAD)	2	11.03.2024-11.03.2026
		2	11.03.2022-11.03.2024
		2	11.03.2020-11.03.2022
3	Eczacılık Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (ECZAKDER)	5	26.12.2020-26.12.2025
		2	26.12.2018-26.12.2020
		2	25.12.2014-25.12.2016
4	Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Derneği (ETMK)	5	21.12.2024-21.12.2029
		2	21.12.2022-21.12.2024
5	Fen, Edebiyat, Fen - Edebiyat, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakülteleri Öğretim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (FEDEK)	5	09.04.2023-09.04.2028
		5	09.04.2018-09.04.2023
		3	09.04.2015-09.04.2018
		2	01.02.2013-01.02.2015

		2	26.08.2010-26.08.2012
6	Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (HEPDAK)	5	25.12.2023-25.12.2028
		5	25.12.2018-25.12.2023
		2	25.12.2016-25.12.2018
		2	25.12.2014-25.12.2016
7	İlahiyat Akreditasyon Ajansı (İAA)	2	15.09.2023-15.09.2025
		2	15.09.2021-15.09.2023
		2	11.09.2019-11.09.2021
8	İletişim Araştırmaları Derneği (İLAD)	2	19.01.2022-19.01.2027
		2	31.01.2020-31.01.2022
		2	31.01.2018-31.01.2020
9	Mimarlık Eğitimi Akreditasyon Derneği (MİAK)	2	17.11.2023-17.11.2025
		2	17.11.2021-17.11.2023
10	Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK)	5	01.02.2023-01.02.2028
		5	01.02.2018-01.02.2023
		5	01.02.2013-01.02.2018
		5	16.11.2007-16.11.2012
11	Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAD)	5	30.03.2022-30.03.2027
		2	31.01.2020-31.01.2022
		2	31.01.2018-31.01.2020
		2	15.10.2014-15.10.2016
12	Peyzaj Mimarlığı Eğitim ve Bilim Derneği (PEMDER)	2	08.04.2024-08.04.2026
		2	08.04.2022-08.04.2024
		2	08.04.2020-08.04.2022
13	Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (SABAK)	5	31.01.2020-31.01.2025
		2	31.01.2018-31.01.2020
14	Sosyal Beşeri ve Temel Bilimler Akreditasyon ve Rating Derneği (STAR)	5	08.07.2024-08.07.2029
		2	08.07.2022-08.07.2024
		2	08.07.2020-08.07.2022
	Spor Bilimleri Derneği (SPORAK)	2	19.01.2024-19.01.2026

1 5		2	19.01.2022-19.01.2024
		2	08.01.2020-08.01.2022
1 6	Tasarım ve Planlama Akreditasyon Derneği (TAPLAK)	5	25.05.2024-25.05.2029
		2	25.05.2022-25.05.2024
1 7	Tıp Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (TEPDAD)	5	28.03.2022-28.03.2027
		5	28.03.2017-28.03.2022
		2	28.03.2015-28.03.2017
		2	28.03.2013-28.03.2015
		1	30.11.2011-30.11.2012
1 8	Turizm Akademisyenleri Derneği (Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu) (TUADER)	5	19.01.2024-19.01.2029
		2	25.05.2022-25.05.2024
		2	31.01.2020-31.01.2022
		2	31.01.2018-31.01.2020
1 9	Türk Psikologlar Derneği (TPD)	5	23.06.2021-23.06.2026
		2	06.02.2019-06.02.2021
		2	26.08.2012-26.08.2014
		2	26.08.2010-26.08.2012
2 0	Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği (TurkPDR)	2	21.12.2024-21.12.2026
		2	21.12.2022-21.12.2024
2 1	Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları ve Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (VEDEK)	5	19.12.2024-19.12.2029
		2	19.12.2022-19.12.2024
		5	19.12.2017-19.12.2022
		2	19.12.2015-19.12.2017
		2	19.12.2013-19.12.2015
		2	02.02.2012-02.02.2014
2 2	Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (ZİDEK)	5	08.07.2024-08.07.2029
		2	08.07.2022-08.07.2024
		2	08.07.2020-08.07.2022
2 3	Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MEDEK)	2	21.08.2023-21.08.2025

2 4	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (FTR-AD)	2	18.09.2023-18.09.2025
2 5	Ebelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAK)	2	03.09.2024-03.09.2026

Faaliyet gösteren ulusal kuruluşlardan DEPAD, ETMK, PEMDER, STAR, SPORAK, TAPLAK, TÜRK-PDR, VEDEK ve ZİDEK yeniden tescil edilmek üzere başvuru yapmış ve 2024 yılından itibaren Kalite Değerlendirme Tescil Belgelerinin süreleri uzatılmıştır. Bunun yanı sıra EPDAK 2024 yılında ilk başvuru olarak Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi almıştır.

Tablo 10'da Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi'ne sahip ulusal 25 akreditasyon kuruluşunun %44'üne karşılık gelen 11'inin tescil süresi 2 yıl, %56'sına karşılık gelen 14'ünün de tescil süresi 5 yıl olarak görülmektedir.

5.3. Tanınan Akreditasyon Kuruluşları

Uluslararası akreditasyon kuruluşlarının verdiği akreditasyon kararlarının YÖK tarafından YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda yer verilebilmesi için bu kuruluşların YÖKAK tarafından tanınması gerekmektedir. Bu bağlamda 2024 yılı sonu itibarıyla toplam 14 uluslararası akreditasyon kuruluşu YÖKAK tarafından tanınmaktadır. Bu kuruluşların adları, tanıma süreleri ve tanıma tarih aralıkları Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. YÖKAK Tarafından Tanınan Uluslararası Akreditasyon Kuruluşları

	Akreditasyon Kuruluşu Adı	Tanıma Süresi (Yıl)	Tanıma Tarih Aralığı
1	Accreditation Agency for Study Programs in Engineering, Informatics, Natural Sciences and Mathematics (ASIIN)	5	19.08.2020-19.08.2025
2	Accreditation Commission for Education in Nursing (ACEN)	5	11.11.2020-11.11.2025
3	Aviation Accreditation Board Int'l (AABI)	5	27.01.2021-27.01.2026
4	European Association of Establishments for Veterinary Education (EAEVE)	5	18.08.2021-18.08.2026
5	Independent Agency for Accreditation and Rating (IAAR)	5	20.10.2021-20.10.2026

6	The Accreditation Agency in Health and Social Sciences (AHPGS)	5	08.07.2020-08.07.2025
7	Agency for Quality Assurance (AQAS)	5	03.04.2024-03.04.2029
		5	03.04.2019-03.04.2024
8	Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB)	5	03.04.2024-03.04.2029
		5	03.04.2019-03.04.2024
9	Foundation for International Business Administration Accreditation (FIBAA)	5	03.04.2019-03.04.2024
		5	03.04.2024-03.04.2029
10	International Accreditation Council for Business Education (IACBE)	5	08.01.2020-08.01.2025
11	The Accreditation, Certification and Quality Assurance Institute (ACQUIN)	5	21.12.2022-21.12.2027
12	The Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET)	5	26.04.2023-26.04.2028
13	Accreditation Commission for Education in Nursing (ACEN)	5	24.07.2024-24.07.2029
14	Evaluation and Accreditation of Quality Language Services (EAQUALS)	5	26.04.2023-26.04.2028

5.4. Akreditasyon Kuruluşları İzleme Raporlarının Değerlendirilmesi

Kurul tarafından tescil edilen kuruluşların izleme süreci, takvim yılı esas alınarak yıllık olarak yürütülür. Kurul her bir kuruluşa tescil tarihini takip eden bir ay içerisinde bir izleme yetkilisi atar. Tescil edilen kuruluşlara dair her bir takvim yılı için takip eden yılın şubat ayı sonuna kadar saha ziyaretleri ile faaliyet raporu dikkate alınarak izleme yetkilisi tarafından izleme raporu hazırlanarak Kurul'a sunulmaktadır.

2024 izleme raporlarında öne çıkan temalar şu şekilde sıralanabilir:

- 2024 izleme raporlarında kuruluşlarda etik kurallarla ilgili süreçler, önceden tanımlanmış ve ilan edilmiş kurallar ile yürütüldüğü belirtilmiştir. Kuruluşların faaliyetleri kapsamında görev alacak kişilere Gizlilik ve Etik Kuralları Bildirimini imzalatıldığı ve birçok kuruluşta Değerlendirme Takım Üyeleri için, çıkar çatışması ve/veya çakışmasına yönelik olarak, değerlendirmeler öncesinde yazılı beyanların alındığı raporlardan anlaşılmaktadır.

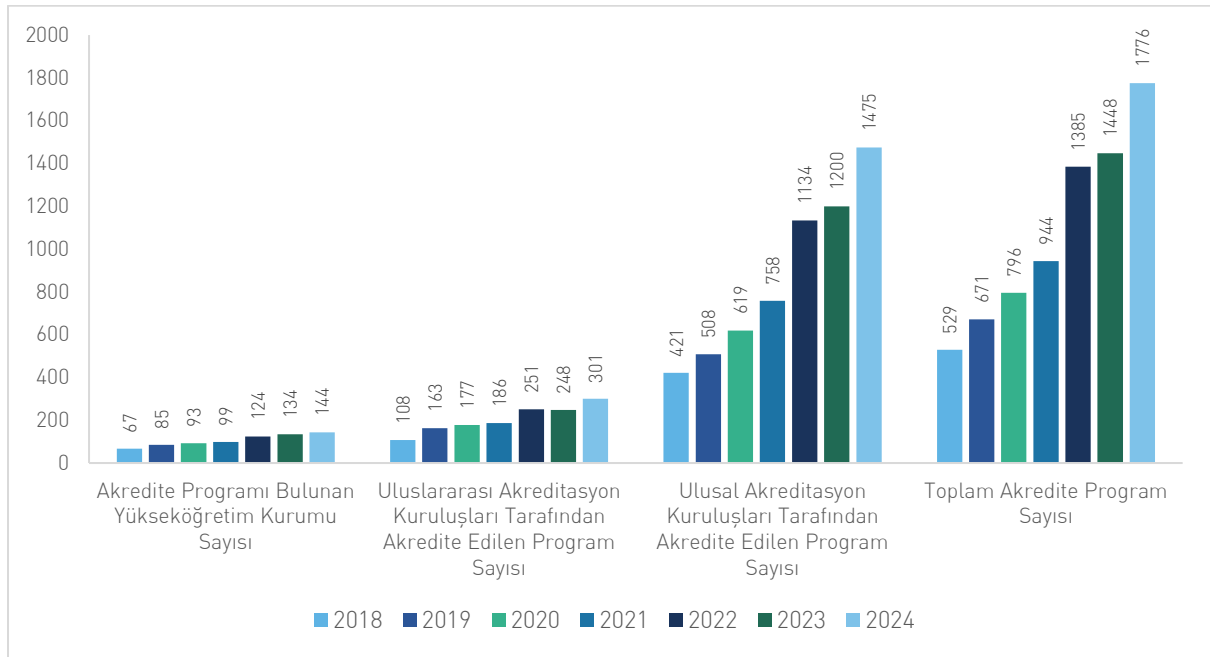
- Bazı kuruluşların karar verici kurul/komisyon/komitelerinde (İtiraz /Şikayet ve Tutarlılık Komisyonları vb.) kuruluşun kendi Genel/Yönetim Kurulu üyelerinin var olduğu gözlemlenmiştir. Sürecin şeffaf ve tarafsızlığı açısından Kuruluş Genel/Yönetim Kurulu üyelerinin değerlendirme kararına etki etmemesi gerekmektedir. Raporlarda gelişmeye açık yön olarak belirtilmiştir.
- Ayrıca bazı kuruluşların belirtilen komisyonlarda öğrenci paydaşı bulundurmaması kuruluşların gelişmeye açık ortak yönleri olarak sayılmıştır.
- Kuruluşların değerlendirici havuzlarının genişletilmesi özellikle idari ve öğrenci değerlendirici sayısının artırılması gerekmektedir. Akademik değerlendirici sayısının ise program ve alan çeşitliliğine göre arttırmaları gerekmektedir.
- Bazı Kuruluşların, yazılması gereken tematik raporlarını yazmadığı, stratejik planı hazırlamadığına ilişkin bilgilere izleme raporunda yer verilmiştir.
- Bazı kuruluşların mevzuatlarında geçen program akreditasyonu değerlendirme süreleri takvimlerinin dışına çıkmış ve süreç uzamıştır. Raporlarda, kuruluşların mevzuatlarında geçen sürelere olağanüstü haller dışında ilgili takvime uyulması gerektiği belirtilmiştir.

5.5. Akredite Edilen Programlara İlişkin İstatistikler

Türkiye’de lisans düzeyinde akredite edilmiş programlara ilişkin 2018-2024 yıllarına ait veriler Şekil 26’da sunulmaktadır. ^{1,2}

¹ 2018-2023 arası veriler ÖSYM tarafından yayımlanan 2024 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu’ndan derlenmiştir.

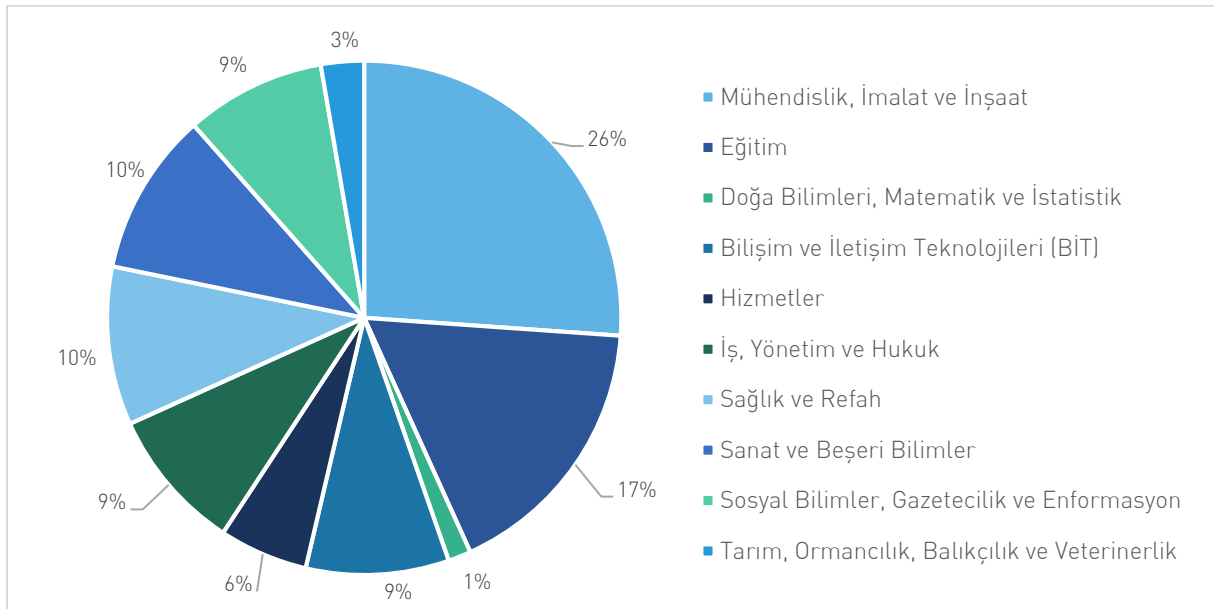
² 2024 yılı verileri ise YÖKAK veri tabanından alınmıştır.

Şekil 26. Akredite Program Sayıları (2018-2024)

Şekil 26'ya göre, akredite program ve akredite programa sahip yükseköğretim kurumu sayılarında yıllar itibarıyla düzenli bir artış görülmektedir. 2024 yılında akredite lisans programlarının tüm lisans programlarına oranı %19 (1741/9060)³; akredite ön lisans programlarının tüm ön lisans programlarına oranı ise %0,5 (35/7214)⁴ olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca 2018 ve 2023 yıllarına göre 2024 yılında akredite programı bulunan kurum sayısı da önemli oranda artmıştır. YÖKAK tarafından yürütülen KDDP deneyimleri, akredite program sayısını artıran kurumların kalite güvencesi sistemlerini geliştirerek kalite süreçlerini içselleştirdiğini ve bu kültürü kurumlarının geneline yaymayı başardığı göstermektedir. Bu nedenle yükseköğretim kurumlarında akreditasyon faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve farklı alanlarda faaliyet gösterecek akreditasyon kuruluşlarının teşvik edilmesi gerekmektedir.

³⁴ Veriler YÖK Yönetim Bilgi Sistemi , Türlerine Göre Akademik Birim Sayıları, 2024-2025 istatistiklerinden alınmıştır.

Şekil 27. 2024 Yılı Alan Bazlı Program Akreditasyonu

Tablo 12’de, ISCED-F 2013 alan bazlı gruplandırmaya göre program akreditasyon faaliyetleri yürüten akreditasyon kuruluşları göz önünde bulundurulurken, Tablo 13’te tek programda akreditasyon faaliyeti yürüten akreditasyon kuruluşları göz önünde bulundurulmuştur.

2024 yılı ISCED-F alan bazlı gruplandırmaya göre akreditasyon sayıları Tablo 13’te verilmiştir. Akreditasyon sayıları ağırlıkları, Mühendislik, İmalat ve İnşaat %26; Eğitim %17; Doğa Bilimleri, Matematik ve İstatistik %1; Bilişim ve İletişim Teknolojileri (BİT) %9; Hizmetler %6; İş, Yönetim ve Hukuk %9; Sağlık ve Refah %10; Sanat ve Beşeri Bilimler %10; Sosyal Bilimler, Gazetecilik ve Enformasyon %9; Tarım, Ormancılık Balıkçılık ve Veterinerlik %3 olarak belirlenmiştir.

Tablo 12. 2024 Yılı, ISCED-F 2013 Gruplandırmasına Göre Alan Bazlı Akredite Sayıları

Alan Adı ⁵	2024
Mühendislik, İmalat ve İnşaat	456
Eğitim	298
Bilişim ve İletişim Teknolojileri (Bit)	26
Doğa Bilimleri, Matematik ve İstatistik	156
Hizmetler	113
İş, Yönetim ve Hukuk	159
Sağlık ve Refah	181
Sanat ve Beşeri Bilimler	180
Sosyal Bilimler, Gazetecilik ve Enformasyon	154
Tarım, Ormancılık, Balıkçılık ve Veterinerlik	53
Toplam	1776

Tablo 13. 2018-2024 Yılları Program Bazlı Akredite Sayıları

Program Adı	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tıp Eğitimi	29	31	41	41	45	54	54
Eczacılık	10	12	14	14	20	23	23
Veteriner Hekimliği	6	9	10	10	14	13	15
Psikoloji	14	24	25	26	28	36	41
Mimarlık	8	7	6	9	24	38	32
Toplam	67	83	96	100	131	164	165

Tablo 13'teki program bazlı akreditasyon sayıları incelendiğinde; tıp eğitimi, eczacılık, veteriner hekimliği, psikoloji ve mimarlık programlarında akreditasyon sayılarının 2024 yılında sırasıyla 54, 23, 15, 38 ve 31 adet olduğu görülmektedir.

⁵ Tablo 12'de yer alan ISCED-F 2013 alan bazlı gruplamalar, UNESCO tarafından geliştirilen Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (International Standard Classification of Education – ISCED) içinde yer alan bir sistemdir. Bu sistem, eğitim programlarını ve yeterlilikleri dünya genelinde karşılaştırılabilir hale getirmek için kullanılmaktadır.
[https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_\(ISCED\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)).

Tablo 14'ten de görüleceği gibi 2024 yılında akredite program sayısı 15 ve daha fazla olan 39 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Bunlardan 26'sı devlet üniversitesi iken 13'ü vakıf üniversitesidir.

Tablo 14. Akredite Program Sayısı 15 ve Daha Fazla Olan Kurumlar

	Kurum	Vakıf/Devlet	Akredite Program Sayısı
1	Atatürk Üniversitesi	Devlet	75
2	Ege Üniversitesi	Devlet	60
3	Sakarya Üniversitesi	Devlet	53
4	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Vakıf	49
5	Erciyes Üniversitesi	Devlet	44
6	Gazi Üniversitesi	Devlet	40
7	İstanbul Teknik Üniversitesi	Devlet	38
8	Yıldız Teknik Üniversitesi	Devlet	37
9	Başkent Üniversitesi	Vakıf	36
10	İstanbul Medipol Üniversitesi	Vakıf	36
11	Ankara Üniversitesi	Devlet	35
12	Hacettepe Üniversitesi	Devlet	34
13	İstanbul Üniversitesi	Devlet	34
14	Yeditepe Üniversitesi	Vakıf	33
15	Bursa Uludağ Üniversitesi	Devlet	28
16	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Devlet	28
17	Trakya Üniversitesi	Devlet	28
18	Dokuz Eylül Üniversitesi	Devlet	27
19	Çukurova Üniversitesi	Devlet	26
20	İstanbul Aydın Üniversitesi	Vakıf	26
21	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Devlet	26
22	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Devlet	24
23	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Devlet	23
24	Atılım Üniversitesi	Vakıf	22

25	Manisa Celâl Bayar Üniversitesi	Devlet	22
26	Fırat Üniversitesi	Devlet	20
27	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Devlet	20
28	Bartın Üniversitesi	Devlet	19
29	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	Devlet	19
30	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	Devlet	19
31	Eskişehir Teknik Üniversitesi	Devlet	18
32	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Vakıf	18
33	İstanbul Beykent Üniversitesi	Vakıf	17
34	Maltepe Üniversitesi	Vakıf	17
35	Özyeğin Üniversitesi	Vakıf	17
36	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Devlet	16
37	Altınbaş Üniversitesi	Vakıf	15
38	Haliç Üniversitesi	Vakıf	15
39	İstanbul Kültür Üniversitesi	Vakıf	15

Tablo 15'te görüleceği üzere 2024 yılında akredite program sayılarının ön lisans ve lisans programı sayılarına oranı %30 ve daha fazla olan 27 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Bunlardan 9'u devlet üniversitesi iken 18'i vakıf üniversitesidir.

Tablo 15. Akredite Program Sayısının Ön Lisans ve Lisans Programı Toplamına Oranı %30'dan Fazla Olan Kurumlar⁶

	Kurum	Vakıf/ Devlet	Akreditasyon Oranı (%)
1	Sabancı Üniversitesi	Vakıf	100
2	İbn Haldun Üniversitesi	Vakıf	100
3	Özyeğin Üniversitesi	Vakıf	74
4	Sakarya Üniversitesi	Devlet	62
5	Yıldız Teknik Üniversitesi	Devlet	55
6	Koç Üniversitesi	Vakıf	50

⁶ Akreditasyon oranı, YÖK'e bağlı Üniversitelerin akredite lisans ve ön lisans programlarının, aktif program toplamına bölünerek hesaplanmıştır.

7	Yeditepe Üniversitesi	Vakıf	49
8	Abdullah Gül Üniversitesi	Devlet	46
9	Atılım Üniversitesi	Vakıf	43
10	Erciyes Üniversitesi	Devlet	43
11	TOBB Ekonomi Ve Teknoloji Üniversitesi	Vakıf	43
12	İstanbul Teknik Üniversitesi	Devlet	41
13	MEF Üniversitesi	Vakıf	40
14	Çağ Üniversitesi	Vakıf	38
15	Sanko Üniversitesi	Vakıf	38
16	Gazi Üniversitesi	Devlet	37
17	Ege Üniversitesi	Devlet	37
18	TED Üniversitesi	Vakıf	35
19	Işık Üniversitesi	Vakıf	33
20	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Vakıf	33
21	Maltepe Üniversitesi	Vakıf	32
22	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	Vakıf	32
23	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Devlet	32
24	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Vakıf	32
25	Başkent Üniversitesi	Vakıf	32
26	Altınbaş Üniversitesi	Vakıf	31
27	Atatürk Üniversitesi	Devlet	31

6. ÖĞRENCİ KATILIMI

Türkiye'deki yükseköğretim öğrencilerinin kalite güvencesi sisteminin bir parçası haline gelmesini sağlamak amacıyla 1 Ekim 2019 tarihinde kurulan YÖKAK Öğrenci Komisyonu, Türk yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi süreçlerine öğrenci katılımını artırmak ve bu süreçleri daha etkili bir şekilde yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir dizi faaliyet ve uygulamayı hayata geçirmiştir. Komisyon, 2024 yılı boyunca gerçekleştirdiği faaliyetler ile; öğrenci katılımını teşvik etme, kalite kültürünü yaygınlaştırma ve yükseköğretim kurumlarında sürdürülebilir bir kalite anlayışının geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bu doğrultuda eğitim, çalıştay, seminer ve yükseköğretim kurumlarında yer alan öğrenci toplulukları aracılığıyla çeşitli etkinlikler düzenlenerek söz konusu faaliyetler aracılığıyla öğrencilerin kalite süreçlerine daha etkin katılım göstermeleri desteklenmiştir.

6.1. Komisyon Faaliyetleri

2024 yılında Öğrenci Komisyonu, düzenlediği çeşitli eğitimler, çalıştaylar, seminerler, paydaş toplantıları ve kalite toplulukları aracılığıyla gerçekleştirilen öğrenci katılımlı etkinliklerle yıllık faaliyet raporunu hazırlamış ve Kurul tarafından belirlenen kalite kültürünün öğrenciler tarafından içselleştirilmesi ve yaygınlaştırılması görevini etkin bir şekilde yerine getirmiştir.

6.1.1. Eğitimler

Öğrenci Komisyonu, 2024 yılında da Kalite Elçisi Eğitim Programı'nı (KEP) geniş katılımı ile yürütmüştür. Program, öğrencilerin kalite güvencesi sistemine katılımını teşvik etmek, yükseköğretim sisteminde öğrencilerin görünürlüğünü artırmak ve kalite kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla çevrim içi etkileşimli eğitimler şeklinde planlanmıştır.

Söz konusu eğitim faaliyetleri sayesinde öğrenciler, değerlendirme süreçlerine ve yükseköğretim kalite güvencesi süreçlerine ilişki temel bilgi ve beceriler kazanmaktadır. 2024 yılında Kalite Elçisi Eğitimi Programı-1 ve Kalite Elçisi Eğitimi Programı-2 olmak üzere çevrimiçi bir platformda etkileşimli şekilde gerçekleştirilen etkinliklere Tablo 16'da yer verilmiştir.

Tablo 16. Öğrenci Komisyonu Tarafından Düzenlenen Eğitim Faaliyetleri

	Faaliyet Tarihi	Faaliyet Adı	Etkinliği Düzenleyen	Türü
1	11-12 Mart 2024	Kalite Elçisi Eğitimi-1 (KEP'24)	YÖKAK Öğrenci Komisyonu	Çevrimiçi
2	18-19 Mart 2024	Kalite Elçisi Eğitimi-2 (KEP'24)	YÖKAK Öğrenci Komisyonu	Çevrimiçi

Eğitim programlarının ilki 11-12 Mart 2024 ve ikincisi 18-19 Mart 2024 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Eğitimler, Öğrenci Komisyonu Akademik Koordinatörü eşgüdümünde düzenlenmiş olup, sınıflardaki moderatör görevleri öğrenci komisyonu üyeleri tarafından üstlenilmiştir. Eğitim öncesinde, Komisyon Akademik Koordinatörü tarafından üyelere yönelik olarak, etkili iletişim becerileri geliştirmek amacıyla, bir moderatör eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 17. KEP'24'ü Başvuru Yapan Öğrencilere İlişkin Dağılım

Eğitim Tarihi	11.03.2024-12.03.2024 (1. Gün Eğitimi)		18.03.2024-19.03.2024 (2. Gün Eğitimi)		Toplam
Cinsiyet	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
Öğrenim Düzeyi					
Ön Lisans	147	49	74	28	298
Lisans	395	173	303	132	1003
Yüksek Lisans	37	27	27	17	108
Doktora	21	8	14	8	51
Toplam	600	257	418	185	1460

Tablo 17'de yer alan verilere göre birinci eğitime 857 öğrenci; ikinci eğitime ise 603 öğrenci başvuruda bulunmuştur. İki kez düzenlenen bu eğitimlere farklı öğrenim düzeylerinden ve kurumlardan toplamda 1460 başvuru alınmıştır. Başvurular; bölge, cinsiyet, yaş ve öğrenim düzeyi gibi kriterler bakımından değerlendirildikten sonra toplam 430 öğrenci eğitimlere katılmaya davet edilmiştir. Bu öğrencilerin program öğrenim düzeyi ve cinsiyet dağılımına ilişkin veriler Tablo 18'da yer almaktadır.

Tablo 18. KEP'24'e Katılım Sağlayan Öğrencilere İlişkin Dağılım

Eğitim Tarihi	11.03.2024-12.03.2024 (1. Gün Eğitimi)		18.03.2024-19.03.2024 (2. Gün Eğitimi)		Toplam
Cinsiyet Öğrenim Düzeyi	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
Ön Lisans	7	3	25	11	46
Lisans	77	48	138	72	335
Yüksek Lisans	5	9	11	8	33
Doktora	1	-	8	7	16
Toplam	90	60	182	98	430

Tablo 18'de gösterilen 430 davetli arasından 240 öğrenci eğitimlere katılım sağlamıştır. Eğitimin ardından yapılan sınavlar ve değerlendirmeler sonucunda başarı gösteren katılımcılar Öğrenci Komisyonu tarafından belirlenerek katılım belgesi almaya hak kazanmışlardır. KEP'24'ü başarıyla tamamlayan öğrencilere ilişkin dağılıma Tablo 19'da yer verilmiştir.

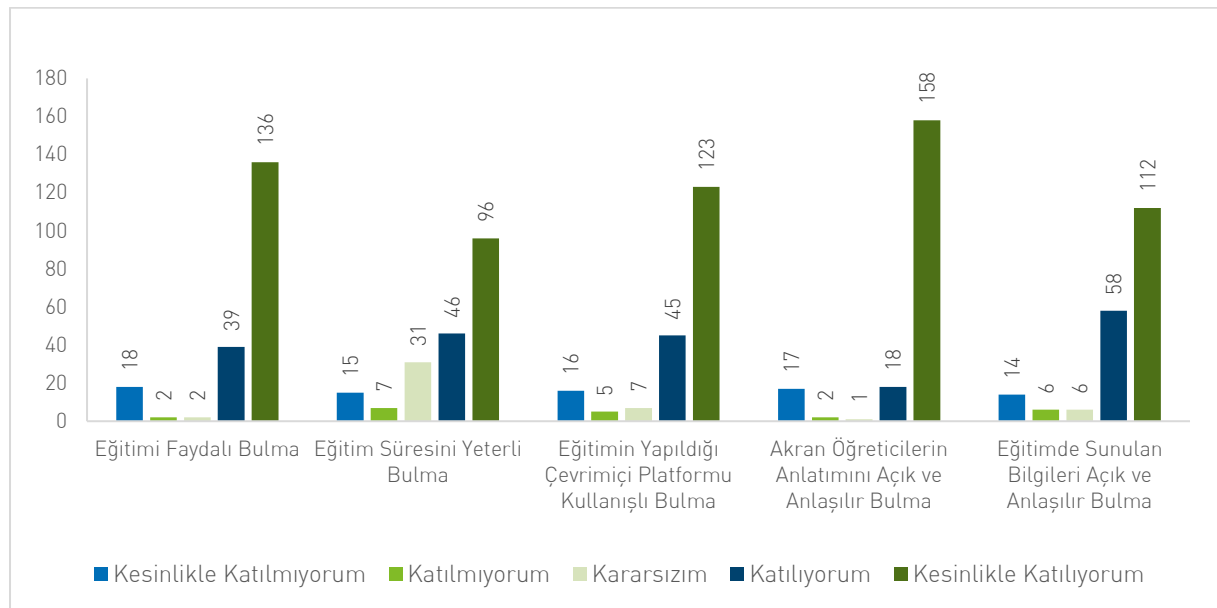
Tablo 19. KEP'24'ü Başarıyla Tamamlayan Öğrencilere İlişkin Dağılım

Eğitim Tarihi	11.03.2024-12.03.2024 (1. Gün Eğitimi)		18.03.2024-19.03.2024 (2. Gün Eğitimi)		Toplam
Cinsiyet Öğrenim Düzeyi	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
Ön Lisans	3	2	11	1	17
Lisans	40	30	78	35	183
Yüksek Lisans	2	3	7	7	19
Doktora	-	-	6	3	9
Toplam	45	35	102	46	228

Tablo 19 cinsiyet açısından kadın öğrencilerin, öğrenim düzeyi açısından da lisans öğrencilerinin ağırlıklı olarak katılım sağlayıp başarılı olduğunu göstermektedir. Bunun yanında Türkiye'de bulunan 208 farklı yükseköğretim kurumunun 84'ünden öğrenciler bu eğitimlere katılım göstererek başarı sağlamıştır. Katılım belgesi almaya hak kazanan 228 öğrenci, 93 farklı programda eğitim görmekte olan öğrencileri içermektedir. Bu sayılar ise bir

taftan eğitim almakta oldukları yükseköğretim kurumlarının ve programlarının çeşitliliğini yansıtırken diğer taraftan gerçekleştirilen eğitim sürecinin kapsamını ortaya koymaktadır.

2024 yılı içerisinde iki farklı tarihte ve sanal sınıflarda her biri iki gün süren toplam 4 günlük ve 20 saatlik bir eğitim gerçekleştirilmiştir. Eğitimlerde YÖKAK ve YÖKAK Öğrenci Komisyonu'nun görevleri ve işleyişi hakkında bilgilendirme, YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarının tanıtımı, kurumsal değerlendirme süreçleri ve deneyim paylaşımları ile ödev ve başarı sınavından oluşan bir içerik sunulmuştur. Eğitimlerin ardından, katılımcılara iletilen geri bildirim anketleri ile eğitimin anlaşılabilirliği, etkinliği ve katılımcıların genel memnuniyet düzeyleri değerlendirilmiştir. Katılımcıların geri bildirimlerine ilişkin veriler Şekil 28'de gösterilmiştir.

Şekil 28. KEP'24 Geri Bildirimleri

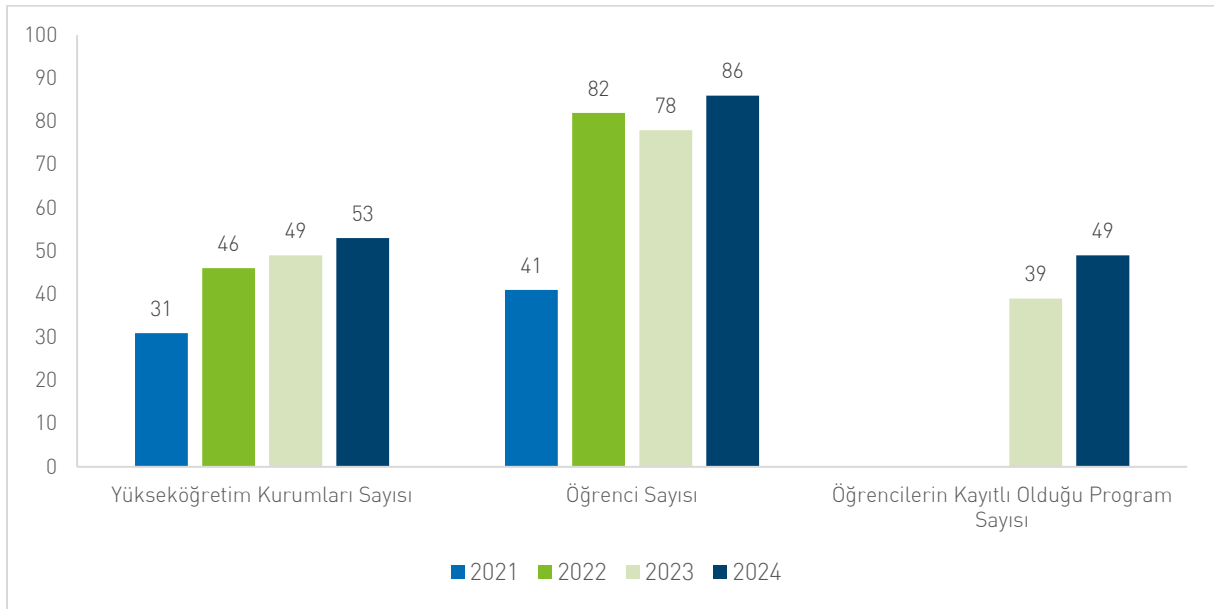
Eğitim sonunda gerçekleştirilen geri bildirim anketi sonucunda, katılımcıların büyük çoğunluğu eğitimi faydalı bulmuş, akran öğreticilerin anlatımlarını açık ve anlaşılır olarak değerlendirmiş, eğitimin yapıldığı çevrimiçi platformu ise kullanışlı olarak nitelendirmiştir. Aynı zamanda eğitimde sunulan bilgilerin açıklığı ve anlaşılabilirliği ile eğitim süresi konusunda da eğitime katılan öğrencilerin önemli bir kısmı olumlu bir değerlendirme yapmıştır.

6.1.2. Çalıştaylar

Kalite Elçisi Eğitim Programına katılım gösteren öğrenciler, yükseköğretimde kalite güvencesi süreçlerine ilişkin temel bilgi ve beceriler kazanmakta ve program kapsamında düzenlenen çalıştaylar aracılığıyla analiz, raporlama ve grup çalışması yetkinliklerini geliştirmektedirler. İlk aşamada kalite elçileri, YÖKAK Kalite Elçisi Eğitimi ile temel bilgileri edinmekte ve değerlendirici havuzuna kaydedilmektedir. Ardından çalıştaylar aracılığıyla analiz, raporlama ve grup çalışması becerilerini geliştirmektedirler. Performansları uygun bulunan adaylar ise Öğrenci Komisyonu tarafından değerlendirici aday olarak önerilmektedir. Bunun ardından başlangıç eğitimini tamamlayan adaylar, değerlendirme yöntemleri ve rapor yazımı konularında yetkinlik kazanarak öğrenci değerlendirici olarak görev almakta ve yükseköğretim kalite güvencesine katkı sunmaktadır.

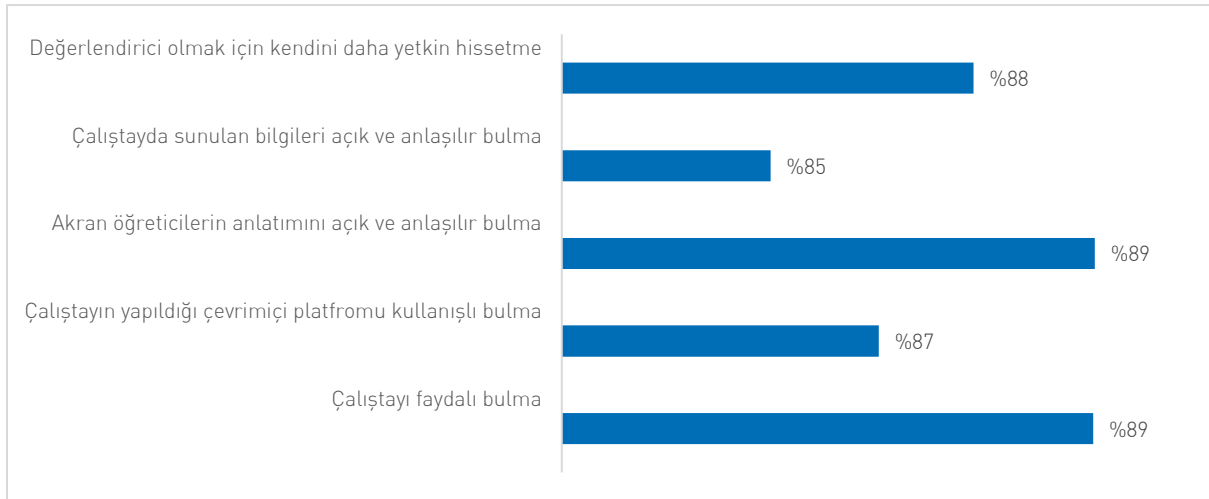
Öğrenci Komisyonu tarafından, KEP'24'e katılarak başarılı olan öğrencilere yönelik YÖKAK 2024 yılı değerlendirici eğitimine ön hazırlık amacıyla, 02 Mayıs 2024 tarihinde Kalite Elçisi Çalıştayı (KEÇ'24) isimli çevrim içi etkileşimli bir eğitim programı gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya, KEP'24'ü başarıyla tamamlamış ve belge almaya hak kazanmış 228 öğrenci arasından, Öğrenci Komisyonu tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda, 163 öğrencinin davet edilmesine karar verilmiştir. Çalıştaya davet edilen 163 öğrenciden 86'sı etkinliğe katılım sağlamıştır. Çalıştay, 7 modülden oluşmuş ve 5 farklı sanal sınıfta yürütülmüştür. Komisyon üyelerinin çalıştaya hazırlanması amacıyla bir akran öğretici eğitimi de gerçekleştirilmiştir. Komisyonu'nun yaptığı değerlendirmeler sonucunda çalıştayı başarıyla tamamlayan 53 farklı yükseköğretim kurumundan ve 49 farklı programdan toplam 86 öğrenci katılım belgesi almaya hak kazanmıştır. Bu veriler, Türkiye'nin farklı yükseköğretim kurumlarından ve programlarından olan öğrencilerin kalite güvencesi süreçlerine ilgi gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin KEÇ'e katılımındaki genel artış trendi, 2021-2024 yıllarında öğrenim gördükleri farklı yükseköğretim kurumlarının sayısı ve öğrencilerin toplam sayısı açısından Şekil 29'da gösterilmektedir. 2023-2024 yıllarında ise çalıştaya katılan öğrencilerin kayıtlı olduğu programların sayısındaki artışa yer verilmiştir.

Şekil 29. Yıllar İçinde KEÇ'e Öğrenci Katılımı

Katılımcı öğrencilerin yükseköğretim türleri, bölümleri ve kurumlarındaki çeşitlilik birlikte değerlendirildiğinde, Türkiye'de kalite güvencesi sisteminin öğrenciler tarafından giderek daha fazla benimsendiği ve bu farkındalığın yıllar içinde genel bir artış eğiliminde olduğu gözlenmektedir.

Şekil 30. KEÇ'24 Geri Bildirimleri

Şekil 30'da dikey ekseninde yer alan anket soruları, katılımcı öğrenciler tarafından %85-90 oranında olumlu şekilde cevaplanmıştır. Bu sonuçlar KEÇ'in etkinliğini, verimliliğini ve katılımcıların sürece ilgisini yansıtmaktadır.

Komisyon tarafından gerçekleştirilen KEÇ'24'ü başarıyla tamamlayan ve katılım belgesi almaya hak kazanan öğrencilere yönelik olarak, YÖKAK KDDP'lerde bir YÖKAK Değerlendiricisinin sahip olması gereken bilgi, beceri ve deneyimlerin artırılması amacıyla "Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Değerlendirici Başlangıç Eğitimi" düzenlenmiştir. İlk aşamada Öğrenci Komisyonu tarafından Kalite Elçisi Çalıştayını başarıyla tamamlayan ve katılım belgesi almaya hak kazanmış öğrenciler arasından, öğrencilerin KEÇ performansları, akran öğretici notları, cinsiyet, bölgesel dağılım, kurum, öğrenim düzeyi vb. kriterler gözetilerek yapılan değerlendirmeler sonucu, her yıl YÖKAK tarafından düzenlenen Değerlendirici Başlangıç Eğitimine davet edilecek öğrenciler belirlenir.

KEÇ'24'ü başarıyla tamamlayan ve katılım belgesi almaya hak kazanan 33 farklı yükseköğretim kurumundan toplam 61 öğrenci seçilerek 2024 yılı Değerlendirici Başlangıç Eğitimi'ne davet edilmiştir. 2024 yılı Değerlendirici Başlangıç Eğitimi 4 modül olarak 26.08.2024 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Bu eğitimlere katılan ve katılım belgesi almaya hak kazanan öğrencilere ilişkin sayısal dağılımlara Tablo 20'de yer verilmiştir.

Tablo 20. Değerlendirici Başlangıç Eğitimine Katılım

Öğrenci Sayısı	Eğitime Davet Sayısı		Eğitime Katılım Sayısı	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Ön Lisans	3	0	2	0
Lisans	36	11	19	7
Yüksek Lisans	3	3	2	4
Doktora	3	1	4	1
Toplam	45	16	27	12

Eğitime toplam 33 farklı yükseköğretim kurumundan 61 kişi davet edilmiş ve davet edilen öğrencilerden 2 Ön Lisans, 26 Lisans, 6 Yüksek Lisans, 5 Doktora öğrencisi olmak üzere 39 öğrenci eğitimi başarıyla tamamlayarak katılım belgesi almaya hak kazanmıştır.

Eğitim sonucunda 27.08.2024 - 31.08.2024 tarihleri arasında çevrimiçi olarak Sahaya Hazırlık Sınavı düzenlenmiştir. Değerlendirici Başlangıç Eğitimi'ne katılarak eğitimi başarıyla tamamlayan ve katılım belgesi almaya hak kazanan öğrenciler ise bölgesel dağılım göz önünde bulundurularak 03.09.2024 tarihinde Gazi Üniversitesi'nde, 05.09.2024 tarihinde

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde ve 10.09.2024 tarihinde Ege Üniversitesi'nde düzenlenen 2024 Yılı Uygulamalı Saha Hazırlık Eğitimi'ne davet edilmiştir. Üç farklı şehirde düzenlenen eğitimlerle yeni ve deneyimli değerlendiriciler arasında bilgi paylaşımının sağlanması amaçlanmıştır. Eğitim kapsamında saha ziyareti simülasyonları, rapor inceleme ve yazımı, KİDR analizi, saha ziyareti hazırlıkları ve KAR yazımı gibi konular ele alınmıştır. Programa YÖKAK Öğrenci Komisyonu üyeleri ve öğrenci değerlendiriciler de katılarak grup çalışmaları ve örnek olay incelemeleriyle uygulamalı deneyim kazanmıştır. Bu interaktif faaliyetler, yükseköğretim kalite güvencesinde öğrenci perspektifinin önemini ortaya koymaktadır.

6.1.4. Yayınlar

Öğrenci Komisyonu, yükseköğretim öğrencilerini kalite güvencesi sistemi ve ülkemizdeki kalite çalışmaları hakkında bilgilendirmek amacıyla ilk kez 2022 yılında bir el kitabı hazırlamıştır. 2023 yılında, güncellenerek 2.0 sürümü olarak YÖKAK web sitesinde yayımlanan "Kalite Elçisi El Kitabı (Yükseköğretim Öğrencileri İçin)" 2024 yılında tekrar güncellenerek 3.0 sürümüyle web sitesinde yayınlanmıştır. El Kitabının 3.0 sürümünde, öğrenci geri bildirimleri ve seminerlerde alınan öneriler doğrultusunda güncelleme yapılmıştır. El Kitabına yapılan güncellemeler ile kalite güvencesi süreçlerine dair daha açık yönergeler eklenmiş, yeni vaka çalışmalarına yer verilmiş ve akreditasyon prosedürleri gözden geçirilmiştir.

Bununla birlikte, Öğrenci Komisyonunun "Komisyon tarafından ilgili yıl içerisinde yapılan çalışmalara ilişkin faaliyet raporu hazırlayarak yıl sonunda Kurula sunmak" görevi kapsamında 2024 Yılı Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Sistemine Öğrenci Katılımı Faaliyet Raporu da tamamlanarak YÖKAK web sitesinde yayınlanmıştır.

6.1.5. Paydaş Toplantıları, Seminerler ve Konferanslar

Öğrenci Komisyonu, 2024 yılı boyunca ulusal ve uluslararası paydaş toplantılarında aktif olarak yer almıştır. Bu çerçevede, Türk yükseköğretim kalite güvencesi sisteminde öğrenci katılımının rolünü güçlendirmeyi ve tanıtımını artırmayı amaçlayan çeşitli faaliyetler yürütmüştür.

Yıl içinde 25-26 Nisan 2024 tarihlerinde YÖKAK tarafından düzenlenen Uluslararası Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Konferansı'na katılım sağlanmış, 22 Kasım 2024 tarihinde Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi tarafından çevrimiçi olarak gerçekleştirilen kalite

topluluklarının yaptıkları faaliyetlerden haberdar olmaları ve kalite topluluklarının deneyimlerini paylaşmaları amacıyla düzenlenen "Kalite Toplulukları Deneyimleri Buluşması-II" etkinliğine ise komisyon akademik koordinatörü ve bir komisyon üyesi katılarak ulusal kalite topluluklarının deneyimlerini takip etmiştir.

2024 yılı itibarıyla 30 farklı ülkeden 92 üyenin bulunduğu ESU Kalite Güvencesi Uzman Havuzuna, 17 Haziran 2024 yılında açıklanan sonuçlara göre Türkiye'den yapılan 9 üyelik başvurusu kabul edilmiştir. Böylece, Türkiye'den 2020 yılında 2, 2021 yılında 8, 2022 yılında 10, 2023 yılında 9 ve 2024 yılında 9 öğrenci havuza üye olma başarısı göstermiştir. Havuza üyeliği kabul edilen 9 Türk öğrenci arasında 4 YÖKAK Öğrenci Komisyonu üyesi yer almıştır. 27 Haziran 2024 tarihinde ESU tarafından Kalite Güvencesi Öğrenci Uzman Havuzuna ilk kez seçilen ve görev süresi uzatılan üyeler için düzenlenen Kalite Güvencesi Uzman Havuzuna Giriş Eğitimine Öğrenci Komisyonu üyeleri katılım sağlamıştır. YÖKAK Öğrenci Komisyonu, Havuzun düzenlediği etkinlikler ve eğitimlere aktif katılım sağlayarak Avrupa yükseköğretim kalite güvencesi sistemindeki gelişmeleri yakından takip etmekte ve bu bilgileri Türkiye yükseköğretim kalite güvencesi sistemine ilişkin çalışmalarını geliştirmek amacıyla kullanmaktadır.

15-18 Eylül 2024 tarihlerinde ESU tarafından Kalite Güvencesi Öğrenci Uzman Havuzuna yeni seçilen ve üyeliği devam eden öğrencilere yönelik Varşova'da bir eğitim düzenlenmiştir. YÖKAK Öğrenci Komisyonu Üyesi bir öğrencinin de katıldığı eğitimde, "Öğrencilerin Kalite Güvencesi Sistemlerinde Rolü" teması işlenmiştir. Bunun yanı sıra, Alman akreditasyon kuruluşu EVALAG (Evaluationsagentur Baden-Württemberg) tarafından 7 Ekim 2024 tarihinde ESU Kalite Güvencesi Öğrenci Uzman Havuzunda yer alan üyelere yönelik düzenlenen çevrimiçi eğitime de öğrenci komisyonu üyesi tarafından katılım sağlanmıştır. Bu eğitim, ESU Kalite Güvencesi Öğrenci Uzman Havuzunda yer alan üyelere yönelik gerçekleştirilmiştir.

16 Ekim 2024 tarihinde ise ENQA tarafından YÖKAK'a yönelik gerçekleştirilen 2024 yılı Değerlendirme Saha Ziyareti kapsamında, YÖKAK Başkanı ve ENQA heyeti düzenlenen değerlendirme toplantısına öğrenci konseyi akademik koordinatörü ve öğrenci komisyonu üyeleri de katılım sağlamıştır.

Komisyon, ulusal ve uluslararası kalite güvencesi etkinliklerine katılım sağlayarak edindiği bilgi ve deneyimleri kamuoyuyla paylaşmıştır. Böylece hem farkındalığın artırılmasına hem de paydaşlarla etkileşimin güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

6.2. Yükseköğretim Kurumlarında Öğrenci Katılımına İlişkin Faaliyetler

Komisyon çalışmalarına ek olarak yükseköğretim kurumları, kalite güvencesi kültürünün yaygınlaştırılması ve öğrenci katılımının artırılması amacıyla çeşitli faaliyetler yürütmüştür. Bu faaliyetler 2021 yılından itibaren YÖKAK tarafından resmi kanallar üzerinden izlenmeye başlanmış olup, 2024 yılında kurumların öğrenci katımlı kalite güvencesi uygulamalarına ilişkin bilgiler ve ilgili faaliyet türleri Tablo 21’de sunulmaktadır.

Tablo 21. Yükseköğretim Kurumlarında Öğrenci Katımlı Kalite Güvencesi Uygulamaları

Etkinlik Türü	Yapılan Etkinlik Sayısı
Seminer	287
Geri Bildirim/Görüş Anketi	47
Öğrenci Paydaş Toplantısı	150
Konferans/Sempozyum	106
Çalıştay	130
Odak Grup Görüşmesi	25
Toplam	745

Tablo 21’de 118 yükseköğretim kurumundan elde edilen verilere göre, kalite güvencesi süreçlerine ilişkin olarak 2024 yılında 287 seminer, 47 geri bildirim ve görüş öneri anketleri, 150 öğrenci paydaş toplantıları, 106 konferans/sempozyum, 130 çalıştay ve 25 odak grup görüşmesi gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanında ilgili yükseköğretim kurumlarından elde edilen bilgilere göre bu kurumların %38,1’inin kurum kalite koordinatörlüğünde/ofisinde kısmi zamanlı öğrenciler çalışmaktadır. Kurumların %23’ünde kurum iç paydaşlarından oluşan öz değerlendirme takımları kurularak bu takımlarda öğrenci değerlendiricilere yer verilmektedir. Söz konusu kurumların %74’ü öz değerlendirme takımlarında yer alacak olan öğrencilere değerlendirici

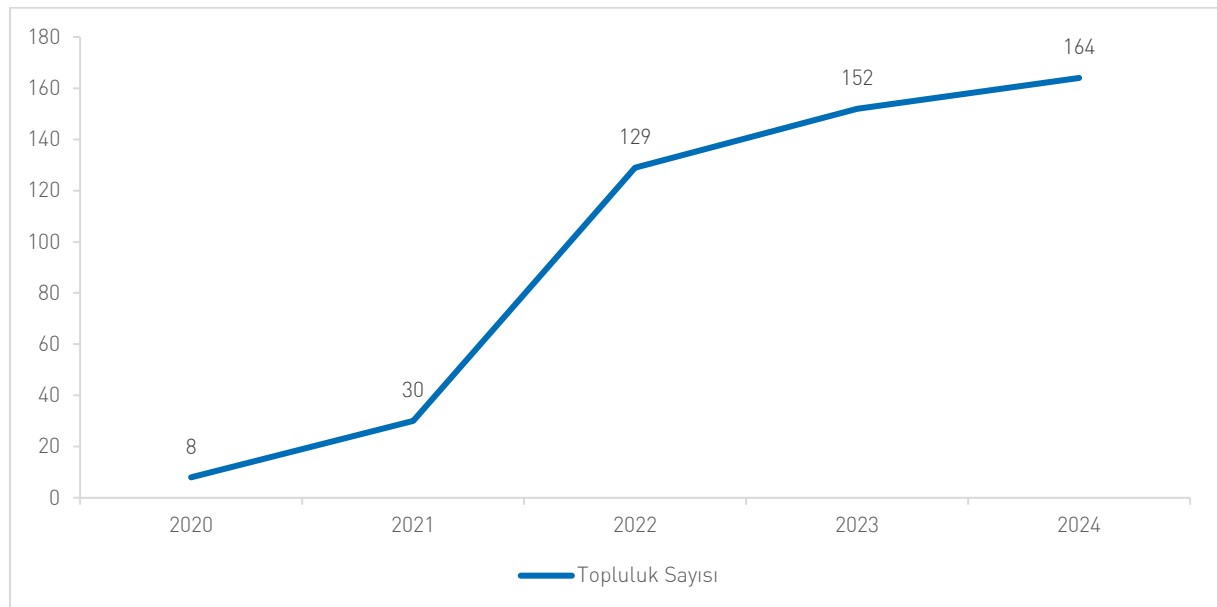
eğitimi vermektedir. Kurumların %15'inin birim/fakülte/enstitülerinde yalnızca öğrencilerden oluşan bir kalite komisyonu bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu sonuçlar doğrultusunda, öğrencilerin kalite güvencesi çalışmalarına daha aktif katılımlarının sağlanması amacıyla yükseköğretim kurumlarının çeşitli katılım yollarıyla öğrencileri teşvik etmesi ve desteklemesi faaliyetlerinin devam ettirilmesi gerekliliği ifade edilebilir.

6.2.1. Kalite Toplulukları

Yükseköğretim kalite toplulukları, YÖKAK'ın belirlediği amaçlar doğrultusunda yükseköğretim kurumları arasında iş birliğini artırmak, en iyi uygulamaları paylaşmak ve öğrenciler arasında kalite kültürünü yaymak amacıyla oluşturulmuş ağlardır. YÖKAK Öğrenci Komisyonunun alt birimlerinden biri olan Kalite Toplulukları Birimi, kalite topluluklarına rehberlik etmek, ulusal kalite toplulukları listesini güncel tutmak, çalışmalarını takip etmek ve topluluklarla iş birliği içinde faaliyetler düzenlemekle sorumludur.

2024 Ocak ayında 152 farklı yükseköğretim kurumunda faaliyet gösteren kalite topluluklarının sayısı, Aralık 2024 itibarıyla 164'e ulaşmıştır. Burada kalite topluluklarının sayısı ve artış trendi, öğrenciler arasında kalite kültürünün yaygınlaşması olarak yorumlanmaktadır. Söz konusu artış trendi Şekil 31'de gösterilmektedir.

Şekil 31. Öğrenci Kalite Toplulukları Sayısı

Tüm bu bilgi ve istatistikler ışığında, Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesi süreçlerine öğrenci katılımının önem kazandığı ve her geçen yıl arttığı görülmektedir. Öğrenci komisyonunun sosyal medya hesapları üzerinden yaptığı bilgilendirme ve faaliyet paylaşımları aracılığıyla öğrenci katılımı teşvik edilmektedir. Eğitimler, çalıştaylar, yayınlar, konferanslar, paydaş toplantıları ve öğrenci toplulukları gibi faaliyetleri içeren paylaşımlar yoluyla öğrencilerin kalite güvencesi süreçlerine entegrasyonu sağlanmaktadır.

7. YÖKAK FAALİYETLERİNİN PAYDAŞLAR TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

7.1. Medya ve Çevrim İçi Görünürlük

YÖKAK'ın medya görünürlüğü kapsamında Interpress Raporlarından elde edilen verilere göre, 2024 yılında YÖKAK faaliyetleri ile ilgili yazılı basında 75 ulusal, 112 bölgesel, 1.388 yerel haber; 24 KKTC basınında olmak üzere 1.599 haber yayımlanmıştır. Dijital haber mecralarında toplam 8.240 haber, televizyon kanallarında ise 159 haber yayımlanmıştır.

YÖKAK'ın sosyal medya hesapları kamuoyu ve paydaşlarla iletişim için etkin bir enstrüman olarak kullanılmaktadır. 2024 yıl sonu itibarıyla X (eski adıyla Twitter) platformunda 27.832 takipçi sayısına ulaşılmıştır. 2020 yılında uluslararası görünümü artırma çabalarıyla hayata geçirilen Türkçe hesap ile eş zamanlı İngilizce yayın yapan X hesabı 791 takipçiye sahiptir. Yine Türkçe ve İngilizce içerik sunan LinkedIn hesabında 2.330 takipçi ile bir önceki yıla göre %26,13'lük bir artış sağlanmıştır. YouTube platformunda ise 2024 yıl sonu itibarıyla abone sayısı 601 olmuştur. 2021 yıl sonundan itibaren genç hedef kitlesine erişimi arttırmak amacıyla Instagram üzerinde resmi hesap oluşturulmuştur. 2024 yılı sonunda Instagram takipçi sayısı 5.429'a ulaşarak, bir önceki yıla göre %29,29'luk bir artış sağlandığı görülmektedir.

7.2. Eğitsel Etkinliklerin Değerlendirilmesi

2024 yılı boyunca YÖKAK, kalite güvencesi kültürünün geliştirilmesi ve değerlendirici ile kalite komisyonlarının yetkinliklerinin artırılması amacıyla çeşitli faaliyetler gerçekleştirmiştir. Yılın ilk faaliyeti 24-25 Ocak 2024 tarihlerinde çevrim içi ortamda düzenlenen Yükseköğretim Kalite Komisyonları Eğitim Toplantısı olmuştur. Bu toplantıda yükseköğretim kurumlarının kalite komisyonu üyelerine yönelik olarak kurumsal iç değerlendirme, akreditasyon süreçleri ve izleme çalışmaları hakkında bilgilendirme toplantıları ve uygulamalı oturumlar düzenlenmiştir.

Yılın ikinci yarısında, 26 Ağustos 2024 tarihinde çevrim içi olarak düzenlenen Değerlendirici Başlangıç Eğitimi ile programa yeni katılan değerlendirici adaylarının YÖKAK süreçlerine hazırlanması sağlanmıştır. Bu eğitimi takiben Eylül 2024'te üç farklı şehirde

gerçekleştirilen yüz yüze Değerlendirici Eğitimleri yapılmıştır. Pandemi döneminde kazanılan çevrim içi etkileşim deneyimi sürdürülmekle birlikte, katılımcıların artan yüz yüze buluşma taleplerini karşılamak üzere 2024'te İstanbul, Ankara ve İzmir'de fiziki oturumlara da yer verilmiştir. Bu uygulama, katılımcıların grup çalışmalarında daha etkin etkileşim kurmalarını sağlamış, uygulamalı bölümlerin verimini artırmıştır.

Yılın son etkinliği 25 Ekim 2024 tarihinde düzenlenen Uluslararası Değerlendiricilere Yönelik Eğitim Toplantısı olmuştur. Çevrim içi ortamda gerçekleştirilen bu toplantıda uluslararası değerlendiricilerin YÖKAK'ın kalite güvencesi sistemine uyumlarını destekleyecek içerikler sunulmuştur. Böylelikle 2024 yılı boyunca gerçekleştirilen eğitimlerde çevrim içi erişilebilirlik ile yüz yüze etkileşimi bir araya getiren hibrit bir model benimsenmiştir.

Eğitimlerin ardından uygulanan anketlerden elde edilen veriler, faaliyetlerin genel olarak oldukça olumlu değerlendirildiğini göstermektedir. Katılımcıların verdiği yanıtların ortalamaları şu şekildedir:

Eğitimi genel olarak faydalı buldum: 4,5 / 5

Eğitimin amacına ulaştığını düşünüyorum: 4,4 / 5

Eğitimin süresi yeterliydi: 4,2 / 5

Eğitim yapılmak üzere seçilen platform uygundu: 4,2 / 5

Eğitimde sunulan materyaller açık, anlaşılır ve yeterliydi: 4,3 / 5

Eğitimden sonra kendimi dış değerlendirme, akreditasyon ve izleme süreçleri konusunda daha yetkin hissediyorum: 4,3 / 5

Bu sonuçlar, katılımcıların eğitimlerin amaçlarına büyük ölçüde ulaştığı görüşünde birleştiğini ve içerik ile sunum biçiminin beklentileri karşıladığını göstermektedir. Görece olarak daha düşük olan "Eğitimin süresi yeterliydi" değerlendirmesi, bazı katılımcıların oturum sürelerinin kısa olduğunu düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun eğitimleri faydalı, öğretici ve uygulamaya dönük olarak nitelendirdiği görülmektedir. Eğitimcilerin yetkinliği, sunumların açıklığı ve paylaşılan materyallerin düzenliliği en sık öne çıkan güçlü yönler olmuştur. Grup çalışmaları ve örnek vaka paylaşımlarının öğrenmeyi

desteklediği, özellikle yüz yüze oturumlarda katılımcıların birbirinden daha fazla deneyim aktarımı sağladığı belirtilmiştir. Geliştirilmesi önerilen alanlar arasında ise eğitimlerin süresi ve yoğunluğu başta gelmektedir. Bazı katılımcılar daha uzun oturumlar talep ederken, bir kısmı içerik yoğunluğunun azaltılarak zamana daha dengeli yayılmasını önermiştir. Bunun yanında çevrim içi oturumlarda yaşanan teknik aksaklıklar ve bağlantı sorunları da katılımcıların bir bölümünce dile getirilmiştir. Ayrıca farklı deneyim düzeylerine sahip katılımcıların aynı eğitimde yer almasının bazı konularda tempo farklılığına neden olduğu, bu nedenle ön bilgi düzeyini eşitlemeye yönelik kısa hazırlık materyalleri sunulmasının yararlı olacağı ifade edilmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, YÖKAK'ın 2024 yılı eğitsel faaliyetleri hem katılım hem de memnuniyet düzeyi açısından yüksek bir başarı göstermiştir. Çevrim içi ve yüz yüze bileşenleri birleştiren hibrit yapı, erişilebilirliği artırırken etkileşimli öğrenme ortamlarını güçlendirmiştir. Nicel analiz sonuçları eğitimin etkililiğini sayısal olarak doğrularken, nitel geri bildirimler programların katılımcı beklentilerine duyarlı biçimde gelişmeye devam ettiğini ortaya koymaktadır. Önümüzdeki dönemde, farklı katılımcı profillerine göre özelleştirilmiş oturumlar, teknik altyapının daha da güçlendirilmesi ve yüz yüze atölye çalışmalarının sayısının artırılması önerilmektedir. Eğitim faaliyetlerinin sürekliliği, YÖKAK'ın kalite güvencesi ekosisteminde insan kaynağının gelişimine yaptığı katkının en somut göstergesi olmaya devam etmektedir.

7.3. Değerlendirme Takımlarının Değerlendirilmesi

YÖKAK Değerlendirme Programlarının sürekli iyileştirilmesini sağlamak amacıyla, süreçlerine katılan paydaşların görüşleri 360° değerlendirme yaklaşımıyla izlenmektedir. Bu kapsamda; değerlendiriciler, takım başkanları ve kurum yöneticileri (rektörler), süreçlere ilişkin gözlemlerini Likert tipi (1–5) ölçeğiyle paylaşmakta; ayrıca takım üyeleri süreç yönetimine ilişkin olarak YÖKAK'ı da değerlendirmektedir. 2024 uygulamasında her bir paydaştan alınan yanıtlar, hem değerlendiren hem değerlendirilen bakışını birlikte yansıtan bütüncül bir çerçevede analiz edilmiştir. Ölçekte 4–5 olumlu, 1–2 olumsuz, 3 nötr kabul edilmiş; “zamanı etkin kullanamamıştır” gibi negatif yönlü maddeler, yüksek puan aldığı anda olumsuz sinyal olarak yorumlanmıştır.

2024 döneminde analiz edilen temel kesitler ve yanıt sayıları şöyledir: Değerlendirici → Değerlendirici (N=1.071), Takım Başkanı → Değerlendirici (N=213), Değerlendirici → Takım

Başkanı (N=212), Rektör → Değerlendirici (N=116, Rektör → Takım Başkanı (N=26), Değerlendirici → YÖKAK (N=233) ve Takım Başkanı → YÖKAK (N=35). Bu dağılım hem takım içi dinamikleri hem de kurumların dış gözlemlerini karşılaştırmalı biçimde okumayı mümkün kılmakla birlikte katılımın sınırlı kalmasına yönelik mekanizma kurma ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Tablo 22. 360 Değerlendirme Anketlerine Katılım oranları

360 Değerlendirme Anketi	Toplam	Katılım (N)	Katılım Oranı (%)
Değerlendirici → YÖKAK	359	233	64.9
Değerlendirici → Takım Başkanı	359	212	59.1
Takım Başkanı → YÖKAK	59	35	59.3
Değerlendirici → Değerlendirici	1976	1071	54.2
Rektör → Değerlendirici	359	116	32.3
Rektör → Takım Başkanı	59	26	44.1
Takım Başkanı → Değerlendirici	359	213	59.3

2024 yılı sonuçları, 2023 yılında raporlanan güçlü yönlerin büyük ölçüde korunduğunu, bazı alanlarda ise gelişmeye açık yönler bulunduğunu göstermektedir. Bu bulgular ana başlıklar halinde şu şekilde özetlenebilir:

- Takım içi uyum ve iletişim tüm geri bildirimlerde yüksek seyretmiştir. Değerlendirici → Değerlendirici uyum göstergesi %95; Takım Başkanı → Değerlendirici %96; Değerlendirici → Takım Başkanı %90 düzeyindedir. 2023'te "çevrim içi ve yüz yüze süreçlerde takım üyeleriyle uyum içerisinde çalışmıştır" maddesinde "kesinlikle katılıyorum" ~%80 oranı bildirilmişken; 2024'te bu oran ekipler arasında %70-78 bandında sürmektedir.
- Değerlendiriciler arasında tarafsızlık ve adalet algısı güçlü olduğuna dair bulgular bu yıl sürmektedir: Takım Başkanı → Değerlendirici %98,7, Değerlendirici → Değerlendirici %95,3, Değerlendirici → Takım Başkanı %93,2; kurum yöneticisi perspektifinde Rektör → Değerlendirici %89,7, Rektör → Takım Başkanı %92,6.

- Değerlendirme Takımlarının zaman planlaması uyumu için göstergeler %94 bandında seyrederken, rektörler tarafından değerlendiriciler %94,0, takım başkanları %88,9 ile olumlu değerlendirilmiştir.
- Başka kurumlarla kıyaslama yapmama kültürü ekip içinde yerleşiktir; olumsuz (1-2) oranları %0,4-2,0 aralığındadır. Rektör → Değerlendirici kesitinde olumsuz oran %6,0 ile diğerlerine göre daha yüksektir; 2023'te de bu konuya eğitimlerde ağırlık verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Ekip içi değerlendirmelerde ön bilgi ve hazırlık durumu %92-95 aralığında güçlüdür. Kurum yöneticisi perspektifinde ise Rektör → Değerlendirici %83,9, Rektör → Takım Başkanı %88,9 ile iyileştirmeye açık bir alan olarak öne çıkmaktadır.
- Zaman Yönetimi konusunda negatif maddede 4-5 katılım oranı, Değerlendirici → Değerlendirici %17,2, Takım Başkanı → Değerlendirici %13,7, Değerlendirici → Takım Başkanı %21,1; rektör algısında değerlendirici %14,5 iken takım başkanı %40,7 (N=59) ile belirgin bir risk alanına işaret etmektedir.

7.3.1. Değerlendiricilere İlişkin Bulgular

Akran geri bildirimi (Değerlendirici → Değerlendirici) ekip uyumu %95,1, kurumla iletişim ve soru kalitesi göstergelerinde yüksek seyretmiştir. Bununla birlikte zaman yönetimi iyileştirmeye açık bir alan olarak %17,2 olup, rapor yazım görev paylaşımı ve oturum sürelerinin yönetimi gibi pratik alanlara işaret etmektedir. Rektör → Değerlendirici kesitinde değerlendiricilerin kurumla uyum, tarafsızlık ve iletişim becerileri olumlu bulunurken, ön bilgi ve hazırlık durumu %83,9 ile 2023'te olduğu gibi gelişmeye açık yön olmaya devam etmektedir.

7.3.2. Takım Başkanlarına İlişkin Bulgular

Değerlendirici → Takım Başkanı akışı, genel pozitiflik %93,1 ve liderlik tutumunda yüksek memnuniyete işaret ederken, zaman yönetimi geliştirmeye açık alan olarak %21,1 ile görece yüksek görünmektedir. Rektör → Takım Başkanı bulgularında ekip yönetimine ilişkin tutum olumlu seyretmiş; ancak zaman yönetimi %40,7 ile belirgin bir geliştirme alanı olarak öne çıkmıştır (N=59). 2023'te bazı ekip üyelerinin rapor yazım süreçlerine katkısının sınırlı kaldığı da not edilmiş, 2024 verisi bu gözlemi teyit etmiştir. Bu bağlamda Kılavuz ve yöntem düzeyinde görev paylaşımının netleştirilmesi ihtiyacı tekrar gündeme gelmiştir.

7.3.3. YÖKAK Süreç ve Kaynaklarına İlişkin Bulgular

YÖKAK'ın süreç içindeki sunduğu desteği 2024'te Değerlendirici → YÖKAK %86,6 ve Takım Başkanı → YÖKAK %97,1 düzeyinde olumlu algılanmaktadır. Uygulamalar açısından değerlendiriciler “kurum yönünden yol göstericilik” ifadesine %95,4 ile çok yüksek düzeyde katılırken; takım başkanlarında aynı ifade %85,7 düzeyindedir. Buna karşılık “takım açısından yol göstericilik” %97,1 ile çok yüksektir. Materyal/eklerin anlaşılabilirliği takım başkanlarında %100, değerlendiricilerde %91,9'dur. 2023 yılında Değerlendirme Portal içeriklerinin süreçlerle uyumu için güncelleme gereksinimi işaret edilmiş; 2024 sonuçları, takım kullanımında ilerleme sağlandığını, kurum-perspektifinde ise sadeleştirme ve örneklendirme ihtiyacının sürdüğünü göstermektedir.

7.3.4. Açık Uçlu Yanıtların Öne Çıkan Temaları

Açık uçlu yanıtlar saha ziyareti planlaması, eğitim kapsamı, portal/sistem kullanımı, zaman yönetimi ve kanıtların düzenlenmesi başlıklarında yoğunlaşmıştır. 2023'te de benzer temalar görülmüş; özellikle saha süresinin verimli kullanımı ve ek kanıtların bilgi yönetim sistemi üzerinden istenmesi önerileri yinelenmiştir. 2024'te bu öneriler standart iş akışları ve Kılavuz düzenlemeleri ile iyileştirilebilecek niteliktedir.

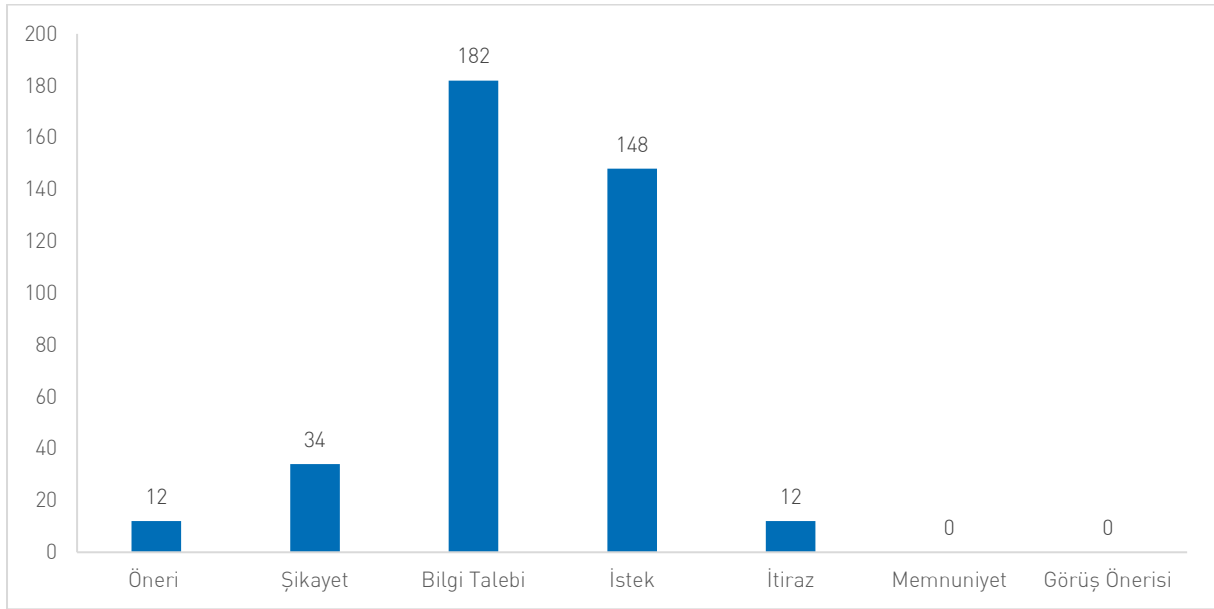
2024 bulguları, ekip uyumu, iletişim ve tarafsızlık başlıklarında kurumsal yaklaşımın yerleşik ve güçlü olduğunu; ön bilgi ve zaman yönetimi eksenlerinde ise odak alanlarda geliştirmelere ihtiyaç bulunduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle rektör perspektifinde takım başkanlarının zaman yönetimi (%40,7 olumsuz) ve değerlendiricilerin kurum hakkında ön bilgisi (%83,9 olumlu) öncelikli iyileştirme başlıklarıdır.

Genel olarak, 2024 verileri YÖKAK değerlendirme ekosisteminin olgunlaştığını, paydaş memnuniyetinin yüksek seyrettiğini ve hedefe dönük küçük müdahalelerin ön bilgi ve zaman yönetimi göstergelerini 2025'te anlamlı biçimde yükseltebileceğini göstermektedir.

7.3. Talep, Öneri ve Şikayetler

İtiraz ve şikâyet süreci, YÖKAK'ın yürüttüğü dış değerlendirme faaliyetleri ve akreditasyon kuruluşlarının tanınması ve yetkilendirilmesi kararlarına yönelik olan itirazlar ile yürütülen hizmetlere yönelik şikayetleri kapsamaktadır. Bu kapsamda İtiraz ve Şikâyet Yönergesi ve söz konusu yönerge kapsamında İtiraz ve Şikâyet Komisyonu oluşturulmuştur.

Sürecin temel amacı, YÖKAK'ın kurumsal amaç ve değerleri doğrultusunda; hizmetleri açık ve hesap verilebilir şekilde sunmak, karar almada adil olmak ve paydaşların haklarını güvence altına almaktır. Yapılan itiraz ya da şikâyetin Kuruma bildirilmesi ile birlikte süreç Kalite Yönetimi Bilgi Sistemi üzerinden ve CİMER üzerinden yönetilmektedir. Sistem ve Cimer üzerinden toplam 388 adet başvuru gelmiştir. Şekil 32'de gösterildiği gibi başvurular, 12 öneri; 34 şikâyet; 182 bilgi talebi; 148 istek ve 12 itiraz şeklinde kategorize edilmektedir.

Şekil 32. Talep Öneri ve Şikâyetler

8. SONUÇ VE ÖNERİLER

8.1. Sonuç

YÖKAK, yükseköğretim kurumlarının kendi misyon, vizyon ve hedefleri doğrultusunda yürüttüğü faaliyetlerin değerlendirilmesi; bağımsız dış değerlendirme ve akreditasyon kuruluşlarının tanınması izlenmesi ve yetkilendirilmesi faaliyetleriyle yükseköğretimde kalite güvencesi kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması üzerine çalışmalar yürütmektedir. Uluslararasılaşma faaliyetlerine önem vererek çalışma alanını genişletmekte ve görünürlüğünü arttırmaktadır. YÖKAK, Avrupa'da yükseköğretim kalite güvencesinin sorumlu kuruluşlarından biri olan EQAR'da kayıtlıdır. EQAR veri tabanı olan DEQAR'da da görünüm sağlamıştır. AYA kalite güvencesinin çatı kuruluşu olan ENQA ile birlikte APQN, INQAAHE, CHEA/CIQG ve IQA'ya da tam üyedir.

2016-2024 yılları arasında yükseköğretim kurumlarının 196'sı KDDP; 175'i İzleme Programı; 109'u KAP ve 16 kurum da ADP kapsamında değerlendirilmiştir. 2024 yılı içerisinde ise, KDDP için 5; İzleme Programı için 5; KAP için 35 ve ADP için 13 yükseköğretim kurumunun değerlendirme süreçleri tamamlanmıştır. Türkiye'de yükseköğretim alanında program akreditasyonu yapan ulusal kuruluşların yetkilendirilmesi ve izlenmesinde, uluslararası kuruluşların tanınmasında yetkili otorite olan YÖKAK, 2024 yılı itibarıyla toplam 25 adet ulusal kuruluşu yetkilendirmişken, toplam 14 adet uluslararası ajansı da tanımıştır. Bunlar tarafından 2024 yılı itibarıyla Türkiye'de toplam 1776 adet program akredite edilmiştir.

YÖKAK, kalite kültürünün yükseköğretim kurumlarında geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında başta öğrenciler olmak üzere paydaş katılımını önemsemektedir. 2024 yılında, öğrencilerin yükseköğretim kurumlarındaki kalite güvencesi süreçlerine katılımında istikrarlı bir artış olduğu görülmektedir. Farklı yükseköğretim kurumlarından çok sayıda öğrenci kalite süreçleriyle ilgili olarak temel bilgi ve beceriler kazanmış, değerlendirme süreçlerinde aktif roller üstlenmiştir. Kalite topluluklarının sayısının artması ve faaliyet çeşitliliğinin genişlemesi, kalite kültürünü öğrenci düzeyinde daha güçlü bir şekilde yerleştirmiştir. Bununla birlikte, bazı yükseköğretim kurumlarında öğrenci katılım mekanizmalarının istenilen düzeyde olmadığı ve geri bildirim sistemlerinin her kurumda aynı etkinlikte işlemediği de ifade edilmelidir.

Mevzuat gereği hazırlanan Durum Raporu, YÖKAK dış değerlendirmelerinden toplanan verilerin tümüne dayanılarak, kalite süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik faaliyetler hakkında bilgilendirmeler yapan birincil ve güvenilir istatistiki ve analitik bilgi kaynağı görevi gören ve tavsiyeler sunan bir analizdir. Yıllık olarak hazırlanan Durum Raporu, YÖKAK'ın her döngü sonunda dış kalite güvencesi faaliyeti süreçlerini periyodik olarak analiz etmektedir. Durum Raporları, YÖKAK'ın internet sitesinde yayınlanarak kolay erişilebilirliği ile paydaşları ve kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Yükseköğretim kurumlarının KDDP, İzleme Programı, KAP ve ADP kapsamındaki dış değerlendirmelerine yönelik 4 ana başlık altındaki bulgular şu şekilde sıralanabilir:

8.1.1. Liderlik, Yönetişim ve Kalite

2024 yılında KDDP'ye alınan 5 yükseköğretim kurumunun, Liderlik, Yönetişim ve Kalite başlığının alt ölçütlerinde genel olarak uygulama aşamasında oldukları görülmektedir. Bu kurumların, kalite güvence sistemlerini olgunlaştırmak üzere izleme ve sürekli iyileştirme mekanizmalarını kurmaları ve PUKÖ döngülerini tamamlamaları beklenmektedir.

2024 yılında İzleme Programına alınan 5 yükseköğretim kurumunun, etkin ve entegre bir bilgi yönetim sistemi kurma sürecinin henüz tüm kurumlarda tamamlanmadığı, kalite kültürünün kurum geneline yaygınlaştırılmasında ilerlemeler kaydedilmekle birlikte bu durumun henüz içselleştirilemediği görülmektedir. Paydaş katılımının sistematik biçimde işletilemediği ve bu alanlarda izleme ve iyileştirme süreçlerinin daha kararlı şekilde sürdürülmesi gerektiği tespit edilmiştir.

2024 yılında KAP'a dâhil edilen 35 yükseköğretim kurumunda planlama aşamasından uygulama aşamasına geçişin belirginleştiği, izleme ve sürekli iyileştirme mekanizmalarının görünür olan gelişmelerine rağmen henüz tüm kurumlarda etkin biçimde kurulamadığı anlaşılmaktadır. Kurumların iyi uygulama örneklerinin ise sınırlı sayıda kaldığı görülmektedir.

ADR verilerine göre, 2024 yılında değerlendirmeye alınan kurumların ilgili başlıkta %37'si uygulama aşamasında, %60'ı PUKÖ döngülerini tamamlamış, %3'ü ise örnek uygulama düzeyine ulaşmıştır. Tüm kurumların planlamalar dahilinde çalışmalarını sürdürdüğü görülmektedir. Bu sonuçlar, kurumların kalite güvence sistemlerini yapılandırma ve içselleştirme süreçlerinde önemli bir olgunluk düzeyine eriştiklerini ve sürdürülebilir kalite yönetimi yaklaşımlarını güçlendirdiklerini göstermektedir.

2024 yılında değerlendirme süreçlerinden geçen yükseköğretim kurumlarının liderlik, yönetim ve kalite güvence sistemlerini bütüncül biçimde yapılandırmaları, izleme, kontrol etme ve sürekli iyileştirme mekanizmalarını güçlendirmeleri gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

8.1.2. Eğitim ve Öğretim

2024 yılında KDDP'ye alınan 5 yükseköğretim kurumunun Eğitim ve Öğretim başlığı altındaki ölçütlerde genel olarak uygulama aşamasında oldukları, öğrenme-öğretme süreçlerini kalite güvence sistemiyle bütünleştirme çabalarını sürdürdükleri görülmektedir. Ancak bu kurumlarda öğrenci merkezli öğrenme ve ölçme-değerlendirme yaklaşımlarının tam olarak kurumsallaşmadığı, izleme ve sürekli iyileştirme döngülerinin tamamlanması gerektiği belirlenmiştir.

2024 yılında İzleme Programına alınan 5 yükseköğretim kurumunun, program tasarımı, değerlendirme ve güncelleme süreçlerinde önemli ilerlemeler kaydedildiği; ancak öğretim kaynakları ile akademik destek hizmetlerinin izleme ve değerlendirme süreçlerinin henüz sistematik biçimde yürütülemediği anlaşılmaktadır. Öğrencilerin öğrenme çıktılarının ölçülmesi konusunda iyi uygulama örnekleri artmakla birlikte, bu uygulamaların kalite güvence sistemleriyle ilişkilendirilmesinde geliştirmeye açık alanlar bulunmaktadır.

2024 yılında KAP'a dâhil edilen 35 yükseköğretim kurumunun, Eğitim ve Öğretim alanında büyük oranda uygulama düzeyinde oldukları, PUKÖ döngüsünü tamamlayan kurum oranının yaklaşık %24 olduğu belirlenmiştir. Programların tasarımı ve yürütülmesi süreçlerinde kurumsal düzeyde farkındalığın arttığı, ancak sürekli izleme ve iyileştirme mekanizmalarının henüz olgunlaşmadığı görülmektedir.

ADR verileri ise kurumların çoğunluğunun PUKÖ döngüsünü işlettiği, çok azının planlama aşamasında olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, kurumların büyük çoğunluğunun öğrenme-öğretme süreçlerinde iyileştirme ve öğrenci merkezli yaklaşımların yaygınlaştığını ortaya koymaktadır.

2024 yılında değerlendirilen yükseköğretim kurumlarının eğitim ve öğretim süreçlerinde kalite güvence anlayışını güçlendirdikleri, ancak öğrenci merkezli öğrenme, ölçme-değerlendirme ve izleme sistemlerinin kurumsallaştırılması yönünde çalışmalara devam etmeleri gerektiği ortaya çıkmaktadır.

8.1.3. Araştırma ve Geliştirme

2024 yılında KDDP'ye alınan 5 yükseköğretim kurumunun Araştırma ve Geliştirme başlığı altında kurumların genel olarak planlama ve uygulama aşamalarında oldukları, araştırma politikalarının kurumsallaşma sürecinde oldukları görülmüştür. Araştırma süreçlerinin yönetimine ilişkin temel mekanizmalar oluşturulmuş olmakla birlikte, PUKÖ döngüsünün tam olarak işletilmediği tespit edilmiştir.

İzleme Programına alınan 5 yükseköğretim kurumunun, araştırma kaynaklarının etkin kullanımı, dış kaynaklı proje oranlarının artırılması ve iş birliği ağlarının genişletilmesi yönünde gelişmeler kaydedildiği görülmektedir. Bununla birlikte, araştırma çıktılarının performans göstergeleriyle izlenmesi ve sonuçların kalite güvence süreçlerine entegre edilmesinde sınırlılıklar olduğu anlaşılmaktadır.

KAP kapsamında değerlendirilen 35 yükseköğretim kurumunun yaklaşık %15'inin PUKÖ döngüsünü tamamladığı, yaklaşık %70'inin uygulama aşamasında olduğu, geri kalanının ise planlama düzeyinde bulunduğu belirlenmiştir. 2024 yılında kurumların araştırma altyapılarını güçlendirdikleri, proje ve yayın sayılarında artış gözlemlendiği; ancak araştırma performansının düzenli izlenmesi ve sürekli iyileştirme süreçlerinin geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

ADR bulgularına göre, Araştırma ve Geliştirme süreçlerinde kurumların önemli bir kısmı PUKÖ döngüsünü tamamlamış, araştırma politikalarını stratejik planlarıyla ilişkilendirmede ilerleme sağlamıştır. Ancak araştırma performans göstergelerinin izlenmesi ve çıktıların kalite güvence mekanizmalarına entegre edilmesinde gelişmeye açık yönler bulunmaktadır.

2024 yılı bulguları, yükseköğretim kurumlarının araştırma ve geliştirme süreçlerinde kalite güvence farkındalığının arttığını, ancak sistematik izleme, etki analizi ve iyileştirme mekanizmalarının güçlendirilmesine ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

8.1.4. Toplumsal Katkı

2024 yılında KDDP'ye alınan 5 yükseköğretim kurumunun genellikle uygulama aşamasında oldukları, PUKÖ döngüsünü tamamlayan kurum sayısının sınırlı olduğu görülmektedir. Toplumsal katkı faaliyetlerinin planlanması ve yürütülmesinde ilerleme kaydedilmekle

birlikte, bu faaliyetlerin sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik sistematik mekanizmaların geliştirilmesi gerekmektedir.

İzleme Programına alınan 5 yükseköğretim kurumunda bölgesel kalkınma, sosyal sorumluluk, çevre ve kültür alanlarında projeler yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Ancak, bu projelerin etkilerinin ölçülmesi ve kurumsal stratejik planlarla ilişkilendirilmesi konularında eksikliklerin sürdüğü belirlenmiştir.

KAP kapsamında değerlendirilen 35 yükseköğretim kurumunun %14'ünün PUKÖ döngüsünü tamamladığı, yaklaşık %65'inin uygulama aşamasında, yaklaşık %21'inin planlama düzeyinde olduğu görülmüştür. Bu bulgular, toplumsal katkı alanında farkındalığın artmakla birlikte, süreçlerin henüz istenilen olgunluk düzeyine ulaşmadığını göstermektedir.

2024 yılı ADR sonuçlarına göre, toplumsal katkı alanında kurumların önemli bir kısmı uygulama ve izleme aşamasına geçmiş, bu başlık altında PUKÖ döngüsünü tamamlayan kurum oranı artmıştır. Ancak toplumsal katkı faaliyetlerinin etki analizlerinin yapılması, performans göstergeleriyle ilişkilendirilmesi ve kaynak yönetimi süreçlerinin sistematik biçimde işletilmesi gerekmektedir.

2024 yılında değerlendirilen yükseköğretim kurumlarının toplumsal katkı faaliyetlerinde farkındalık düzeylerini artırdıkları, ancak süreçlerin izlenmesi, etki analizlerinin yapılması ve kaynak yönetimi sistemlerinin güçlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

8.2. Öneriler

8.2.1. Politika Geliştiriciler ve Karar Alıcılar

YÖKAK'ın kalite güvence sistemi üzerine yaptığı faaliyetlerle aldığı kararların yükseköğretim sisteminin gelişmesi için ilgili kurumlar tarafından içselleştirilmesi önem arz etmektedir. Dış değerlendirme programları sonucunda ortaya konulan raporlardan ve yükseköğretim kurumlarıyla paylaşılan ilgili değerlendirmelerde belirtilen gelişmeye açık yönlerini geliştirmeleri, güçlü yönlerini de sürdürüp izleme ve sürekli iyileştirme mekanizmalarını kurarak PUKÖ döngülerini kapatmaları beklenmektedir.

Kalite güvencesi çalışmaları kapsamında yetişmiş insan kaynağının oluşturulması amacıyla YÖKAK bünyesinde uzman ve uzman yardımcısı istihdamına yönelik kanuni

düzenlemeyle hazırlanan YÖKAK Uzmanlığı Yönetmeliği çerçevesinde personel alımı gerçekleştirilmiş ve devam etmektedir. Personel ihtiyacının karşılanması için alınan kararların yanında YÖKAK'ın fiziki kapasite arttırımı için adımlar atılması da gerekmektedir.

Gelişen bilişim teknolojilerinden yararlanılarak kalite güvence sistemlerinin kurulması ve geliştirilmesinde azami ölçüde faydalanılması önem arz etmektedir. Bu bağlamda kalite süreçlerinin sürdürülmesi, değerlendirmelerin sağlıklı yapılabilmesi ve raporların değerlendirilmesinde yapay zeka programlarından faydalanılması konusunda YÖKAK'ın altyapısının ve bilişim personeli ihtiyacının karşılanması önemli olarak görülmektedir.

Yükseköğretim kurumlarından mezun olanların işe yerleşme, eğitime devam, tatminkâr maaş alma, işveren/mezun memnuniyeti gibi istihdam bilgilerinin sistematik ve kapsamlı olarak toplanması amacıyla merkezi bir çalışmanın yapılması ve kamuoyuyla paylaşılması önem arz etmektedir.

YÖKAK tarafından KAP sonucunda tam akreditasyon kararı verilen devlet yükseköğretim kurumlarının bütçelerine ve insan kaynaklarına yönelik teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi önerilmektedir. Bunun yanında tam akreditasyon verilen devlet ve vakıf üniversitelerin akademik personeline bilimsel araştırma projelerinde öncelik verilmesi gerekliliği tartışılmalıdır. Bunun yanında program akreditasyonuna başvuran yükseköğretim kurumlarının program akreditasyonu giderlerinin karşılanması için finansal desteğin sağlanması önerilmektedir.

Program akreditasyonuna sahip yükseköğretim yeterliliklerinin TYÇ'ye yerleştirilmesi ve sürecin sadeleştirilmesi için YÖK, YÖKAK ve MYK'nın daha etkin iş birliği içinde olması için önemli adımlar atılmakla birlikte sürecin tamamlanması için gerekli çalışmaların sürmesi gerekmektedir.

Yükseköğretim kurumlarında kalite süreçlerinin içselleştirilmesi, kalite kültürünün yaygınlaştırılması ve sürdürülebilir olması için kurum kalite koordinatörlüklerinde görev yapan personellerin teşvik edilerek desteklenmesi, süreçlere nitelikli katkılar yapabilmeleri için eğitimlerin veya tecrübe aktarımlarının sağlanması gerekmektedir.

8.2.2. Yükseköğretim Kurumları

Yükseköğretim kurumlarındaki üst yöneticiler, iç kalite güvencesi sistemlerinin güçlendirilmesi ve kalite kültürünün yaygınlaştırılması uygulamalarını sahiplenmeli ve çalışmalara öncülük etmelidir. YÖKAK değerlendirmeleri neticesinde ortaya çıkan özellikle PUKÖ döngüsünün kontrol et ve önlem al aşamalarının tamamlanması amacıyla yükseköğretim kurumlarında sürekli izleme ve iyileştirme mekanizmaları oluşturulmalıdır. Bu mekanizmalar kurumdaki tüm bilgi sistemlerini gören entegre bilgi yönetim sistemi ile desteklenmelidir. Yükseköğretim kurumları, YÖKAK'ın eğitim süreçlerinden geçmiş akademik ve idari personel ile öğrencilerden iç kalite güvencesi süreçlerini oluştururken daha etkin şekilde yararlanmalıdırlar. Söz konusu personel ve öğrencilerin kalite komisyonlarında yer alması özendirilmelidir. Belirli kişiler ya da gruplar tarafından yürütülen kalite güvencesi çalışmaları yükseköğretim kurumlarında kalite kültürünün geliştirilmesinin önünde önemli bir engel olarak görülmektedir. Bu kapsamda kalite güvencesi çalışmalarının yükseköğretim kurumlarında tabana yayılımı sağlanmalıdır. Yönetim değişikliklerinin kalite kültürü çalışmalarını olumsuz yönde etkilemesinin önüne geçmek için tanımlı ve bir takvime bağlı süreçler hazırlanmalıdır. Yükseköğretim kurumları sadece dış değerlendirme süreçlerine dahil oldukları zamanda değil sürekli iç kalite güvence sistemini izlemeleri ve iyileştirmeleri gerekmektedir.

Kalite güvencesi sisteminde önemli bir yere sahip olan paydaşların, başta yönetim ve kalite güvencesi çalışmaları olmak üzere eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı ve diğer faaliyetlerin her aşamasına katılımları sağlanmalıdır. Bu sebeple paydaş katılımı algısı sadece anketlerle sınırlı tutulmamalıdır. Kalite güvencesi sistemine öğrenci katılımının etkin şekilde sağlanmasına ve artırılmasına yönelik uygulamalar oluşturulmalıdır. Yükseköğretim kurumları bünyesindeki kalite topluluklarının gönüllülük esaslı olarak kurulmaları ve sayının hızla artması memnuniyet vericidir. Bu toplulukların karar alma mekanizmalarındaki temsiliyeti güçlendirilmeli ve kalite güvencesi çalışmalarında uzman akademik danışman desteği sağlanmalıdır.

Tüm program düzeylerinde öğrencilerin kalite güvencesi süreçleri hakkında bilgi edinmelerini sağlamak amacıyla konferans, seminer, çalıştay, kongre, panel vb. etkinlikler düzenlenmeli; YÖKAK Öğrenci Komisyonu'nun çalışmaları takip edilmeli ve süreçlere öğrenci katılımının sağlanması hususunda YÖKAK ile iş birliği yapılmalıdır. Yükseköğretim kurumları

tarafından her yıl hazırlanan KİDR'ler katılımcı ve kapsayıcı bir anlayışla hazırlanmalıdır. KİDR'ler kapsamında gerçekleştirilen öz değerlendirme çalışmalarının objektif olması sağlanmalıdır. KİDR'lerde özellikle izleme ve iyileştirme kanıtları olmak üzere ilgili kanıtlar güçlendirilmelidir. Yükseköğretim programlarının tasarımında öğrenme çıktılarını temele alan, öğrenci merkezli öğrenme ve performansa dayalı değerlendirme yaklaşımları daha çok hayata geçirilmelidir. Derslerde yapay zeka bileşenlerine yer verilmelidir. Programların izleme ve iyileştirme mekanizmaları güçlendirilmeli; tasarım, izleme ve güncelleme süreçlerinde paydaş katılımı daha etkin biçimde sağlanmalıdır. Program güncellemeleri ışığında öğretim elemanlarının öğretimsel yetkinlikleri sürekli biçimde iyileştirilmeli, bu amaçla öğretme mükemmeliyet merkezleri kurulmalı, destek süreç ve mekanizmaları geliştirilmelidir.

Yükseköğretim kurumlarının üst yöneticileri, program akreditasyonunun sayısını ve program çeşitliliğini artırmak için bölüm ve programları destekleyerek teşvik etmelidirler. Akreditasyon süreçlerinden elde edilen deneyimler ve örnek uygulamalar kurum içerisinde yaygınlaştırılmalıdır. Akredite olmayan programlarda ise öz/akran değerlendirme çalışmaları yürütülmelidir. Mikro-yeterlilik programlarının kurum programlarına entegrasyonu sağlanmalı, kurumsal bazda bu tür programları üretme ve işletme olanakları artırılmalıdır. Öğrencilerin yaygın, örgün ya da serbest eğitim yoluyla edindikleri önceki öğrenmelerin tanınması süreçleri güçlendirilmelidir. Eğitim ve öğretim süreçlerine ilişkin performans göstergeleri güvenilir ve objektif yöntemlerle izlenmeli, akran kurumlarla karşılaştırılmalı ve ortaya çıkan iyileştirme önerileri hayata geçirilmelidir. Eğitim ve öğretim süreçlerinin etkinliğinin arttırılabilmesi için araştırma ve geliştirme ile eğitim ve öğretim süreçleri arasında izlenebilir bir ilişki kurulmalıdır. Kurum içi ve kurumlar arası iş birliği ve deneyim paylaşımı süreçleri güçlendirilmelidir.

Öğretim elemanlarının yaratıcı/yenilikçi eğitim faaliyetleri teşvik edilmeli ve ödüllendirilmelidir. Öğretim elemanlarına yapay zeka sistemlerinin kullanımı özendirilmelidir. Yaratıcı/yenilikçi eğitim faaliyetlerinin atama ve yükseltme kriterlerinde yer alması sağlanmalıdır. Uzaktan eğitim sistemleri tüm bileşenleri ve paydaşları düşünülerek bütüncül biçimde hayata geçirilmelidir. Uzaktan ya da karma yollarla yürütülecek dersler ya da programlar bu bakışla uzaktan eğitime özgü biçimde tasarlanmalıdır. Öğretim yöntemine ek olacak biçimde ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin eğitimler ve düzenlemeler de yapılmalı, kurumlar bu değişimi bir uzaktan ölçme değerlendirme sistemi içerisinde

izleyebilmeli ve yönetebilmelidir. Öğretim üyelerinin uzaktan eğitim yetkinlikleri dijital okuryazarlık becerilerinin ötesinde öğretimsel alanlarda da geliştirilmelidir. Bu süreçte öğrenme yönetim sistemlerinin kullanımı, dijital içerik üretme, öğrenci merkezli uzaktan öğretim yöntemleri, alternatif değerlendirme yaklaşımları, dijital öğrenme araç ve ürünlerinde telif hakkı ve etik gibi konulara ağırlık verilmelidir. Yükseköğretim kurumlarının üst yöneticilerinin akademik ve idari personel ile öğrencilerin kurumsal aidiyetini güçlendirecek uygulamalar yapmaları beklenmektedir. Ayrıca idari personele yönelik eğitim, teşvik ve ödüllendirme mekanizmalarını hayata geçirilmeleri gerekmektedir.

Yükseköğretim kurumlarında araştırma performansının izlenmesine yönelik güçlü mekanizmalar bulunmakla birlikte, izleme sonuçlarının değerlendirilmesi ve iyileştirme çalışmalarının sürekliliği adına çalışmalar yapılmalıdır. Yükseköğretim kurumlarının araştırma bütçelerinin öncelikli alanlara göre yıllar itibarıyla izlenmesi ve iyileştirilmesi beklenmektedir. Öğretim elemanlarının araştırma ve geliştirmeye yönelik yetkinlikleri artırmaya dönük mekanizmalar hayata geçirilmelidir. Araştırma ve geliştirme faaliyetlerine öğrenci katılımı artırılmalıdır. Araştırma geliştirme faaliyetleri ile kurumun liderlik, yönetim ve kalite, eğitim-öğretim ve toplumsal katkı sistemleri arasında bağlar güçlendirilmeli, bu alanlardaki çalışmalar teşvik edilmelidir.

Yükseköğretim kurumları toplumsal katkı politikalarını ve hedeflerini belirlemeli, bu politikalar ve hedeflere ulaşmak için bütçe oluşturulmalı ve bu doğrultularda uygun organizasyonel yapılar kurulmalıdır. Toplumsal katkı faaliyetlerinin izlenmesi ve iyileştirilmesi amacıyla mekanizmalar kurularak geliştirilmelidir.

8.2.3. Akreditasyon Kuruluşları

Akreditasyon kuruluşları amaç, hedef ve performans göstergelerini içeren stratejik planlarını hazırlamalı ve kamuoyuyla paylaşmalıdırlar. Performans göstergelerinin gerçekleşme düzeylerini periyodik olarak izlemeli ve bu kapsamda ortaya çıkan sorunları ortadan kaldırmak amacıyla eylem planları geliştirmelidirler. Bu sürecin etkin bir şekilde işletilmesi amacıyla iç kalite güvencesi sistemleri geliştirilmelidir. Akreditasyon kuruluşları objektif değerlendirme uygulamalarını güçlendirmek amacıyla değerlendirici yetkinliklerini devamlı geliştirmeli ve değerlendirme sonuçlarının tutarlılığını sağlamak üzere mekanizmalar kurmalıdırlar. Akreditasyon kuruluşları değerlendirme kararlarını ilan ederken şeffaflık amacıyla akreditasyon değerlendirme raporlarını da yayımlamalıdırlar.

Akreditasyon kararlarında tutarlılığa özel önem verilmelidir. Akreditasyon kuruluşları uluslararasılaşma çalışmaları kapsamında; üyelik, iş birliği, yurt dışındaki programların akreditasyonu gibi çalışmalar yürütmelidirler.

Akreditasyon kuruluşları akreditasyon süreçlerin etkinliğini sağlamak üzere yeterli insan kaynağına sahip olmalı ve değerlendiricilerin çeşitliliğini ve yetkinlikleri artırılmalıdır. Bu kapsamda değerlendirici eğitimleri yapmaları, havuzundaki değerlendirici sayılarını artırmaları ve güncel tutmaları gerekmektedir. Akreditasyon kuruluşlarının alt birimlerinde görevler farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmelidir.

Program akreditasyonu faaliyetlerinde dijital arşivlemeden faydalanmak amacıyla dijital bilgi yönetim sistemleri kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

Yeni kurulan ya da kurulacak olan akreditasyon kuruluşlarının YÖKAK prosedürlerine dikkat ederek başvuru iş ve işlemlerini yürütmeleri, bu konuda deneyimli ajanslardan tecrübe paylaşımı yoluyla süreçlerini olgunlaştırılmaları beklenmektedir.

8.2.4. İş Dünyası ve Mezunlar

Yükseköğretim kurumlarının önemli dış paydaşlarından biri olan iş dünyası mensupları mezun beklentileri kapsamında yükseköğretim üst kuruluşları ve yükseköğretim kurumları ile iş birliği çalışmalarını geliştirmelidirler. İş dünyasının mikro yeterliliklere ihtiyaç, ilgi ve kabul durumu ve sertifikaların iş dünyasında karşılık bulup bulamadığında dair çalışmalar yapılmalıdır. İş dünyası ihtiyaç duyduğu nitelikli eleman konusunda çalışmalar yapıp hazırladığı raporları ve geri bildirimleri yükseköğretim kurumları ile paylaşmalıdır. Yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan raporlar ilgili yükseköğretim kurumlarına iletilmelidir.

İş dünyasının akredite kurum veya program mezunlarının istihdamında özendirici uygulamaları hayata geçirilmelidir. Toplumsal katkı bağlamında; gerek üniversitenin iş dünyasına katkı sağlama gücü gerekse toplumsal süreçlerde iş dünyası-üniversite iş birliği imkanları artırılmalıdır.

Mezunların mezun oldukları kurumlarla devamlı irtibat halinde olabilmeleri için mekanizmalar geliştirilmeli, kurumsal aidiyet işlenerek, geri bildirimde bulunmaları teşvik edilmelidir. Kurumlar mezunları ile iletişim halinde olup mezun dernekleri kurulması ve

bunların desteklenmesini vb. gibi oluşumlarla öğrencilerini teşvik etmelidir. Mezunların etkinliklerini mümkün olduğunca kurumda düzenlenmeli, kariyer günleri gibi organizasyonlara mezunlar da davet edilerek katılımları sağlanmalıdır. Mezunlar ile aktif öğrenciler buluşma toplantıları düzenlenerek tecrübe aktarımları yapılmalıdır. Kurumda düzenlenecek

8.2.5. Öğrenciler

Öğrencilerin yükseköğretim kurumlarındaki kalite güvencesi süreçlerine katılımında istikrarlı bir artış olduğu, çok sayıda öğrencinin süreçlerle ilgili olarak temel bilgi ve beceriler kazandığı, değerlendirme süreçlerinde aktif roller üstlendiği, kalite kültürünün güçlü bir şekilde yerleştiği görülmektedir. Diğer taraftan, bazı yükseköğretim kurumlarında öğrenci katılım mekanizmalarının geliştirilemediği ve geri bildirim sistemlerinin işlemediği ifade edilmelidir. Öneriler şu şekilde sıralanabilir:

Karar alma mekanizmalarına katılımın artırılması gerekmektedir. Öğrencilerin yükseköğretim kurumlarındaki kalite komisyonları, öz değerlendirme takımları ve benzeri yapılar içerisinde daha etkin bir rol üstlenebilmeleri amacıyla yetki ve sorumluluk alanlarının genişletilmesi önerilmektedir.

Geri bildirim sistemlerinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Anket, odak grup görüşmesi ve paydaş toplantılarının daha sistematik bir yapıya kavuşturulması ve elde edilen geri bildirimlerin karar alma süreçlerine yansıtılması önerilmektedir.

Kalite topluluklarının sürdürülebilirliğinin desteklenmesi gerekmektedir. Artan kalite topluluklarının faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için kurumsal desteklerin ve teşviklerin artırılması önem arz etmektedir.

Uluslararası katılımın geliştirilmesi gerekmektedir. Avrupa Öğrenci Birliği ve benzeri uluslararası kalite güvencesi ağlarına öğrenci başvurularının teşvik edilmesi ve bu ağlardan edinilen bilgi ve deneyimlerin ulusal çalışmalara entegre edilmesi önerilmektedir.

Öğrenci katılımının izlenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Kalite güvencesi süreçlerine katılan öğrencilerin etkinlik ve katkılarının düzenli olarak izlenmesi, bu bulguların raporlanarak süreçlerin geliştirilmesine temel oluşturması önerilmektedir.

